

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Α΄ ΤΜΗΜΑ)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 11-9-2004

Στην Αθήνα σήμερα, 11 Σεπτεμβρίου 2004, ημέρα Σάββατο και ώρα 09.00 π.μ. στην Αίθουσα 223 (2ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Α΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία του Βουλευτή Α΄ Αθηνών κ. Αθανασίου Τσούρα, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων: «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός – Ανθρωπισμός, Υγεία – Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια – Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια – Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα – Αλκοολισμός, Άστεγοι, Ανεργία – Εργασία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές (Τροχαία Ατυχήματα), Εφηβεία και Ευθανασία», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Α΄, Β΄ και Γ΄ Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε. Α΄ και Β΄ Κύκλου από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Α΄ και Β΄ Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Βουλή των Εφήβων”, Θ΄ Σύνοδος 2003 – 2004.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Ηλιάνα Καραμπίνα (Α΄ Αθήνας), Ελένη Λάτσου (Α΄ Αθήνας), Λαμπρινή Άννα Γαϊτανίδου (Α΄ Θεσσαλονίκης), Παρασκευή Δαφνάκη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Γεώργιος Κοκκινάρης (Α΄ Πειραιά), Κωνσταντίνα Μελαχροινούδη (Αιγύπτου), Παναγιώτα Βλάχου (Ν. Αιτωλ/νίας), Μαρία-Ελένη Βρεττού (Ν. Αττικής), Μυρτώ Μαρσώνη (Ν. Αττικής), Γεώργιος Αρμένης (Ν. Αχαΐας), Δήμητρα Γιαννακοπούλου (Ν. Αχαΐας), Ευτυχία-Ιορδάνια Ελευθερίου (Β΄ Αθήνας), Κωνσταντίνα Ζάρρα (Β΄ Αθήνας), Μαρία Ιωαννίδου (Β΄ Αθήνας), Ειρήνη-Χριστίνα Μίχα (Β΄ Αθήνας), Παρθένα Κίναλη (Β΄ Θεσσαλονίκης), Αναστασία Κόνιαρη (Β΄ Θεσσαλονίκης), Στέλιος Κατσαμπέκης (Ν. Δωδεκανήσου), Δάφνη Γεωργιάδου (Ν. Έβρου), Σοφία Κιτσικίδου (Ν. Έβρου), Κωνσταντίνα Λουμπάκη (Ν. Έβρου), Λουκρητία Ζαφειροπούλου (Επικρατείας), Μαγδαληνή Κατσακούλη (Επικρατείας), Χριστίνα Λαμπρίδου (Επικρατείας), Βασιλική Μιχοπούλου

(Επικρατείας), Σπυρίδων Κοτσώνης (Ν. Ζακύνθου), Αρμάντ Ζέρα (Ν. Ηλείας), Μαρία-Ελένη Ανδρουλάκη (Ν. Ηρακλείου), Ελένη Καζαντζάκη (Ν. Ηρακλείου), Λαμπρινή Γάκη (Ν. Ιωαννίνων), Αλεξάνδρα Γκαμπλιά (Ν. Καρδίτσας), Μαρία-Δήμητρα Ανδρεάδου (Ν. Κιλκίς), Ιωάννα Λεωνιδάκη (Ν. Κοζάνης), Μαρία Γρηγορέα (Ν. Λακωνίας), Χρήστος Καρακωνσταντίνος (Ν. Λάρισας), Δανάη Αντωνίου (Λεμεσού Κύπρου), Ευαγγελία Λαγουτάρη (Ν. Λέσβου), Ελένη Κλεάνθους (Λευκωσίας Κύπρου), Χριστιάννα Γιαννακοπούλου (Ν. Μεσσηνίας), Γεωργία Δημητρίου (Πάφου Κύπρου), Μαρία Γενναδίου (Ν. Ρεθύμνου), Αικατερίνη Γκάκου (Ν. Σερών), Βαΐα Κούκου (Ν. Τρικάλων), Κωνσταντίνος Μαγκούφης (Ν. Τρικάλων) και Ισιμήνη Γρούιου (Ν. Φλώρινας),

Στη συνεδρίαση παρέστη και το μέλος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος κ. Κλήμης Ναυρίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου.

Επίσης, παρέστησαν οι κ.κ. Πατρινός Ευστράτιος και Ζήκα Ρωξάνη για την παρουσίαση της Επιτροπής στη νοηματική γλώσσα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Αρχίζει η συνεδρίαση της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Θ΄ Συνόδου της «Βουλής των Εφήβων». Καλώς ήρθατε. Θα έχω τη χαρά να είμαι Πρόεδρος της Επιτροπής αυτής. Ονομάζομαι Αθανάσιος Τσούρας, είμαι Βουλευτής της Α΄ Αθηνών του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Έχω την τιμή να είμαι επί σειρά ετών Βουλευτής και να εκπροσωπώ αυτήν την περιφέρεια και έχω διατελέσει Υπουργός σε διάφορα Υπουργεία, όπως το Μεταφορών και Επικοινωνιών, της Δημόσιας Τάξης και το Εσωτερικών.

Η Επιτροπή μας είναι μία Επιτροπή που ασχολείται με πολύ σοβαρά θέματα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά ακόμη και φιλοσοφικά, όπως το θέμα, «ευθανασία» που περιλαμβάνεται στα θέματα της Επιτροπής μας στη Σύνοψη Κειμένων.

Είναι δεδομένο ότι είναι θέματα που σφραγίζουν τη ζωή μας, τις σχέσεις μας σαν πολίτες μέσα στην κοινωνία και, αν θέλετε, την πορεία της πατρίδας μας, αυτού του λαού και του καθένα από εμάς ξεχωριστά.

Είμαι από αυτούς που πιστεύουν, ότι για να πάει μπροστά μια κοινωνία, η καλή και αναγκαία συνθήκη είναι η νέα γενιά της Ελλάδας. Κάθε νέα γενιά πρέπει να έχει δύο χαρακτηριστικά. Το πρώτο είναι να έχει όραμα, να έχει αξίες και πολιτική γνώμη. Το δεύτερο, που είναι το ίδιο βασικό, από τη μία να παλεύει γι' αυτά, αλλά όχι με λόγια, με συμμετοχή και από την άλλη, να αρνείται τα όποια κατεστημένα υπάρχουν, αλλά όχι μόνο με άρνηση, αλλά με πρόταση. Νομίζω, ότι η ένδειξη, πέρα από τόσες άλλες ενδείξεις ότι αυτό πάει καλά, είναι η μεγάλη συμμετοχή στη «Βουλή των Εφήβων». Η δική σας παρουσία εδώ. Αυτό μας κάνει να βγάζουμε το συμπέρασμα ότι το αύριο θα είναι ακόμη καλύτερο. Για σας είναι ο λόγος αυτές τις μέρες.

Θα αρχίσουμε με την ομιλία της Εισηγήτριας. Στο διάστημα που θα μιλάει η Εισηγήτρια θα μας δώσετε ένα χαρτί με το όνομά σας και την περιφέρειά σας, για να πάρετε αργότερα, αν θέλετε, το λόγο. Αύριο θα συνεχίσουμε, αν τυχόν υπάρχουν ακόμη ομιλητές και μετά θα ακολουθήσει η ψήφιση των θεμάτων της Σύνθεσης Κειμένων, αρμοδιότητες της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και των προτάσεων που περιλαμβάνονται στην Σύνθεση Κειμένων, καθώς και κάθε νέα πρόταση σας που θα διαπιστώσετε κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής. Ο λόγος είναι τελείως ελεύθερος στη Βουλή, όπως γνωρίζετε. Απλώς θα πρέπει να έχουν όρια οι προτάσεις και τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούμε. Εγώ θα συντονίσω αυτήν τη διαδικασία και θα οργανώσω αυτή τη συζήτηση. Ας ξεκινήσουμε, λοιπόν, με την Εισηγήτρια κυρία Ιωαννίδου Μαρία, από τη Β' Αθήνας.

ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ (Β' Αθήνας - Εισηγήτρια): Αξιότιμε, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Βουλευτές, ευχαριστώ για την τιμή που μου κάνατε να είμαι εγώ Εισηγήτρια σ' αυτήν την Επιτροπή των Κοινωνικών Υποθέσεων.

Βρίσκομαι σε αυτό το βήμα με την ευθύνη να εκπροσωπήσω την πλειάδα των εφήβων που ασχολήθηκαν με τον ευαίσθητο και αρκετά παραμελημένο στη χώρα μας τομέα των κοινωνικών υποθέσεων, στα πλαίσια των εργασιών τους για το θεσμό της «Βουλής των Εφήβων».

Όλοι εμείς προβληματιζόμαστε, ιδιαίτερα για τις δυσλειτουργίες που υπάρχουν στο ελληνικό σύστημα υγείας, καθώς γνωρίζουμε ότι η υγεία των πολιτών αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για κάθε περαιτέρω πρόοδο, ατομική και συλλογική. Λέγοντας, μάλιστα, υγεία δεν εννοούμε μόνο τη σωματική, αλλά και την ψυχική, η οποία στην Ελλάδα αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερη προκατάληψη.

Θα θέλαμε, λοιπόν, να επισημάνουμε την αναγκαιότητα ευαισθητοποίησης των πολιτών στο συγκεκριμένο τομέα, αλλά και δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου δικτύου υποστήριξης της ψυχικής καθώς και της σωματικής υγείας, σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

Ανησυχούμε, επίσης, για τον τομέα της πρόνοιας και της

ασφάλισης, διότι γνωρίζουμε ότι το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας είναι ιδιαίτερα βεβαρημένο, ότι πολλοί συνάνθρωποί μας, κυρίως αλλοδαποί, δεν καλύπτονται από το νόμο και ότι οι παροχές που διατίθενται για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως τα άτομα με αναπηρία και οι μονογονεϊκές οικογένειες, δεν είναι επαρκείς για τις αυξημένες ανάγκες τους. Μάλιστα, μια μερίδα ανθρώπων που χρειάζεται, περισσότερο, ίσως, από κάθε άλλη, τη μέριμνα του κράτους πρόνοιας είναι οι άστεγοι που, στερούμενοι των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαβιούν κάτω από άθλιες συνθήκες στις ελληνικές μεγαλουπόλεις και μοιάζουν σα ζωντανή απόδειξη της κρατικής, αλλά και της προσωπικής μας αναλγησίας.

Δεν είναι, όμως, οι μόνοι που απωθούνται στο κοινωνικό περιθώριο. Ο κοινωνικός ρατσισμός είναι ένα μείζον πρόβλημα της εποχής μας, που αγγίζει πληθώρα ανθρώπων και συνεπώς προβληματίζει εμάς τους νέους. Θύματά του είναι, κυρίως, οι αλλοδαποί, οι τσιγγάνοι, οι αλλόθρησκοι, οι εξαρτημένοι και οι απεξαρτημένοι, οι αποφυλακισμένοι, οι ανάπηροι άνθρωποι που θα μπορούσαν, αν έβρισκαν τη στήριξη και την αγάπη μας, να συμβάλλουν σημαντικά, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ικανότητές τους, στην ευημερία και την πρόοδο του συνόλου της κοινωνίας, ως υγιή και παραγωγικά μέλη της, αντί να αποτελούν αιτία κοινωνικών δυσλειτουργιών, που συχνά τους απομονώνει, εξαιτίας των ιδιαιτεροτήτων τους, ενώ έχουν και την ικανότητα αλλά και την πρόθεση να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο, όπως αποδεικνύει και η δική μου σημερινή παρουσία.

Εξάλλου, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η ίδια σύγχρονη κοινωνία, με την ηθική απαξίωση, τους αργογόνους ρυθμούς και την ανασφάλεια που τη χαρακτηρίζουν είναι η αιτία που οδηγεί, πολλούς από τους συνανθρώπους μας, στην εξάρτηση από διάφορες ουσίες, όπως το αλκοόλ και τα ναρκωτικά, στις οποίες αναζητούν μια ψευδαίσθηση ευδαιμονίας. Οφείλουμε, λοιπόν, να προσπαθήσουμε να επανορθώσουμε το σφάλμα τούτο στηρίζοντας την επανένταξή τους. Βρίσκω κατάλληλη τη στιγμή να μιλήσω για μια ακόμη μορφή εξάρτησης, που ίσως δεν μας τρομάζει αρκετά, το κάπνισμα, στο οποίο από μμητισμό ή απογοήτευση ωθούνται, δυστυχώς, πολλοί νέοι.

Το πρόβλημα απασχόλησε αρκετούς από τους Εφήβους Βουλευτές, οι οποίοι διατύπωσαν πληθώρα προτάσεων για την πρόληψη του εθισμού στον καπνό και τη θεραπεία των καπνιστών. Παρουσιάστηκαν, όμως, διχασμένοι, όσον αφορά τα δικαιώματα των καπνιστών και μη.

Όμως, πέρα από τους συνανθρώπους μας, που πεθαίνουν δηλητηριασμένοι από τις κάθε λογής εξαρτησιογόνες ουσίες, πολλοί είναι εκείνοι που αφήνουν την τελευταία τους πνοή στην άσφαλτο. Τα τροχαία ατυχήματα άγγιξαν πολλούς από εμάς τους Έφηβους Βουλευτές, οι οποίοι έχουμε

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ποικίλες προτάσεις για βελτιώσεις στην υλική υποδομή και στη νομοθεσία καθώς και στην παιδεία, οι οποίες προτάσεις πιστεύουμε, ότι θα συντελέσουν στη βελτίωση των συνθηκών οδήγησης και στην ελαχιστοποίηση των παραβάσεων του Κ.Ο.Κ., ώστε να καταστεί ασφαλέστερη η κυκλοφορία οχημάτων και πεζών στο ελληνικό οδικό δίκτυο.

Όμως, η ασφάλτος δεν είναι το μόνο μέρος όπου εμφανίζονται μορφές κοινωνικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς. Η βία και η εγκληματικότητα παρουσιάζεται ως ιδιαίτερα οξύ πρόβλημα του καιρού μας, που φυσικά δεν έμεινε έξω από τον προβληματισμό μας.

Πολλές από τις αιτίες του, όπως η κοινωνική περιθωριοποίηση ορισμένων ανθρώπων, το ανασφαλές περιβάλλον των σύγχρονων κοινωνιών, έχουν ήδη αναφερθεί. Άλλες πάλι μπορεί να είναι οι αυξημένες απαιτήσεις της ζωής, τα μη υγιή πρότυπα που μας προβάλλονται, ή σύμφωνα με την άποψη ορισμένων από εμάς, ίσως και το δημογραφικό πρόβλημα, που μας κάνει να αισθανόμαστε ότι απειλείται το έθνος μας και κατά συνέπεια να φερόμαστε επιθετικά προς τους αλλοεθνείς. Και αυτή η πτυχή του προβλήματος θίχτηκε από πολλούς εφήβους, που επεσήμαναν την ανάγκη στήριξης της πολύτεκνης οικογένειας.

Άλλοι από εμάς ασχολήθηκαν γενικότερα με το θεσμό της οικογένειας, επισημαίνοντας ότι οι οικογενειακές σχέσεις, όπως και όλες οι άλλες μορφές διαπροσωπικών σχέσεων διέρονται κρίση. Η συγκεκριμένη μερίδα τόνισε την ανάγκη προώθησης της Οικογενειακής Συμβουλευτικής και γενικότερα της ψυχολογικής στήριξης των ατόμων.

Κρίση, όμως, διέσχεται και η αγορά εργασίας. Και όπως ήταν αναμενόμενο το μείζον πρόβλημα της ανεργίας απασχόλησε τους περισσότερους ίσως από τους νέους, τους μετέχοντες στο θεσμό. Είναι γεγονός, ότι τα κεκορεσμένα επαγγέλματα είναι πολλά και η δυνατότητα πρόβλεψης των συνθηκών της αγοράς εργασίας, από όλους τους ενδιαφερομένους, είναι περιορισμένες, καθώς αυτές μεταβάλλονται ταχύτατα.

Δικαιολογημένα, λοιπόν, πολλοί από εμάς τόνισαν την ανάγκη ενίσχυσης των προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού, ιδίως στα πλαίσια του σχολείου, θεωρώντας τα και ένα μέτρο ικανό να συμβάλλει σημαντικά στην αντιμετώπιση της ανεργίας, με δεδομένο μάλιστα, ότι ένα σημαντικό ποσοστό ανέργων υπάρχει εξαιτίας της δυσαρμονίας προσφοράς και ζήτησης.

Πέρα από τα προαναφερθέντα προβλήματα, αρκετοί από εμάς ασχολήθηκαν με το διαφιλονικούμενο ζήτημα της ευθανασίας, σχετικά με το οποίο διατυπώθηκαν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις. Και δεν ήταν μόνο το συγκεκριμένο θέμα όπου υπήρξε πολυφωνία, σε σχέση με τις προτάσεις.

Τούτο ήταν αναμενόμενο, καθώς βρισκόμαστε όλοι μας στην περίοδο της εφηβείας, μία ιδιαίτερα κρίσιμη ηλικία,

που χαρακτηρίζεται από τον προβληματισμό και τον οραματισμό. Γι' αυτό και θεωρούμε σκόπιμο να αναπτυχθούν και άλλοι θεσμοί, πέρα από τη «Βουλή των Εφήβων», που θα μας δίνουν την ευκαιρία να δραστηριοποιηθούμε στα κοινά.

Η συγκεκριμένη, όμως, περίοδος ζωής, εκλύει και πολλά προβλήματα, που εντοπίζονται στις σχέσεις του εφήβου με τον εαυτό του και τους άλλους. Αυτά αποτέλεσαν το αντικείμενο μελέτης πολλών από εμάς, οι οποίοι ζήτησαν την ιδιαίτερη στήριξη του εφήβου και της οικογένειάς του, ώστε η περίοδος αυτή να διανύεται όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα και καρποφόρα.

Ωστόσο, παρά τις διαφωνίες μας, μοιραζόμαστε την κοινή προσδοκία να βρούμε τους φορείς κοινωνικοποίησης, οικογένεια, σχολείο, εκκλησία, πολιτεία, Μ.Μ.Ε., αρωγούς στις προσπάθειές μας να πραγματοποιήσουμε το όραμά μας, για μια κοινωνία ανθρώπινη, ειρηνική και δημιουργική, όπου όλοι οι πολίτες, χωρίς διακρίσεις, θα εργάζονται για την πρόοδο του συνόλου, προσφέροντας ο καθένας ό,τι του επιτρέπει η ιδιαίτερη προσωπικότητά του. Προς όλους τους προαναφερθέντες φορείς έχουμε να κάνουμε ποικίλες, ειδικές, αλλά και γενικότερες προτάσεις, τις οποίες τους παρακαλώ να ακούσουν με προσοχή από τους ομιλητές της ομάδας μου που ακολουθούν και να προσπαθήσουν να τις υλοποιήσουν με τη σκέψη ότι γεννήθηκαν από το γνήσιο όραμα για ένα καλύτερο κόσμο και επομένως (οι προτάσεις αυτές) μπορούν να συντελέσουν σημαντικά στη δημιουργία του.

Από μεριάς μου θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την εμπιστοσύνη που μου δείξατε, όταν μου αναθέσατε αυτήν την Εισήγηση, καθώς και για το υλικό που μου προσφέρατε για να την ετοιμάσω. Εύχομαι η ειλικρινής μου προσπάθεια να στάθηκε ως έναν, τουλάχιστο, βαθμό, αντάξια των προσδοκιών σας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ζαφειροπούλου Λουκρητία, Επικρατείας.

ΛΟΥΚΡΗΤΙΑ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ (ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ):

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Βουλευτές, η χώρα μας είναι πνιγμένη σε ένα βούρκο προβλημάτων. Ένα από τα σπουδαιότερα προβλήματα του τόπου αυτού, είναι αυτό στον τομέα της Δημόσιας υγείας. Καθημερινά σε όλα τα Ι.Κ.Α. και νοσοκομεία της χώρας επικρατεί χάος. Άνθρωποι ταλαιπωρούνται ώρες μέχρι να εξεταστούν. Όταν, λοιπόν, έλθει η σειρά τους αντιμετωπίζουν έναν ψυχρό και αγενή γιατρό, ο οποίος βιάζεται να τελειώσει η βάρδια του, αδιαφορώντας για το αν κάνει σωστή διάγνωση. Μετά πάει στο ιδιωτικό του ιατρείο, όπου φέρεται άφογα στους πελάτες του. Αλλά, γιατί; Μήπως εμείς δεν τον πληρώνουμε; Αλλά, βέβαια, αφού έχουν το ασφαλές της εργασίας.

Τα ράντζα στους διαδρόμους των νοσοκομείων που πάνε; Περπατώντας κάποιος σε αυτούς, βλέπει πώς τα κατειλημ-

μένα ράντζα είναι πιο πολλά από τα κατελημμένα κρεβάτια στα δωμάτια, αλλά κανείς δεν νοιάζεται.

Συνέχεια κατά την προεκλογική περίοδο μαθαίνουμε από τα Μ.Μ.Ε., ότι εγκαινιάζονται στην επαρχία σύγχρονα νοσοκομεία, αλλά πώς θα λειτουργήσουν χωρίς προσωπικό και μηχανήματα; Ως αποτέλεσμα, λειτουργούν μόνο ως εξωτερικά ιατρεία και εάν τύχει κάτι σοβαρό που θα πάμε; Στην Αθήνα φυσικά. Όμως, υπάρχει πρόβλημα και κατά τη μεταφορά των ασθενών. Πόσα ελικόπτερα του ΕΚΑΒ έχουν χαθεί; Πόσα ασθενοφόρα έχουν αργήσει; Γιατί;

Μόλις τελείωσαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, Χιλιάδες τουρίστες επισκέφθηκαν τη χώρα μας. Τι εντυπώσεις να αποκόμισαν άραγε, αν πήγαν σε κάποια δημόσια νοσοκομεία; Μήπως σκέφθηκαν ότι ενώ είμαστε μια χώρα με ιστορία, που χάνεται στα βάθη των αιώνων, στον τομέα της δημόσιας υγείας είμαστε για κλάματα;

Γι' αυτά και άλλα πολλά πρέπει να ληφθούν γρήγορα και δραστηρικά μέτρα.

Προτείνω να γίνουν περικοπές από κάποια «μιζαδόρικα Υπουργεία», όπως αυτό της Εθνικής Άμυνας, έτσι ώστε να συγκεντρωθούν χρήματα γι' αυτό της υγείας. Με αυτά να προσληφθεί ιατρικό προσωπικό και να αγοραστούν σύγχρονα μηχανήματα, τα οποία θα εξοπλίσουν τα νοσοκομεία όλης της χώρας. Να καταργηθεί η μονιμότητα των υπαλλήλων και να αφαιρεθεί η άδεια άσκησης του επαγγέλματος, από όσους διατηρούν και ιδιωτικό ιατρείο και εκμεταλλεύονται τον ανθρώπινο πόνο με διάφορα μέσα, όπως τα φακελάκια. Να εφημερεύουν καθημερινά όλα τα νοσοκομεία και σε αυτά να λειτουργούν παιδιατρικές και ψυχιατρικές μονάδες. Να διδάσκεται και στα σχολεία η παροχή πρώτων βοηθειών και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης να επιστρατεύονται και οι ιδιωτικές κλινικές, παρέχοντας χώρο και ιατρικό προσωπικό.

Εμείς οι νέοι είμαστε πολύ πιο σπλαχνικοί και ευαίσθητοι από τους μεγαλύτερους μας, και μακάρι να παραμείνουμε έτσι απέναντι στον ανθρώπινο πόνο, και είμαι σίγουρη πως αν είχαμε εμείς τον κόσμο στα χέρια μας, δεν θα υπήρχαν πόλεμοι, φτώχεια, κραυγές απελπισίας και ράντζα στα νοσοκομεία.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):
Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελευθερίου Ευτυχία –Ιορδάνια, από τη Β' Αθήνας.

ΕΥΤΥΧΙΑ – ΙΟΡΔΑΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ (Β' Αθήνας):
Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κάνοντας χρήση του δικαϊμάτος μου για έκφραση της προσωπικής μου γνώμης, θα ήθελα να αναφερθώ στη «μάστιγα της εποχής μας», την ανεργία. Θέλω, αρχικά, να επισημάνω ότι το δικαίωμα της εργασίας είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο στην παράγραφο 1, του άρθρου 22 του Ελληνικού Συντάγματος.

Η ανεργία, τα τελευταία χρόνια, έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Αρκεί, να παρακολουθήσουμε την καθημερινότητα για να πειστούμε: Άνεργοι οικογενειάρχες, άνεργες ανύπαντρες ή διαζευγμένες μητέρες, άνεργοι νέοι, άνεργοι μεσήλικες.

Είναι τραγικό να βλέπεις τις άκαρπες προσπάθειες γονέων, που μάταια αναζητούν μια δουλειά για να μεγαλώσουν αξιοπρεπώς τα παιδιά τους, τα οποία παιδιά θα παραδειγματιστούν από αυτούς και θα νιώσουν την ανάγκη, την όρεξη να δουλέψουν και να αποτελέσουν τη μελλοντική κινητήρια δύναμη της κοινωνίας.

Είναι θλιβερό να αντικρίζεις τα κουρασμένα πρόσωπα από τα χρόνια και τους κόπους των μεσήλικων ανθρώπων, που μένοντας άνεργοι και μη έχοντας καινούργιες γνώσεις για την τεχνολογία κυρίως, είναι αναγκασμένοι «να αποδεχτούν» την ανεργία.

Είναι απαράδεκτο να συναντάς την απογοήτευση στο βλέμμα των νέων, ξέροντας πως η κοινωνία, που οι γονείς τους δημιούργησαν, τους ξέχασε, τους ανάγκασε να πετάξουν στον κάδο των αχρήστων τα όνειρά τους, γιατί συνειδητοποίησαν ότι στο παιχνίδι της επιβίωσης, σε αυτήν τη σκληρή κοινωνία, τα όνειρα είναι «άχρηστα». Στη χώρα μας, σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, η ανεργία στην Ελλάδα αγγίζει το 20 – 30%, εκ του οποίου το 52% είναι νέοι ηλικίας 18 –29 ετών. Πιστεύω, ότι τα νούμερα μιλάνε από μόνα τους. Σας αναφέρω παρακάτω τις πιο καταστροφικές συνέπειες της ανεργίας και κάποιες πιθανές λύσεις του προβλήματος:

Συνέπειες: Πρώτον, παραοικονομία. Η λύση που προτείνω είναι οι εκπαιδευτικές μελέτες για την αγορά εργασίας και η οργάνωση Σ.Ε.Π..

Δεύτερον, ερήμωση της επαρχίας. Από τη στιγμή που οι νέοι δεν βρίσκουν δουλειά στην επαρχία, αναγκάζονται να έρχονται στα αστικά κέντρα.

Τρίτον, ο ρατσισμός. Πιστεύουμε ότι όλοι οι μετανάστες, που έρχονται από τις ξένες χώρες, μας παίρνουν τις δουλειές. Δεν είναι ακριβώς αυτό το πρόβλημα. Μην ξεχνάμε ότι την εποχή του '50 και '60 και εμείς υπήρξαμε μετανάστες.

Η βία και η εγκληματικότητα. Πολλές φορές οι άνεργοι αναγκάζονται να προβούν σε βίαιες πράξεις για να βρουν λεφτά και να συντηρήσουν την οικογένειά τους.

Έτσι δημιουργούνται πολλά ψυχολογικά προβλήματα και ανασφάλειες.

Διεύρυνση του χάσματος πλούσιων και φτωχών. Συνήθως οι φτωχοί πλήττονται από την ανεργία, ενώ οι πλούσιοι βρίσκουν εύκολα δουλειά.

Απόλεια επιστημονικού δυναμικού στην Ελλάδα. Οι επιστήμονες φεύγουν για το εξωτερικό, όπου και διαπρέπουν και έτσι χάνουμε ένα σημαντικό κεφάλαιο για την ανάπτυξη της χώρας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Επίσης, απώλεια νέου εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα. Οι νέοι μεταναστεύουν για να βρουν κάπου αλλού καλύτερη δουλειά, πολλά επαγγέλματα χάνονται, από τη στιγμή που η επαρχία χάνει τα παιδιά της, δεν υπάρχουν άτομα για να συντηρήσουν τα παλιά επαγγέλματα.

ΛΥΣΕΙΣ

1. Εκπαιδευτικές μελέτες για την αγορά εργασίας – οργάνωση Σ.Ε.Π..
2. Εκπαίδευση για μεγάλους – νέες γνώσεις – εργασία.
3. Επενδύσεις στην επαρχία - αναγέννηση και άνθιση παλιών και παρακμασμένων επαγγελμάτων - νέες θέσεις εργασίας.
4. Ανάπτυξη τουρισμού – νέες θέσεις εργασίας.
5. Αναβάθμιση τεχνολογικής εκπαίδευσης – ειδίκευση – εργασία.
6. Εξασφάλιση θέσεων εργασίας για τα Α.Μ.Ε.Α., τις ανύπαντρες ή διαζευγμένες μητέρες.
7. Κατάργηση μονιμότητας – προσόντα.
8. Δωρεάν βρεφονηπιακοί σταθμοί για όλους.
9. Αύξηση μισθών.
10. Έλεγχος εταιρειών.
11. Συνταξιοδότηση ανδρών στα 60, γυναικών στα 52.
12. Επιμορφωτικά σεμινάρια για ανέργους – επαναπροσανατολισμός.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Κλεάνθους, από τη Λευκωσία Κύπρου.

ΕΛΕΝΗ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ (Λευκωσία – Κύπρος): Αξιότιμε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, το θέμα στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ και να μοιραστώ τις σκέψεις μου μαζί σας είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο που με απασχολεί ιδιαίτερα και έχει να κάνει με τη μάλιστα των ναρκωτικών.

Σαν νέοι άνθρωποι μιας κοινωνίας, που θέλει να βαδίζει μπροστά σε ένα υγιές μέλλον, οφείλουμε να μην εθελουφλούμε μπροστά στους κινδύνους των δηλητηριωδών ουσιών. Οφείλουμε να προειδοποιήσουμε, να απλώσουμε χέρι βοήθειας και να φτιάξουμε ασπίδα προστασίας ενάντια σε κάθε έναν που αναζητά το εύκολο κέρδος στην εκμετάλλευση, κυρίως, της νεολαίας.

Πολλά είναι τα αίτια που οδηγούν τους σημερινούς νέους στον ιστό της αράχνης της δηλητηριωμανίας. Η απεριόριστη ελευθερία, το χρήμα, η μίμηση ξένων συνηθειών και προτύπων, αλλά και τα αδιέξοδα που αντιμετωπίζεις σε αυτήν την κρίσιμη ηλικία μπορούν να σε οδηγήσουν στα δίχτυα του λαβύρινθου των ναρκωτικών. Άτομα που συνήθως νιώθουν περιθωριοποιημένα ή ακόμη και νέοι κλεισμένοι στον εαυτό τους και που αδυνατούν να επικοινωνήσουν με τους υπόλοιπους βρίσκουν σε αυτά την εύκολη διέξοδο. Αλλά και η

ανεργία, η ρουτίνα και η καθημερινότητα, η έλλειψη οικογενειακών δεσμών και το γκρέμισμα των ηθικών αξιών δημιουργούν ένα τέτοιο κλίμα πίεσης, που σε ωθούν στις δηλητηριώδεις αυτές ουσίες.

Το μπλέξιμο, όμως, με τα ναρκωτικά κάνει την ψυχή και το πνεύμα να αιχμαλωτίζονται στην ιδέα ενός φανταστικού κόσμου, το σώμα να παραδίδεται, η θέλησή τους παραλύει και η οικογένειά τους είναι ανήμπορη να βοηθήσει. Η μάλιστα θερίζει τα νέα παιδιά και σπέρνει ταυτόχρονα οικογενειακά δράματα, εκπορνεύσεις ανύποπτων εφήβων, ληστείες, δολοφονίες και διαφθορά.

Η κοινωνία, όμως, πλήττεται ανεπανόρθωτα και ακρωτηριάζεται, αφού πολλοί είναι αυτοί που οδηγούνται στο θάνατο από τη χρήση τέτοιων ουσιών. Για να συνεχίσει την πορεία της χρειάζεται να είναι αρτιμελής. Οι φορείς της κοινωνίας, της πολιτείας, του σχολείου και των Μ.Μ.Ε. πρέπει να έχουν ως στόχο την έγκαιρη ενημέρωση και τον έγκαιρο εντοπισμό νέων ατόμων με τάση προς τα ναρκωτικά και την προσφορά άμεσης βοήθειας προς αυτούς.

Οι αστυνομικές αρχές θα πρέπει να στοχεύουν στη σύλληψη και την ποινική δίωξη των εμπόρων και όχι των εξαρτημένων ατόμων. Οι τοξικομανείς πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ασθενείς και η επανένταξή τους στην κοινωνία είναι κάτι που θα τους βοηθήσει να μην ξαναπληχτούν στα ίδια μονοπάτια. Αλλά και ο θεσμός της οικογένειας είναι ένα σημαντικό στοιχείο, όπου μαζί με την εκκλησία και την πολιτεία θα αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση και θα σταθούν δίπλα στα παιδιά, σε κάθε δύσκολη στιγμή της ζωής τους. Η πραγματική αγάπη, απαλλαγμένη από στερεότυπα και προκαταλήψεις, θα βοηθήσει τους νέους να μην κάνουν το μέγα λάθος.

Ακόμη η ίδρυση Κέντρων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας που θα διοικούνται και θα οργανώνονται από ειδικούς επιστήμονες (γιατρούς, ψυχολόγους, κοινωνιολόγους) θα βοηθήσει τόσο στην πρόληψη όσο και στην επίλυση αυτού του προβλήματος, αλλά θα αποτελέσει και το αντιβιοτικό στο κεφάλαιο «ναρκωτικά».

Για την άμβλυση του προβλήματος καλό θα ήταν να δημιουργηθούν διάφορα Κέντρα Νεότητας, όπου με τις δραστηριότητες που θα προσφέρονται στους νέους θα περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους δημιουργικά. Αλλά και η σχέση και ο διάλογος μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών θα μπορούσε να καθοδηγήσει, να δείξει τις παγίδες που περικλείουν οι χαλεποί καιροί και να αναδείξει την προσωπικότητα και τα ενδιαφέροντά τους, έτσι ώστε να τους κρατήσει μακριά από τη φρίκη των ναρκωτικών.

Στην ημικατεχόμενη πατρίδα μου, που αποτελεί προορισμό για εκατοντάδες λαθρομετανάστες, όπου μαζί με αυτούς φτάνουν ναρκωμανείς πάσης φύσεως και ενθικότητας, τείνουν να μετατρέψουν το νησί σε ναρκοπαράδεισο. Τον τε-

λευταίο καιρό οι θάνατοι από τα ναρκωτικά όλο και αυξάνονται και αυτό είναι καταστροφικό τόσο για την κοινωνία και την οικονομία όσο και για τον πολιτισμό μας. Παρόλες τις προσπάθειες που γίνονται παγκόσμια για την αντιμετώπιση τους προβλήματος των ναρκωτικών, αυτό μεγεθύνεται και απλώνει όλο και περισσότερο τα πλοκάμια του. Οι λύσεις και τα μέτρα που παίρνονται είναι αναποτελεσματικά, αφού πίσω από την παγκόσμια διακίνησή τους παίζονται τεράστια κεφάλαια και πολιτικά συμφέροντα. Για αυτό το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να ασχοληθούμε με την αντιμετώπιση των συνεπειών της μάστιγας και να δώσουμε βοήθεια σε κάθε θύμα του λευκού θανάτου.

Η υπόθεση ναρκωτικά μας αφορά όλους, γιατί στόχος μας είναι η ζωή και η ζωή μας στόχος.

Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κοτσώνης Σπυρίδων.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΤΣΩΝΗΣ (Νομός Ζακύνθου): Το θέμα μου είναι η δυσλεξία, μια χαρακτηριστική περίπτωση μαθησιακής δυσκολίας και ειδικότερα, ο τρόπος αντιμετώπισης μέχρι τώρα από το εκπαιδευτικό σύστημα και μερικές προτάσεις για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπισή του.

Ξεκινώντας τη βαθύτερη προσέγγιση του προβλήματος θα ήταν, νομίζω, χρήσιμο να αναφέρω τον ορισμό του όρου δυσλεξία. Δυσλεξία είναι μια ειδική αδυναμία εκμάθησης της ανάγνωσης και γραφής, έξω από τα συνήθη πλαίσια επίδοσης του μαθητή, ο οποίος έχει καλή ή και επάνω από το μέσο όρο νοημοσύνη. Εδώ θα πρέπει να τονίσω ότι η δυσλεξία δεν έχει σχέση με τη νοητική στέρηση. Παρουσιάζεται συχνότερα στα αγόρια, με αναλογία τέσσερα προς ένα, σε σχέση με τα κορίτσια. Έχει αφετηρία τον εγκέφαλο και τα αίτια είναι οργανικά. Ακόμα παρατηρείται σε όλους τους πολιτισμούς που έχουν γραπτή γλώσσα και αναπτύσσεται κληρονομικά σε ποσοστό 85%.

Δεν νομίζω ότι θα διαφωνούσαν πολλοί με τη θέση ότι αυτό που συνήθως ονομάζουμε «γενικό σχολείο» παραμένει στην πραγματικότητα ένα «ειδικό σχολείο» για «κανονικά» παιδιά, δηλαδή για παιδιά με γνωστικές ικανότητες ενός συγκεκριμένου τύπου και συχνά με συγκεκριμένες κοινωνικές και πολιτισμικές καταβολές. Ιδιαίτερα τα παιδιά με δυσλεξία κατηγοριοποιούνται πίσω από αυθαίρετες κοινωνικές κατασκευές, όπως και άλλες κοινωνικές ομάδες σαν τα «άτομα με ειδικές ανάγκες» ή «μαθησιακές δυσκολίες». Οι κατηγοριοποιήσεις αυτές, σχεδόν, προκαθορίζουν το μέλλον των δυσλεκτικών παιδιών στην εκπαίδευση. Η απόρριψη που δέχονται καθημερινά οδηγεί τα παιδιά αυτά στην παραμέληση ή ακόμα και την εγκατάλειψη του σχολείου.

Οι δυσλεξικοί δεν αποτελούν κομμάτι της κοινωνίας που μπορεί κανείς να αγνοήσει. Είναι το 3 - 5% του πληθυσμού παγκοσμίως. Είναι μια ομάδα ανθρώπων, που έχει πολλά να

επιδείξει στην ανθρωπότητα και έχει ήδη αρχίσει να το κάνει. Η δυσλεξία είναι μαθησιακή δυσκολία, μα και το κοινό χαρακτηριστικό των εφευρετών Αϊνστάιν, Έντισον, των ηγετών Κένεντυ, Ουάσινγκτων, Τσόρτσιλ και των φημισμένων καλλιτεχνών Λεονάρντο ντα Βίντσι, Τομ Κρουζ, Σιλβέστερ Σταλόνε, Τζον Λένον, Γουόλτ Ντίσνεϊ και Πικάσο. Στην πλειοψηφία τους οι δυσλεκτικοί είναι ιδιαίτερα δημιουργικοί και εφευρετικοί. Χαρακτηριστικά, που το σύστημα της Παιδείας μας, όπως έχει σήμερα, αδυνατεί να αναδείξει.

Θα αναφέρω μία προσωπική μου εμπειρία, που πιστεύω ότι θα είναι χρήσιμη στην εξέταση του ζητήματος.

Ξεκινώντας την πρώτη τάξη του δημοτικού η προσαρμογή με το χώρο θα έλεγα ότι ήταν εύκολη, η προσαρμογή μου, όμως, με το γνωστικό αντικείμενο έδειχνε αδύνατη. Για μένα η γραφή και ανάγνωση δεν ήταν ένας γοητευτικός κόσμος, όπως για πολλούς από τους συμμαθητές μου, αλλά μια επώδυνη ανάβαση. Αυτό θα έλεγα ότι δεν ήταν ένα και τόσο σπάνιο φαινόμενο. Σε συνδυασμό, όμως, με την υπερκινητικότητα και τη συνεχή διάσπαση προσοχής συνέθεταν μία απελπιστική κατάσταση για τους δασκάλους μου. Εκείνοι δεν ξεχνούσαν να με στέλνουν συνεχώς στους γονείς μου, έλεγαν: «Είναι παιδί με ψυχολογικά προβλήματα, δεν τα παίρνει τα γράμματα...». «Μήπως χωρίζετε στο σπίτι;» ρώταγαν. Η επίδοσή μου ξεχώριζε αισθητά από τους άλλους μαθητές.

Η δασκάλα μου διακρίνει το πρόβλημά μου στην ανάγνωση και στη γραφή.

Τότε επισκέφθηκα ένα διαγνωστικό κέντρο στη Θεσσαλονίκη, που με βοήθησε να ξεκινήσω μια καινούργια ζωή. Υποβάλλομαι σε κάποια τεστ και η διάγνωση ήταν: «Πιστοποιώ ότι ο Σ.Κ. έχει το σύνδρομο της δυσλεξίας και της ακούσιας διάσπασης της προσοχής σε βαθμό που αποκτά την ιδιαίτερη μέριμνα και κατανόηση, τόσο του σχολείου όσο και των οικείων του. Λόγω της ιδιαίτερης δυσκολίας που εμφανίζει στο γραπτό λόγο, συνιστάται να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχο – εκπαιδευτικής υποστήριξης και αγωγής στο γραπτό λόγο, προκειμένου να βοηθηθεί».

Από την ημέρα εκείνη και μετά η ουσιαστική αλλαγή δεν επήλθε στις γνώσεις μου, ούτε στο καθ' αυτό πρόβλημα, μα στην αυτοπεποίθησή μου και την εικόνα για τον εαυτό μου.

Όσον αφορά την εξέταση, πρέπει να γίνεται προφορικά. Το να γίνεται προσαρμογή των γραπτών εξετάσεων σε προφορικά, το θεωρώ εντελώς άσκοπο. Οι εξετάσεις να γίνονται με μαγνητοσκόπηση και να μπαίνουν στην ίδια διαδικασία βαθμολόγησης, όπως οι υπόλοιπες, έτσι ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια και να μην υπάρχει όλη αυτή η φημολογία γύρω από τους δυσλεκτικούς μαθητές, οι οποίοι δεν φταίνε σε τίποτα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ανδρουλάκη Μαρία – Ελένη από το Νομό Ηρακλείου.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΜΑΡΙΑ – ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ (Νομός Ηρακλείου):

Θα ήθελα να μιλήσω για ένα θέμα, που αφορά τη σημερινή εποχή, το ρατσισμό. Υπάρχει και δυστυχώς εξελίσσεται. Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλοί μετανάστες στην Ελλάδα, κυρίως Αλβανοί, και δημιουργούνται πολλά παράπονα. Πολλοί λένε, ότι από τη στιγμή που αυτοί οι άνθρωποι ήρθαν στην χώρα μας, πολλοί Έλληνες έχουν μείνει άνεργοι ή ότι οι εγκληματικές ενέργειες έχουν αυξηθεί. Όμως, πρέπει να σκεφτούμε ότι αν τους διώξουμε, που ήρθαν εδώ για να ζήσουν καλύτερα, ο κόσμος μας θα γίνει πιο ωραίος; Ή μήπως θα γίνει πιο αθώος;

Πολλοί Έλληνες αυτό που πράττουν, είναι να αδιαφορούν για τη θέληση κάποιων να επιβιώσουν και γι' αυτό να μεταναστεύουν. Τους εντάσσουν όλους σε μια κατηγορία, χωρίς να μπορούν να διακρίνουν ποιοι θέλουν να μας κάνουν κακό και ποιοι να μας κάνουν καλό. Ο ρατσισμός συνοδεύεται κάποιες φορές, από κάποια κακή ανάμνηση. Κάποιος μας έκανε κακό και για αυτό μισούμε όλους τους ανθρώπους, οι οποίοι προέρχονται από το ίδιο έθνος με εκείνο το άτομο. Αν, όμως, κάποιος Έλληνας μας κάνει κακό, θα σταματήσουμε να αγαπάμε το λαό μας; Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να συμβεί. Ο ρατσισμός, πρέπει να σκεφτούμε, ότι διδάσκει και δεν γεννιόμαστε ρατσιστές. Για παράδειγμα, ένα παιδί αποτελεί το πιο παρατηρητικό θεατή, που μιμείται ό,τι βλέπει και μαγνητοφωνεί και πράττει ό,τι ακούει. Αυτό το παιδί, όταν μάθει κάτι από ένα κοντινό του πρόσωπο, αμέσως θα το δεχθεί ως αρχή, που πρέπει να ακολουθήσει, για να βγει ένας σωστός πολίτης αύριο στην κοινωνία. Δυστυχώς, όμως, οι συνέπειες είναι πολλές και τα αποτελέσματα τραγικά.

Όλες αυτές οι ρατσιστικές αντιλήψεις παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, αυτά που ο καθένας μας έχει στη ζωή και μας προσβάλλουν, καταπατούν τις δικές μας αξίες. Ο άνθρωπος είναι αντικείμενο εκμετάλλευσης. Καλλιεργούμε αισθήματα μίσους, υπεροχής, αλαζονείας, φανατισμού και γινόμαστε απάνθρωποι και σκληροί, αλλά στην πραγματικότητα είμαστε δειλοί και για αυτό δεν μπορούμε να το δεχθούμε. Για αυτό, χωρίζουμε τους ανθρώπους «σε στρατόπεδα» ανάλογα με τη δύναμη, την εξουσία και τον τόπο καταγωγής τους. Υπάρχουν, όμως, τρόποι για την επίλυση του προβλήματος.

Πρέπει οι αλλοδαποί να μονιμοποιηθούν, για να έχουν ίση αντιμετώπιση με τους υπόλοιπους πολίτες. Να επιβάλλονται κυρώσεις σε όσους συμπεριφέρονται ρατσιστικά, για να καταλάβουν πόσο πληγώνει κάποιον άνθρωπο, να τον διαχωρίζεις, επειδή προέρχεται από κάποιο άλλο μέρος. Να δραστηριοποιηθούν όλοι οι διεθνείς οργανισμοί για να ευαισθητοποιηθούμε και για να προστατευθούν τα δικαιώματα των μεταναστών. Τα Μ.Μ.Ε., μέσω των διαφημίσεων και των εκπομπών τους, υποβιβάζουν τη γυναίκα και εξευτελί-

ζουν το ανθρώπινο γένος. Αυτό πρέπει να σταματήσει. Ένα πρόσφατο γεγονός, που είχε συμβεί με ένα μαθητή, ήταν με τη σημαία. Νομίζω, ότι οι αλλοδαποί πρέπει να κρατούν τη σημαία και πρέπει να δεχθούμε το γεγονός, ότι ακόμα κάποιοι μετανάστες μπορεί να είναι καλύτεροι σε κάποια πράγματα από τους Έλληνες. Πιστεύω ότι ο ρατσισμός είναι ένα πρόβλημα που μας απασχολεί και θα πρέπει να ενδιαφερόμαστε πολύ για να επιλυθεί.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Αρμάντ Ζέρα, από το Νομό Ηλείας.

ΑΡΜΑΝΤ ΖΕΡΑ (Νομός Ηλείας):

Θα ήθελα να αναφερθώ στο πρόβλημα του ρατσισμού. Όπως όλοι ξέρουμε, το πρόβλημα αυτό είναι τεράστιο. Κατάγομαι από την Αλβανία. Όταν πρωτοήρθα αντιμετώπισα πολλά προβλήματα, κυρίως στο δημοτικό. Πολλά παιδιά δεν δέχονταν την καταγωγή μου, με κοροϊδευαν για το όνομα μου και δεν είχα παρέα, γιατί δεν ήξερα τη γλώσσα και δεν μπορούσα να συνεννοηθώ μαζί τους. Δεν γνώριζα, όμως, ότι αυτό το πρόβλημα ήταν τόσο μεγάλο στην Ελλάδα. Αργότερα, από διηγήσεις συμπατριωτών μου και από δικές μου εμπειρίες, κυρίως στο δημοτικό αλλά και στο γυμνάσιο αργότερα, κατάλαβα ότι το πρόβλημα του ρατσισμού ήταν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας. Τότε κατάλαβα, ότι αυτή η μεροληπτική αντιμετώπιση δεν ήταν μόνο εις βάρος συγκεκριμένων Αλβανών, αλλά σε βάρος ολόκληρου του αλβανικού λαού και πολλών άλλων μεταναστών. Ζώντας την ελληνική πραγματικότητα και παρακολουθώντας τα Μ.Μ.Ε., κατάλαβα ότι ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, ο εθνικισμός, από χαρακτηριστικό των κρατών και των Κυβερνήσεων, είχε γίνει χαρακτηριστικό των κοινωνιών. Συνειδητοποίησα, ότι όλοι σχεδόν οι μετανάστες είναι ανεπιθύμητοι στην Ελλάδα. Όλα αυτά, βέβαια, διαβάζοντας και από τον τύπο, που σε έρευνα του ΕΚΚΕ, το 82% των Ελλήνων θέλει τη μη παραμονή των αλλοδαπών στην Ελλάδα.

Οι Έλληνες πολίτες θεωρούν σημαντική αξία τη θρησκεία και διακρίνονται για την μισαλλοδοξία τους, αφού το 60,2% δεν θέλει να υπάρχουν διαφορετικές θρησκείες στην Ελλάδα. Με όλα αυτά, πιστεύω ότι οι Έλληνες ξέχασαν ότι υπήρξαν και αυτοί μετανάστες.

Ζώντας 5,5 με 6 χρόνια στην Ελλάδα, διαπίστωσα ότι τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού είναι αμέτρητα και περιλαμβάνουν όχι μόνο τους Αλβανούς, αλλά όλους τους αλλοδαπούς.

Απ' όλα όσα έχω ακούσει και ζήσει στην Ελλάδα, νομίζω, ότι η χώρα αυτή είναι από τις πλέον ρατσιστικές στην Ευρώπη. Αυτό δε σημαίνει ότι όλοι οι Έλληνες είναι ρατσιστές, μόνο μικρές ομάδες και όσοι επιτρέπουν να καλλιεργηθεί το κλίμα της ξενοφοβίας. Φταίνε οι πολιτικοί και όσοι επιτρέπουν να καλλιεργείται το αίσθημα του ρατσισμού.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):
 Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παναγιώτα Βλάχου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΒΛΑΧΟΥ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας):
 Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές, καλημέρα σας. Είμαι ιδιαίτερα χαρούμενη, που βρίσκομαι στη «Βουλή των Εφήβων».

Σήμερα, στο κατώφλι του 21ου αιώνα, πολλά είναι τα προβλήματα που μαστίζουν τον πλανήτη μας. Ένα από τα σημαντικότερα είναι και το δημογραφικό, το οποίο απασχολεί, κυρίως την ήπειρό μας, την Ευρώπη, που χαρακτηρίζεται και ως γηραιά. Σε όλη την έκτασή της, το πρόβλημα της υπογεννητικότητας είναι έντονο. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, το ποσοστό των γεννήσεων μειώνεται κάθε χρόνο. Κύρια αίτια για το κοινωνικό αυτό φαινόμενο είναι πρώτον, η ακρίβεια της σύγχρονης ζωής. Τα νέα ζευγάρια δεν αποφασίζουν να κάνουν παιδιά, καθώς δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της σημερινής κοινωνίας. Ακόμη και αν δημιουργήσουν οικογένεια περιορίζονται στο ένα παιδί, το μέλλον του οποίου μπορούν με λίγη προσπάθεια να εξασφαλίσουν.

Το γεγονός ότι η Πολιτεία δεν αναγνωρίζει το μεγάλο οικονομικό πρόβλημα των πολυτέκνων οικογενειών αποτελεί βασικό αίτιο. Επιπλέον, μεγάλες διαστάσεις έχουν πάρει οι αμβλώσεις, κυρίως στις νεαρές ηλικίες.

Κατά την άποψή μου, αυτό που πρέπει αρχικά να γίνει είναι η ευρεία διαφώτιση του κοινού και, κυρίως, της νεολαίας για τους κινδύνους της υπογεννητικότητας, που συνεπάγονται για τη χώρα μας. Έπειτα, η μείωση του κόστους ζωής και η προσπάθεια εύρεσης εργασίας, τουλάχιστον για όσους έχουν οικογένεια.

Επίσης, ένα καλό κίνητρο θα ήταν η πραγματική δωρεάν παιδεία και όχι τα φροντιστήρια και τα έξτρα έξοδα που γίνονται, για τα βιβλία που πληρώνουμε.

Στη συνέχεια, η φροντίδα των ανύπαντρων εγκύων, καθώς και η υλική και ηθική στήριξη των πολυτέκνων οικογενειών, όπως και η αναγνώριση ως πολυτέκνων των οικογενειών με τρία παιδιά.

Τέλος, θα ήθελα να αναφέρω ότι κάποιοι προτείνουν ως λύση την απαγόρευση των αμβλώσεων και της αντισύλληψης. Εγώ διαφωνώ κάθετα με τις διαπιστώσεις αυτές, διότι η άμβλωση πρέπει να υπόκειται στην προσωπική κρίση του καθένα. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να προηγείται συζήτηση ιατρού και ασθενή πριν την τελική απόφαση και, επίσης, να μη γίνονται δωρεάν, όπως συμβαίνει σήμερα στη χώρα μας, καθώς έτσι οι έγκυοι γυναίκες και, κυρίως οι νεαρές, θα σκέφτονται περισσότερο την απόφασή τους.

Επίσης, είναι λανθασμένη η απαγόρευση της αντισύλληψης, διότι καιροφυλακτούν και άλλοι κίνδυνοι εκτός από την ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, όπως αρρώστιες, σαν το AIDS και άλλα νοσήματα. Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεώργιος Κοκκινάρης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΡΗΣ (Α΄ Πειραιά): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, κύριο ζήτημα που με προβληματίζει, στην καθημερινή μου ζωή, είναι η κοινωνική πρόνοια που πρέπει να λαμβάνεται, για να αντιμετωπιστούν τα ανθρώπινα προβλήματα. Συνήθως, αναλύουμε τα προβλήματα με στόχο αποκλειστικά την οικονομική ικανοποίηση των πολιτών. Δηλαδή, ξεχνιέται ο βασικός σκοπός της πολιτικής, που είναι η ανθρώπινη ευτυχία ή αλλιώς η ευημερία των πολιτών. Δεν είναι δυνατόν, φυσικά, να λύσουμε τα προβλήματα του κόσμου, που μαστίζεται από πείνα, φτώχεια, κακουχίες, πολέμους και εκμετάλλευση. Τουλάχιστον, με τα δικά μου μάτια, μπορούμε να βοηθήσουμε μερικούς ανθρώπους και όχι απλώς συμπολίτες, ώστε να ορθοποδήσουν και να μπορέσουν, ανάμεσα στις δυσκολίες που όλο περνάμε, να βρουν την πραγματική ευτυχία.

Με λύπη συνειδητοποιώ, ότι περπατάμε στους δρόμους και βρίσκομαστε σε απόσταση ο ένας από τον άλλο. Αδιαφορούμε πλήρως γι' αυτόν που ονομάζουμε «ξένο» ή αλλιώς «αλλοδαπό». Ξεχνάμε ότι είμαστε κοινωνικά όντα, με αποτέλεσμα η κοινωνική πρόνοια, δηλαδή, το ενδιαφέρον της Πολιτείας και το αντίστοιχο των πολιτών να αδυνατεί να καλύψει τις πραγματικές ανάγκες.

Η συνολική γραμμή, που ακολουθούν οι προτάσεις μου, βασίζεται κυρίως σε δύο ιδέες: Πρώτον, στην ενίσχυση της κρατικής πρόνοιας και στη συστηματικότερη παρέμβαση στον οικογενειακό κύκλο και δεύτερον, στην ενεργοποίηση των πολιτών, δηλαδή, στην πολιτικοποίησή τους. Για να μην παρεξηγηθώ, εννοώ τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, με σκοπό την εξυπηρέτηση και βοήθεια των συνανθρώπων.

Αρχικά, είναι αναγκαία η πρόσληψη κοινωνικών λειτουργών και ειδικών ψυχολόγων στους δημόσιους χώρους εργασίας, στα σχολεία, καθώς και σε κάθε δήμο, χωριό ή κοινότητα. Επίσης, απαραίτητη είναι και η διεύρυνση του χώρου δραστηριοποίησής τους. Οφείλει, λοιπόν, κάθε δήμος, κοινότητα και χωριό αντίστοιχα να στείλει ένα μεγάλο αριθμό του παραπάνω εξειδικευμένου προσωπικού για άμεση βοήθεια σε σπίτια, σχολεία, ιδρύματα, ΚΑΠΗ, βρεφονηπιακούς σταθμούς, σε οργανώσεις στήριξης, με κύριο τομέα τη συμβουλευτική εργασία και τον ορθότερο έλεγχο στους χώρους αυτούς.

Παράλληλα, καθένas από τους κοινωνικούς λειτουργούς και κοινωνιολόγους πρέπει να αναλαμβάνει τη διεξαγωγή ερευνών σε κάθε δήμο ξεχωριστά, έτσι ώστε να προκύπτουν συμπεράσματα, που σε συνεργασία με τη δύναμη των δήμων και των ειδικών να επιτυγχάνεται η εξέλιξη των κοινωνικών δεδομένων.

Ας φανταστούμε, πόσα παιδιά χρειάζεται να υπάρχουν στα σχολεία! Πόσοι γείτονές μας έχουν οικογενειακά προβλήματα και πόσο ευεργετική θα ήταν αυτή η βοήθεια και παρέμβαση του αρμοδίου.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Προτείνω την ίδρυση, σε κάθε δήμο ή κοινότητα, λεσχών, όπου όλοι οι πολίτες θα συναντιούνται και θα αναπτύσσουν πολιτιστικές δραστηριότητες και μέσω του διαλόγου και σε συνεργασία με την Τ.Α. θα μπορούν να επιλύουν προβλήματα, που αφορούν τόσο τα κοινά όσο και τον κάθε πολίτη ξεχωριστά. Έτσι, εκτός από το συγγενικό και οικογενειακό περιβάλλον, θα υπάρξει και άλλος ένας φορέας κοινωνικοποίησης και πολιτικοποίησης, μέσα στον οποίο τα άτομα θα αλληλοσυμπαραστέκονται, εξισορροπώντας την πιθανή αδυναμία των συγγενών.

Είναι απαραίτητη η ενίσχυση των φιλανθρωπικών σωματείων, γηροκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων στήριξης, κατασκηνώσεων, με κοινωνική προσφορά και των φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων των ενοριών της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Εκτός από την ενίσχυση, απαραίτητη είναι και η παρέμβαση της Πολιτείας, όχι μόνο γραφειοκρατικά, αλλά ουσιαστικά, με την καταπολέμηση της διαφθοράς και της εκμετάλλευσης των αρμοδίων υπαλλήλων. Ας μην ξεχνάμε ότι οικογένεια είναι και οι άνθρωποι που προσφέρουν χρόνο, χρήμα, ενδιαφέρον και το σημαντικότερο, αγάπη.

Όσον αφορά την ενεργοποίηση των πολιτών, οφείλω να αναφέρω ότι ακόμη και εμείς οι νέοι δεν δίνουμε σημασία στα κοινά. Η άνεση της πολυθρόνας, ο εφησυχασμός της τηλεόρασης και οι σύγχρονες τάσεις, καθώς και η άποψη πολλών νέων ότι μόνο οι «κομματικοποιημένοι» ασχολούνται με τα κοινά είναι αντιδράσεις νέων, αλλά και μεγαλύτερων ανθρώπων, που δεν θέλουν να προσφέρουν ούτε ένα βλέμμα ενδιαφέροντος ή αγάπης. Πολύ απλά, λείπει αυτό που οι σοφοί υπερασπίστηκαν με τα έργα τους και τον τρόπο ζωής τους: η αγάπη, η πραγματική αγάπη. Χωρίς αυτή, ο άνθρωπος δεν πρόκειται να βρει λύση, ακόμη και αν επιλέξει και το τελειότερο πολιτικό σύστημα.

Τίθεται, λοιπόν, το ερώτημα: Πώς ο άνθρωπος θα εκπαιδευτεί για να προσφέρει τον εαυτό του και το ενδιαφέρον του, ώστε να εξελιχθεί πνευματικά ο ίδιος;

Στο σχολείο πρέπει να δημιουργηθούν ομάδες στήριξης, που να αποτελούνται από υπευθύνους καθηγητές. Τα παιδιά, μαζί με τους καθηγητές, θα μοιράζονται τις φοβίες τους με στόχο να επιλύουν τα καθημερινά προβλήματα.

Παράλληλα με το πνεύμα των Ολυμπιακών Αγώνων, οφείλει το σχολείο, ο δήμος και τα υπεύθυνα υπουργεία να ενισχύσουν περισσότερο τον εθελοντικό χαρακτήρα των νέων, δίνοντάς τους την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε εθελοντικά ή εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως αυτό της Βουλής των Εφήβων. Οι προτάσεις και οι ιδέες των Επιτροπών του Προγράμματος της «Βουλής των Εφήβων» δεν καθρεφτίζουν ένα ιδεατό κόσμο, αλλά μια πραγματικότητα που συνεχώς υποβιβάζεται με τη δική μας θέληση και λόγω του ανθρώπινου εγωισμού. Γι' αυτόν το λόγο, πρέπει να λαμβάνονται τόσο από τους Έφηβους Βουλευτές όσο και από τους

εκλεγμένους Βουλευτές πιο σοβαρές λύσεις, που θα αξιοποιούνται ανάλογα. Ας δούμε στον ξένο δίπλα μας και το δικό μας εαυτό. Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεώργιος Αρμένης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ (Νομός Αχαΐας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, τα προβλήματα που με απασχολούν είναι η χρήση εξαρτηγόνων ουσιών και το AIDS. Τα παιδιά, επειδή δεν έχουν δημιουργήσει τις απαραίτητες αντιστάσεις, εύκολα πέφτουν θύματα οποιωνδήποτε προβλημάτων. Η σημασία των σχέσεών τους με τους γονείς είναι πολύ μεγάλη. Ο χαρακτήρας ενός παιδιού εξαρτάται από το κλίμα που επικρατεί μέσα στην οικογένεια. Όταν αυτό είναι ήρεμο βγαίνει ένα ισορροπημένο άτομο, ενώ στην αντίθετη περίπτωση δεν βγαίνει ένα τόσο ισορροπημένο άτομο και έχει και ψυχολογικά προβλήματα.

Ιδιαίτερα, στην εποχή της εφηβείας, κάποιες τριβές με τους γονείς θίγουν τον ανεπτυγμένο εγωισμό των παιδιών. Έτσι, σε αυτά δημιουργούνται παιδικά τραύματα, τα οποία κουβαλάνε για την υπόλοιπή τους ζωή. Δεύτερον, τα παιδιά γίνονται αρνητικά στο οτιδήποτε και μπαίνουν ακόμα και σε συμμορίες για να πολεμήσουν το κατεστημένο. Όλα αυτά, που ανέφερα, οδηγούν στο αλκοόλ, τσιγάρα και ναρκωτικά, δηλαδή, στους τεχνητούς παραδείσους και στη βία και εγκληματικότητα.

Κάποιες λύσεις που μπορούμε να δώσουμε σ' αυτό το πρόβλημα είναι να οργανωθούν σεμινάρια για τη συμπεριφορά των γονιών απέναντι στα παιδιά, έτσι ώστε να δείχνουν ανεκτικότητα, χωρίς να φθάνουν, όμως, στην ασυδοσία. Να δείχνουν κατανόηση στα προβλήματα και να προσπαθούν να τα συζητούν με τα παιδιά, για να βρουν κάποια λύση.

Η εφηβεία είναι μια ιδιαίτερη περίοδος για τα παιδιά. Στην ηλικία αυτή συντελούνται μεγάλες αλλαγές για το άτομο μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα. Οι αλλαγές είναι και σωματικές, όπως χαρακτηριστικά του προσώπου, ύψος και ψυχοσωματικές. Αυτές οι αλλαγές φοβίζουν το άτομο και το κάνουν να στρέφεται προς τα μέσα του, για να μπορέσει να βρει απαντήσεις και σε παλαιά και σε καινούργια ερωτήματα. Αυτό, όμως, τον κάνει να χάνει εύκολα την εσωτερική του ισορροπία με κάθε αφορμή, πράγμα που μπορεί να τον οδηγήσει σε κάποια ψυχολογικά προβλήματα.

Επιπλέον, οι νέοι θέλουν να ξεχωρίσουν από τις παλαιότερες γενιές και γι' αυτό υιοθετούν κάποια καινούργια μόδα, όπως ντύσιμο, μουσική κ.λπ., για να μπορέσουν να ξεσπάσουν. Ταυτόχρονα, ενώ αλλάζουν τόσο γρήγορα οι προτιμήσεις τους, καλούνται να αποφασίσουν για το μέλλον τους. Όλα αυτά είναι κάποιοι παράγοντες που πιέζουν ψυχολογικά τα παιδιά και μερικά δεν καταφέρνουν να αντεπεξέλθουν και πέφτουν στους τεχνητούς παραδείσους ή κατα-

φεύγουν σε συμμορίες για να πολεμήσουν το κατεστημένο.

Κάποιες λύσεις είναι να συμπαρασταθούμε στις δύσκολες στιγμές των παιδιών, να κατανοήσουμε την παράλογη συμπεριφορά τους και μέσα στην οικογένεια να μην υπάρχει ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα, έτσι ώστε να υπάρχει ήπια εφηβεία.

Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα των παιδιών είναι το πρόβλημα του λυκείου, όπου καλούνται να επιλέξουν το μέλλον τους, χωρίς να γνωρίζουν ποιο είναι αυτό που θέλουν πραγματικά. Στην αρχή περιορίζονται με το να διαλέξουν κάποια κατεύθυνση στο τέλος της Γ' Λυκείου, καλούνται να επιλέξουν κάποιο επάγγελμα σύμφωνα με τη βαθμολογία και την επαγγελματική αποκατάσταση που μπορεί να τους δώσει αυτό. Πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι υπάρχει μεγάλη ανεργία. Αυτά προϋποθέτουν μεγάλη γνώση του εαυτού μας, την οποία δεν έχουμε. Επειδή οι θέσεις σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. είναι περιορισμένες αναπτύσσεται μεγάλος ανταγωνισμός ανάμεσα στα παιδιά και για το λόγο αυτό πηγαίνουν στα φροντιστήρια, για να καλύψουν τα κενά της δωρεάν παιδείας.

Έτσι, έχουμε το άγχος για να επιλέξουμε επάγγελμα και το άγχος για να πετύχουμε κάποια υψηλή βαθμολογία, ώστε να μην πάνε τσάμπα τα χρήματα των γονιών τους. Όλα αυτά δημιουργούν μία ευμετάβλητη διάθεση, που ίσως, τους δημιουργεί ψυχολογικά προβλήματα και τους στέλνει πάλι στις εξαρτησιογόνες ουσίες. Οι λύσεις είναι να αναβαθμίσουμε το σύστημα, έτσι ώστε να βρίσκουμε εύκολα ποιες είναι οι κλίσεις τους και το επάγγελμα που θέλουν και να είναι εντελώς δωρεάν η παιδεία. Δηλαδή, κάποιο καινούργιο εκπαιδευτικό σύστημα που να μη χρειάζεται να πληρώνουμε τα φροντιστήρια. Έτσι, θα μειωθεί το άγχος και τα προβλήματα των νέων.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μίχα Ειρήνη – Χριστίνα, από τη Β' Αθήνας.

ΕΙΡΗΝΗ – ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΧΑ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμοι Έφηβοι Βουλευτές, βρέθηκα εδώ γράφοντας μια έκθεση, στηριζόμενη στα βιώματά μου. Συγκεκριμένα, λόγω της ασθένειας της μητέρας μου, η οποία πάσχει από σκλήρυνση κατά πλάκας, αναφέρομαι στα άτομα με κινητικά προβλήματα.

Έχω γνωρίσει, μέσω της μητέρας μου, την αδιαφορία που γνωρίζουν τα άτομα αυτά, τον κοινωνικό ρατσισμό, την ανεργία και το ύφος μιας, δήθεν, συμπόνιας από τους υπόλοιπους ανθρώπους. Σε ιδιωτικές εταιρείες οι άνθρωποι αυτοί θεωρούνται άχρηστοι και μη παραγωγικοί. Οι εργοδότες νιώθουν ότι τα άτομα αυτά δε θα μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στα καθήκοντά τους, ακόμα και αν είναι καλύτερα καταρτισμένα από τους υπόλοιπους που δεν έχουν τα προβλήματα αυτά.

Επίσης, η μετακίνησή τους γίνεται δύσκολη, εξαιτίας των παρκαρισμένων αυτοκινήτων και λόγω έλλειψης των ειδικών διαβάσεων. Και όταν υπάρχουν ειδικές ράμπες αδιάφοροι και ασυνείδητοι οδηγοί παρκάρουν, προκαλώντας προβλήματα στις μετακινήσεις των ανθρώπων αυτών. Τα προβλήματα είναι πολλά και ποικίλα. Εγώ τα γνωρίζω, γιατί τα βιώνω καθημερινά. Είναι μικρά προβλήματα, που για τους ανθρώπους αυτούς είναι μεγάλα.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι θα πρέπει να τους δοθούν ίσες ευκαιρίες στην εργασία, για να μπορέσουν να νιώσουν χρήσιμοι, αξιοποιώντας τις γνώσεις τους, τα πτυχία τους και τις επιδεξιότητές τους. Όσο δεν εργάζονται τα άτομα αυτά νιώθουν ότι υποβιβάζονται τόσο οι ικανότητές τους όσο και η αξιοπρέπειά τους. Επίσης, στο κυκλοφοριακό τους πρόβλημα οι λύσεις δεν βρίσκονται ούτε στα ειδικά πάρκινγκ ούτε στις κυρώσεις των ασυνείδητων οδηγών. Αυτό που θα λύσει το πρόβλημά τους είναι η αλληλεγγύη και η κατανόηση από τους υπόλοιπους οδηγούς. Αυτό που χρειάζονται είναι μικρές διευκολύνσεις από μέρους των οδηγών, ώστε να μπορούν να κυκλοφορούν άνετα.

Όλα αυτά είναι δείγματα κοινωνικού ρατσισμού σε βάρος τους. Όλα αυτά διαταράσσουν την ψυχολογική τους ισορροπία και τους κάνουν να νιώθουν ότι δεν είναι φυσιολογικοί. Μπορεί η τύχη να τους επιφύλασσε να είναι ανάπηροι με κάποια δυσκολία στην κίνηση, όμως ο κοινωνικός ρατσισμός δεν μπορεί να τους στερήσει το δικαίωμα να ζήσουν άνετα, αξιοπρεπώς και φυσιολογικά. Όλοι είμαστε ίσοι και όχι διαφορετικοί. Γι' αυτό θα πρέπει να τους δώσουμε ίσες ευκαιρίες στη ζωή, άσχετα αν μπορούν να περπατήσουν ή όχι.

Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Μελαχροινούδη από την Αίγυπτο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΟΥΔΗ (Αίγυπτος): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές. Θα ήθελα να μιλήσω για την ανεργία, που ανέφερε η αγαπητή συνάδελφος, και τι γίνεται στον Απόδημο Ελληνισμό γι' αυτό. Εδώ, τα παιδιά που τελειώνουν το σχολείο, κάποια στιγμή, πάνε για να σπουδάσουν. Στο Κάιρο, όμως, και γενικά στον Απόδημο Ελληνισμό, όταν πρόκειται τα παιδιά να φύγουν από το Λύκειο υπάρχει σοβαρό και μεγάλο δίλημμα, από τη στιγμή που ξέρουμε ότι μπροστά μας έρχεται ένα περιπλοκό μέλλον, δεν εννοώ ότι είναι δύσκολο τι να διαλέξουμε, αλλά τι μας επιφυλάσσει η μοίρα. Γιατί, από τη στιγμή που θα πρέπει να πάμε στην Ελλάδα για να σπουδάσουμε σημαίνει ότι κάποια στιγμή θα έχουμε πρόβλημα ανεργίας. Γι' αυτό πολλοί σκέφτονται να μείνουν εκεί που ήταν για τόσα χρόνια και να βρουν μια εύκολη δουλειά. Έτσι, οι περισσότεροι Έλληνες μένουν στον τόπο παραμονής τους. Το ίδιο

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

έκανε ο πατέρας, η μητέρα μου και το ίδιο θα κάνω και εγώ, γιατί προτιμώ ένα βέβαιο μέλλον παρά ένα ασταθές μέλλον. Το θέμα της ανεργίας δεν είναι μόνο της Αθήνας, είναι και για εμάς που ζούμε στο εξωτερικό.

Μιλάμε για το ρατσισμό και λέμε να μην είμαστε ρατσιστές, να μη βλέπουμε τους άλλους με μισό μάτι κ.λπ.. Τα παιδιά που ζουν στο εξωτερικό δεν τους βλέπουν με μισό μάτι τους άλλους, αλλά εκείνοι τους βλέπουν. Και δεν είναι όλοι οι άνθρωποι που δέχονται καλοπροαίρετα ότι εσύ δεν είσαι από τη δική τους εθνικότητα και θρησκεία. Αυτό, βέβαια, φέρνει διχόνοια και όλα τα κακά επακόλουθα. Δηλαδή, δεν έχω δεχθεί πάντα τις καλές κριτικές «είσαι Ελληνίδα, και τι έγινε». Εμείς που μένουμε στο εξωτερικό είμαστε μετανάστες και ακόμα είμαστε, γι' αυτό θα έλεγα βασικά ότι πρέπει όχι μόνο να λέμε ότι δεν είμαστε, αλλά να σκεφτόμαστε και τι θα γίνονταν αν είμαστε στη θέση αυτών, που είναι ξένοι.

Δεν είμαστε μόνο εμείς Έλληνες. Υπάρχουν και άλλοι Έλληνες, οι οποίοι δεν είναι πάντα καλοδεχούμενοι.

Θα αναφερθώ στη μεγάλη γιορτή που περιμέναμε. Πρέπει να ομολογήσω ότι είμαι υπερήφανη και είναι τιμή μου που είμαι Ελληνίδα. Έχω ακούσει από φίλους μου Αιγυπτίους, αλλά και από ξένους από άλλες χώρες, τα καλύτερα λόγια για την Ελλάδα. Η τελετή έναρξης ήταν άξια επαίνου, όπως και η τελετή λήξης. Εγώ δάκρυσα. Ξεχάσαμε κάποιες λεπτομέρειες. Η ολυμπιακή εκχειρίδα πού πήγε; Δεν θα έπρεπε, όταν κάνουμε κάτι να το ολοκληρώνουμε; Δεν μπορούμε να κάνουμε την ολυμπιακή εκχειρίδα, όπως ήταν και τότε; Όμως, δεν υπήρξε ολυμπιακή εκχειρίδα και πόλεμοι συνεχίζονταν να γίνονται και μάλιστα χειρότεροι απ' ό,τι ήταν και πριν. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ηλιάνα Καραμπίνα.

ΗΛΙΑΝΑ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑ (Α' Αθήνας): Σε μία απαιτητική και σκληρού ανταγωνισμού εποχή, όπως η σημερινή, όπου η έρευνα και οι νέες ιδέες αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευημερία αλλά και την ανεξαρτησία ενός κράτους, η χώρα μας αντιμετωπίζει έντονο δημογραφικό πρόβλημα, κινδυνεύοντας να καταστεί κοινωνία γερόντων. Αυτό, τουλάχιστον, δείχνουν οι μετρήσεις και οι έρευνες εταιρείας δημογραφικών μελετών και φυσικά, δεν επιδέχονται αμφισβήτηση. Η προειδοποίηση είναι σαφής: ακολουθούμε όριο συλλογικής αυτοκτονίας. Οι γεννήσεις, από τα μέσα του αιώνα μας και έπειτα, μειώνονται συνεχώς, με άκρως ανησυχητικούς ρυθμούς. Σήμερα μετρούνται οι μισές, σχεδόν, γεννήσεις, συγκριτικά με το 1950. Το σημαντικότερο φαινόμενο, που σημάδεψε την ελληνική κοινωνία, μετά το 1950, ήταν η αστικοποίηση. Τα προβλήματα αναφύονται γοργά. Ο συνωστισμός οδηγεί στον ανταγωνισμό και την ανεργία. Το στεγαστικό καθίσταται, για πρώτη φορά, πρόβλημα. Το κόστος ζωής είναι μεγαλύτερο στα αστικά κέντρα. Το παιδί αποτελεί

καταναλωτική μονάδα. Τα αίτια που εντοπίζω για το φαινόμενο της υπογεννητικότητας είναι η σκληρή οικονομική πραγματικότητα, η εγωκεντρική φιλοσοφία της ζωής, ο σύγχρονος αστικός τρόπος ζωής, που επιβάλλει ξέφρενους ρυθμούς και πρότυπα τρόπου ζωής, η κρίση της θρησκευτικότητας και η αδυναμία της επίσημης εκκλησίας να μας πείσει για το «αυξάνεσθαι και πληθύνεσθαι».

Δεν μπορώ να παραβλέψω τον απίστευτο ετήσιο αριθμό των αμβλώσεων. Επίσης, πρέπει να τονισθεί ότι πριν ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο για την αύξηση των γεννήσεων, θα πρέπει να δημιουργηθεί μία υποδομή. Θα πρέπει να μεριμνήσει η Πολιτεία για την αύξηση των θέσεων εργασίας και την καταπολέμηση της, ήδη, υπάρχουσας ανεργίας. Διαφορετικά η αύξηση των γεννήσεων θα δημιουργήσει μεγαλύτερα προβλήματα από αυτά που θα λύσει. Με αυτό το δεδομένο, πρωταρχικής σημασίας θεωρούνται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, για τη βοήθεια της εργαζόμενης μητέρας: οι άδειες, το μειωμένο ωράριο, οι καλύτερες συνθήκες εργασίας για τη μητέρα είναι μια σειρά μέτρων που λαμβάνουν χώρα, αλλά όχι στο επιθυμητό επίπεδο. Θα πρέπει να δημιουργηθούν περισσότεροι Κρατικοί Παιδικό Σταθμοί και θα μπορούσε η Πολιτεία να διαθέτει κάποιους υπαλλήλους της, για τη φροντίδα του μικρού παιδιού κατ' οίκον, όταν η μητέρα, λόγω εργασίας, αδυνατεί η ίδια να το κρατήσει. Θα πρέπει να αυξηθεί το επίδομα των πολυτέκνων. Κάποιες φορολογικές απαλλαγές ή και η δωρεάν χορήγηση αγαθών για την κάλυψη των πρωταρχικών αναγκών, από την πλευρά του κράτους, είναι στοιχεία που μπορούν να ενθαρρύνουν μερικούς και να απεγκλωβίσουν από τα στεγανά της απογοήτευσης κάποιους άλλους. Το ένα παιδί τείνει να γίνει ο κανόνας. Με δεδομένο ότι και η ελληνική οικονομία δεν ακμάζει, δεν θα ήταν κακή ιδέα η χορήγηση, έστω και μικρού επιδόματος, για το δεύτερο παιδί. Βοήθεια στη λύση του προβλήματος αποτελεί και η προσπάθεια της Πολιτείας για αποκέντρωση, μέσω κινήτρων.

Πρόταση, με μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, αποτελεί, βέβαια, και η έμφαση στην ανθρωπιστική παιδεία. Μέσω μιας ανθρωποκεντρικής αγωγής, αναιρούνται πολλά από τα αίτια του προβλήματος. Θα ανέβει ο συντελεστής κοινωνικής ευθύνης του Έλληνα πολίτη και αυτό θα τον βοηθήσει να αναλάβει τις υποχρεώσεις του απέναντι στη χώρα του. Θα αναβιώσουν οι παραδοσιακές αξίες και ο θεσμός του γάμου. Αυτά θα συμβάλλουν στην αύξηση των γεννήσεων. Τέλος, η ανθρωπιστική θεώρηση της ζωής συνεπάγεται τη μείωση του εγωκεντρισμού, αλλά και τη συνειδητοποίηση ότι η δημιουργία δείχνει στον άνθρωπο το δρόμο της ευτυχίας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστιάννα Γιαννακοπούλου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΝΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Μεσση-

νίας): Θα ήθελα να σας μιλήσω για το πρόβλημα της ανεργίας στην επαρχία. Το πρόβλημα της ανεργίας απασχολεί, κυρίως, τους νέους. Όλοι προσπαθούμε να περάσουμε σε σχολές που, ίσως, στο μέλλον να μας βοηθήσουν να ενταχθούμε στο κοινωνικό σύνολο, έχοντας κάποιο επάγγελμα. Άτομα που μπορούν να διαπρέψουν στον τόπο τους, πηγαίνουν είτε σε μεγαλύτερες πόλεις είτε στο εξωτερικό. Έτσι αυξάνεται η αστυφιλία. Θέλουμε να μείνουμε στον τόπο μας, γιατί είναι όμορφος και τον αγαπάμε, αλλά κάτι τέτοιο είναι αδύνατον, διότι δεν είναι αρκετά ανεπτυγμένοι. Πολλές μικρές επιχειρήσεις μεταφέρονται στο εξωτερικό, για φθηνότερα εργατικά χέρια. Υπάρχει τρόπος να γυρίσουμε στον τόπο μας, αρκεί να μας βοηθήσει η Πολιτεία.

Κυρίως με έργο μπορεί να αναπτυχθεί η επαρχία. Το κράτος μπορεί να βοηθήσει μικρές επιχειρήσεις στη φορολογία μέχρι να ορθοποδήσουν, ενώ ταυτόχρονα να απαγορευτεί η μεταφορά των επιχειρήσεων στο εξωτερικό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Γρηγορέα, από το Νομό Λακωνίας.

ΜΑΡΙΑ ΓΡΗΓΟΡΕΑ (Νομός Λακωνίας): Εγώ θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα του ρατσισμού, που πλήττει την τρίτη ηλικία. Παρόλο που είμαι 16 χρονών, γνωρίζω ότι κάποια στιγμή θα γεράσω. Τώρα που μιλάω πλήθος ανθρώπων βρίσκονται ξεχασμένοι σε κάποια γηροκομεία. Η τρίτη ηλικία πάσχει, κυρίως, από μοναξιά, που ενισχύεται από την αποξένωση του απρόσωπου κόσμου. Η άμεση δράση και η αυθεντικότητα του αυθορμητισμού, που όλοι διαθέτουμε, είναι το ισχυρότερο όπλο που έχουμε να αντιπαρατάξουμε.

Η Πολιτεία θα πρέπει να φέρει το σχολικό πληθυσμό σε άμεση και συχνή επαφή με τους ηλικιωμένους, μέσω των επισκέψεών του σε γηροκομεία. Ιδανικό θα ήταν ένα πρόγραμμα εθελοντισμού στο πλαίσιο των δήμων, όπου οποιοδήποτε άτομο θα μπορούσε να δηλώσει και να αφιερώσει ένα μέρος του χρόνου του για βοήθεια στο σπίτι και συντροφιά στην τρίτη ηλικία.

Όταν τα μαλλιά μου θα ασπρίσουν, ίσως, η σημερινή ημέρα θα αποτελεί μια μακρινή ευχάριστη ανάμνηση. Δεν θα ήθελα να βρισκομαι μόνη, βυθισμένη σε μια πολυθρόνα και να βλέπω να αδειάζουν οι τελευταίες ελπίδες και τα όνειρά μου. Θέλω τότε, όπως τόσοι ηλικιωμένοι τώρα, να απενίζω το δικό μου τέλος ως μέλλον και εξέλιξη του κόσμου, που δεν προχωρά τσαλακώνοντας προσδοκίες, ούτε στέκει κυνικά αδιάφορο στον πόνο των παιδιών του. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αλεξάνδρα Γκαμπλιά, από το Νομό Καρδίτσας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΓΚΑΜΠΛΙΑ (Νομός Καρδίτσας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, κατ' αρχάς θεωρώ τιμή μου που βρίσκο-

μαι σ' αυτήν τη θέση σήμερα. Οι επισημάνσεις των άλλων Εφήβων Βουλευτών με έχουν καλύψει, απλά θα ήθελα να τονίσω τα εξής: Επικρατεί η άποψη ότι οι Έλληνες δεν είναι ρατσιστές, αλλά ξενόφοβοι. Ο ρατσισμός, όμως, υπάρχει παντού, όχι μόνο σε άτομα άλλων χωρών, αλλά και σε αλλόθρησκους, σε άτομα με ειδικές ανάγκες, φορείς αφροδισίων νοσημάτων, τοξικομανείς. Ακόμη, μια μορφή ρατσισμού είναι και η τάση των ανδρών να θεωρούν τις γυναίκες κατώτερες. Το οικογενειακό περιβάλλον, οι εκπαιδευτικοί φορείς, τα Μ.Μ.Ε. ωθούν στην έξαρση κάθε ρατσιστικού φαινομένου, είτε χαρακτηρίζεται ως φυλετικό είτε ως θρησκευτικό. Είναι, όμως, αυτά τα οποία μπορούν να συμβάλλουν, ώστε το φαινόμενο να εκλείψει. Το σύγυρο είναι ότι κάποιοι, όλοι μας, κάποια στιγμή έχουμε συμπεριφερθεί άσχημα σε κάποια άτομα, τα οποία, με βάση τα δικά μας δεδομένα, τα θεωρούμε κατώτερα. Η μόνη αλήθεια είναι ότι όλοι είμαστε ίσοι. Πάνω μας απλώνεται ο ίδιος ουρανός και μας προστατεύει ο ίδιος Θεός, όπως και αν, ο καθένας μας, τον αποκαλεί. Ευχαριστώ πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δήμητρα Γιαννακοπούλου, από το Νομό Αχαΐας.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Αχαΐας): Κύριε Πρόεδρε, Έφηβοι Βουλευτές. Προτού ξεκινήσω να μιλήσω για το πρόβλημα που με απασχολεί, θα ήθελα να σας πω πόσο ευτυχομένη και πόσο περήφανη είμαι που βρίσκομαι εδώ, για να μιλήσω για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Ανάγκες! Πολύ απογοητευτικό να μιλάνε έτσι γι' αυτά τα άτομα, αλλά αυτή είναι η λέξη που χρησιμοποιείται σήμερα. Εμείς είμαστε το 10% του πληθυσμού, μια μικρή μερίδα, όμως πάρα πολύ σημαντική. Δεν νομίζετε; Είμαστε άνθρωποι που δεν θέλουμε τον οίκτο, θέλουμε μία καλύτερη αντιμετώπιση από την Πολιτεία. Αλλά, δυστυχώς, δεν την έχουμε και ψάχνω να βρω την απάντηση. Αναρωτιέμαι, γιατί άραγε; Και εμείς είμαστε άνθρωποι, άνθρωποι που έχουν δικαίωμα στη ζωή. Ένα δικαίωμα που τους το στερεί η Πολιτεία, οι συνάνθρωποί τους, οι άνθρωποι, που υποτίθεται ότι έπρεπε να τους έχουν καταλάβει. Γιατί; Αυτό το γιατί με τρώει. Είμαι εδώ για να υπερασπιστώ αυτά τα άτομα.

Η ζωή μας, η ζωή των απόμων με ειδικές ανάγκες, όπως έχει συνηθίσει να τα αποκαλεί η Πολιτεία, είναι πάρα πολύ δύσκολη. Οι ράμπες που φτιάχνονται, υποτίθεται, για την εύκολη μετακίνησή μας είναι φτιαγμένες με έναν τρόπο πολύ κακό. Η ζωή μας γίνεται μαρτύριο για να περνάμε τις διαβάσεις, να έχουμε πρόσβαση στα μέρη που υποτίθεται ότι πρέπει να έχουμε και δεν ξέρω το γιατί. Για το όνομα του Θεού. Βρισκόμαστε στην Ελλάδα του 2004, βρισκόμαστε στην Ελλάδα του 21ου αιώνα. Τομείς κοινωνικοί, που θα έπρεπε να έχουν αναπτυχθεί στη χώρα μας, σ' αυτήν την τόσο μικρή χώρα που κατάφερε να διοργανώσει τους καλύτε-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ρους Ολυμπιακούς Αγώνες, ένα μεγάλο εγχείρημα, νομίζω ότι θα έπρεπε να είχαμε καλύτερη αντιμετώπιση στα κοινωνικά προβλήματα. Γιατί αυτά είναι που θα κάνουν τη χώρα μας να υψώνει το ανάστημά της πιο ψηλά. Αξίζουμε μια καλύτερη αντιμετώπιση από την Πολιτεία, γιατί να μην την έχουμε; Δε νομίζετε και εσείς; Αυτό μας αξίζει, γιατί δεν είμαστε παιδιά ενός κατώτερου Θεού. Μας έπλασε ο ίδιος Θεός και έχουμε και εμείς δικαίωμα στη ζωή. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βάια Κούκου, από το Νομό Τρικάλων.

ΒΑΙΑ ΚΟΥΚΟΥ (Νομός Τρικάλων): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να θίξω το ζήτημα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το Γυμνάσιο που φοιτούσα συστεγαζόταν με το ειδικό σχολείο και έτσι είχα την ευκαιρία να γνωρίσω από κοντά τις ανάγκες αυτών των ατόμων και ιδιαίτερα να συνδεθώ με τη Ματίνα, ένα κορίτσι με μικρή νοητική στέρωση. Η Ματίνα κάθε φορά που με έβλεπε με έσφιγγε δυνατά στην αγκαλιά της και μου φώναζε «κούκλα μου, κούκλα μου, σε αγαπάω, σε αγαπάω». Για τη Ματίνα θα σας μιλήσω εγώ τώρα, για τις ανάγκες της και τα δικαιώματά της.

Η Ματίνα χρειάζεται αγάπη και ενδιαφέρον, αγάπη όμως πραγματική, που θα της προσφέρει συναισθηματική ασφάλεια και όχι φαινομενική αγάπη και ενδιαφέρον, που πίσω τους κρύβονται σκοπιμότητες, εκμετάλλευση και η δική μας υπερβολική υστεροβουλία. Η Ματίνα χρειάζεται ένα κατάλληλο εξοπλισμένο σχολείο, με το πλέον κατάλληλο παιδαγωγικό και εποπτικό υλικό, καθώς με τη χρησιμοποίηση οπτικοακουστικών μέσων γίνεται το μάθημα πιο ελκυστικό και συγκεντρώνει τη διασπασμένη προσοχή αυτών των μαθητών. Η Ματίνα, τέλος, χρειάζεται επαγγελματική αποκατάσταση. Ύστερα από κατάλληλη εκπαίδευση, άτομα με μικρή νοητική στέρωση μπορούν να γίνουν παραγωγικά.

Όμως, για τα άτομα που από τη φύση τους δεν μπορούν να μπουν στην παραγωγική διαδικασία πρέπει η Πολιτεία να χορηγήσει στις οικογένειές τους ικανοποιητικό επίδομα, για να μπορούν να ανταπεξέρχονται στα μεγάλα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Θεωρώ ότι δεν υπάρχουν απροσάρμοστοι άνθρωποι, υπάρχουν μόνο ανάπηρες και απροσάρμοστες Πολιτείες, που δεν μπορούν να εγγυηθούν το δικαίωμα στη διαφορετικότητα, να εξαλείψουν τις διακρίσεις και τον αποκλεισμό. Ας ριξουμε μια ματιά όλοι γύρω μας. Τα δημόσια κτίρια είναι απροσπέλαστα για τα άτομα αυτά, οι τουαλέτες απαγορευτικές στη χρήση, οι ράμπες – όπου υπάρχουν – είναι κατελημμένες από αυτοκίνητα, η γραφή Μπράιγ, οι κασέτες με μαγνητοφωνημένα κείμενα και η νοηματική γλώσσα είναι πράγματα σπάνια. Τα φανάρια με ηχητική σήμανση ανύπαρ-

κα, τα καρτοτηλέφωνα δυσπρόσιτα, τα μέσα μεταφοράς, συνήθως, εχθρικά και αφιλόξενα.

Τα άτομα με νοητική στέρωση απειλούνται από ένα δυσοίονο μέλλον, από τη στιγμή που θα βρεθούν χωρίς κηδεμόνες και ακολουθούν αναριθμητοί μικροί και μεγάλοι φραγμοί στο κοινωνικό παζλ των αγνοουμένων αναγκών. Γι' αυτό ας βοηθήσουμε όλοι μας, γιατί τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν είναι τα παιδιά ενός κατώτερου Θεού και γιατί κανείς μας δεν έχει εχέγγυα ισόβιας αρτιμελείας και είμαστε όλοι υποκείμενοι στη φθορά.

Ας βοηθήσουμε, λοιπόν, τη Ματίνα και την κάθε Ματίνα, γιατί την επόμενη φορά που θα τη συναντήσω θέλω πρώτη εγώ να τη σφίξω στην αγκαλιά μου και να της πω εκείνο το «κούκλα μου, κούκλα μου, σας αγαπάμε, όλοι μας σας αγαπάμε».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καζαντζάκη Ελένη.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ (Νομός Ηρακλείου): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να μιλήσω για το πρόβλημα που έχουν τα άτομα με κινητικά προβλήματα. Το πρόβλημα αυτό το γνωρίζω καλά από τη μητέρα μου.

Υπάρχει ισχυρός κοινωνικός ρατσισμός. Λέμε ότι δεν είμαστε ρατσιστές με τα άτομα αυτά. Συμβαίνει, όμως, ακριβώς το αντίθετο. Τα θεωρούμε κατώτερους από εμάς, ενώ μπορεί να είναι και ανώτεροι, γιατί σε πολλούς τομείς διαπρέπουν πολύ περισσότερο. Ας πάρουμε για παράδειγμα τον Ηλία Ραπτόπουλο, ο οποίος μπορεί μεν να μην κινείται, όμως με το στόμα του ζωγραφίζει πολύ καλύτερα από έναν αρτιμελή.

Συζητούσαμε όλοι για την Ολυμπιάδα και την Παραολυμπιάδα. Τους διαχωρίζουμε, δυστυχώς αυτούς τους αγώνες, γιατί η φλόγα τους είναι διαφορετική. Θα έπρεπε να είναι η ίδια. Δεν σεβόμαστε τα άτομα αυτά σε τίποτα και ιδιαίτερα στις ράμπες. Είναι απαράδεκτο τα αυτοκίνητα να σταματούν μπροστά σε αυτές.

Στα Νοσοκομεία, όταν νοσηλεύεται ένα άτομο με ειδικές ανάγκες, εάν δεν πληρώσει μία αποκλειστική, δεν μπορεί να κάνει τίποτα. Το έζησα το πρόβλημα τελευταία. Οι νοσοκόμες δεν βοηθούν αρκετά.

Λένε ότι για να μη διαχωρίζουμε τα παιδιά με κινητικά προβλήματα, θα πρέπει να πηγαίνουν στα ίδια σχολεία με εμάς. Αυτό το θεωρώ λάθος. Μας βολεύει αυτό, για να είναι λιγότερα τα έξοδα, για να μην κτιστούν νέα σχολεία. Πρέπει, όμως, να γίνει αυτό για να είναι εύκολη η πρόσβασή τους στις αίθουσες, στις τουαλέτες κ.λπ.. Σκεφτείτε πώς θα νιώθουν αυτά τα παιδιά, όταν βλέπουν τα άλλα παιδιά να κάνουν γυμναστική και να παίζουν. Θα είναι ψυχολογική φθορά γι' αυτά.

Κάποιοι γιατροί εκμεταλλεύονται αυτούς τους ανθρώπους, κάνουν πειράματα και φτιάχνουν φάρμακα-βόμβες,

που μπορεί μεν να τους κάνει να περπατήσουν, όταν περάσει, όμως, η επίδρασή τους, τους κάνει χειρότερα. Αυτά τα φάρμακα πρέπει να ελέγχονται, για να ξέρουμε ακριβώς τι περιέχουν και να τιμωρούνται αυστηρά οι άνθρωποι αυτοί.

Θα πρέπει να σταματήσει η εκμετάλλευση αυτή και η κοινωνική ανισότητα, που είναι πολύ σκληρή.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μαγκούφης Κωνσταντίνος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ (Νομός Τρικάλων): Πριν αρχίσω την ομιλία μου, θα ήθελα να απαντήσω στον αγαπητό Έφηβο Βουλευτή από την Αλβανία, ότι αν η Ελλάδα χαρακτηριστεί ως ρατσιστική χώρα, τότε δεν θα έπρεπε να φανούμε τόσο εύπλαστοι σε τόσους πρόσφυγες, όπως τους Κούρδους και, κυρίως, τους Αλβανούς. Και αυτό γιατί η Ελλάδα ξέρει από προσφυγιά.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κάθε χρόνο θρηνούμε, δυστυχώς, εκατοντάδες ψυχές, που βρίσκουν τραγικό θάνατο στην ασφάλτο. Ο λόγος, λοιπόν, για τα τροχαία ατυχήματα. Σύμφωνα με στατιστικές, η χώρα καταλαμβάνει την πρώτη θέση στα τροχαία ατυχήματα. Τι είναι, όμως, αυτό που φταίει; Κατά κύριο λόγο το οδικό σύστημα της χώρας μας. Δρόμοι που ταλαιπωρούν καθημερινά τους οδηγούς, λόγω των κακοτεχνιών, αλλά και του απαρχαιωμένου οδικού δικτύου. Ένα τρανταχτό παράδειγμα είναι η Ε65, που καθημερινά ταλαιπωρεί τους οδηγούς, κυρίως της δικής μου περιφέρειας, του Νομού Τρικάλων, αλλά και των διπλανών περιφερειών.

Ένα άλλο αίτιο για τα τροχαία ατυχήματα, είναι τα μέτρα της ασφάλειας της τροχαίας, αλλά και η ίδια η κυκλοφοριακή αγωγή των πολιτών. Τα μέτρα της τροχαίας, απ' ό,τι είδαμε και στο ατύχημα με τα εικοσιένα παιδιά, δεν ήταν και τόσο αυστηρά. Η Πολιτεία πρέπει να σταθεί σε αυτό. Μόνο έτσι, θα βάλουμε ένα στοπ στους θανάτους.

Καλύτερη αντιμετώπιση θα είχαμε αν υπήρχαν κινητές μονάδες του Ε.Κ.Α.Β. στους δρόμους, για την πιο γρήγορη μετάβαση των τραυματισμένων στα κέντρα υγείας και τα διάφορα νοσοκομεία.

Για τα τροχαία ατυχήματα έχουμε και εμείς μερίδιο ευθύνης, γιατί οι περισσότεροι από εμάς δεν έχουν κυκλοφοριακή αγωγή.

Προτείνω, λοιπόν, μία σειρά μέτρων, κυκλοφοριακής αγωγής, που πρέπει να ξεκινούν από την προσχολική ηλικία και να συνεχίζουν ως το 16 έτος της ηλικίας, όπως γίνεται και στην Ιταλία. Πιστεύω ότι με το μέτρο αυτό όλα τα παιδιά θα είναι πιο ασφαλή στους δρόμους, αλλά και αργότερα, ως οδηγοί δικύκλων ή τροχοφόρων.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κατσακούλη Μαγδαληνή, Επικρατείας.

ΜΑΓΛΑΛΗΝΗ ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗ (Επικρατείας): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, το θέμα για το οποίο θα σας μιλήσω, αφορά τα ναρκωτικά.

Όλοι γνωρίζουμε πως οι σύγχρονες κοινωνίες πλήττονται από το πρόβλημα των ναρκωτικών και, δυστυχώς, όλο και περισσότεροι νέοι υποκύπτουν σε αυτό. Το θέμα αυτό είναι πολύ σοβαρό για την κάθε κοινωνία, γιατί πολλοί άνθρωποι έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με το λευκό θάνατο.

Πολλά είναι τα αίτια που οδηγούν στη χρήση των ναρκωτικών, όπως η έλλειψη επικοινωνίας, η κρίση του θεσμού της οικογενείας, η περιέργεια, η απογοήτευση, οι κακές παρέες, η ανεργία, η μόδα, καθώς και τα πρότυπα που προβάλλονται από τα Μ.Μ.Ε..

Όλοι προβληματιζόμαστε προσπαθώντας να βρούμε λύσεις. Σαν νέος άνθρωπος, πιστεύω ότι πρωταρχικό ρόλο πρέπει να παίξουν οι γονείς. Οι γονείς των παιδιών θα πρέπει να θωρακίζουν τα παιδιά τους με δυνατό χαρακτήρα και να έχουν υπεύθυνο ρόλο απέναντί τους, γιατί παιδιά που ξεκινούν από υγιείς οικογένειες, με σωστές βάσεις και αρχές, δύσκολα ακολουθούν λανθασμένους δρόμους.

Αν θέλουμε να προχωρήσουμε, όμως, ακόμα περισσότερο, θα έπρεπε να σταθούμε και στο ρόλο της Πολιτείας. Η πολιτεία θα πρέπει να σταθεί δίπλα σε αυτά τα παιδιά, να τα βοηθήσει και να τα κάνει να αισθάνονται δυνατά και ασφαλή, για να μη νιώθουν ότι βρίσκονται στο περιθώριο. Θα πρέπει να δίνει εφόδια στους νέους, να τους εξασφαλίζει εργασία και να είναι πάντα δίπλα τους. Αυτό πιστεύω ότι μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από την Παιδεία, από προγράμματα ειδικά για νέους και από πολιτισμικές εκδηλώσεις.

Σήμερα οι νέοι, περισσότερο από κάθε άλλη εποχή, έχουν την ανάγκη στήριξης από την Πολιτεία. Όμως, και τα Μ.Μ.Ε., λόγω της μεγάλης τους δύναμης, θα μπορούσαν να λειτουργήσουν θετικά, ώστε να αποτρέψουν τους νέους από το κεφάλαιο «Ναρκωτικά». Βέβαια, αυτό που παρατηρούμε σήμερα, είναι ότι πολλές φορές τα Μ.Μ.Ε. λειτουργούν τελείως αντίθετα. Αντί να αναχαιτίζουν, προβάλλουν. Τι γίνεται, όμως, όταν, παρόλα αυτά, λόγω του εύλωτου της ηλικίας τους ξεφύγουν; Τότε πιστεύω και πάλι πως οι γονείς με την αγάπη, τη στοργή, το διάλογο και το πραγματικό ενδιαφέρον, θα πρέπει να σταθούν δίπλα στα παιδιά τους. Η Πολιτεία θα πρέπει με τη σειρά της να δείξει και αυτή ένα ανθρώπινο πρόσωπο και να σταθεί δίπλα στα παιδιά, όχι με τιμωρία, αλλά με κατανόηση, σεβασμό και ενδιαφέρον.

Όλα αυτά με έχουν οδηγήσει στο να κάνω κάποιες σκέψεις, για το πώς μπορεί να αμβλυνθεί αυτό το πρόβλημα. Αναφέρομαι στη δημιουργία κέντρων απεξάρτησης, με άμεσο στόχο την ουσιαστική βοήθεια στους νέους, ώστε να ολοκληρωθούν σαν προσωπικότητες και την προσπάθεια για την επανένταξη στο κοινωνικό σύνολο. Συχνά σκέφτομαι το

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

μέλλον, τα παιδιά, τις γενιές που θα ακολουθήσουν. Εύχομαι για αυτούς το πρόβλημα των ναρκωτικών να είναι ανύπαρκτο.

(Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα για μισή ώρα).

Δ ι α κ ο π ή

(Μετά τη διακοπή)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επαναλαμβάνεται η διακοπείσα συνεδρίαση και το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αντωνίου Δανάη από τη Λεμεσό.

ΔΑΝΑΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (Λεμεσός Κύπρου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Βουλευτές, θα αναφερθώ στο πρόβλημα των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Είμαι άτομο με σωματικές δυσκολίες, δυσκολεύομαι και στην ομιλία. Κατάφερα να ζήσω μια φυσιολογική ζωή, όσο το δυνατόν, με τη βοήθεια των αγαπημένων μου προσώπων. Η αγάπη που μου πρόσφεραν ήταν η δύναμή μου για να αγωνίζομαι και να αντιμετωπίζω τα προβλήματά μου που είναι πολλά, γιατί δεν αυτοσυντηρούμαι και εξαρτώμαι από τους άλλους.

Για το πρόβλημά μου νιώθω θυμό πολλές φορές, ζήλια για τους άλλους που μπορούν να μιλούν και να κάνουν πράγματα, που εγώ δεν μπορώ. Νιώθω μοναξιά, μου λείπει η φιλία των συμμαθητών μου, που απομακρύνονται όλο και περισσότερο. Ευτυχώς, η οικογένειά μου, οι δικοί μου καθηγητές και οι φίλοι μου με αντιμετωπίζουν σαν φυσιολογικό άτομο.

Ο κόσμος μπορεί να βοηθήσει τα άτομα με ειδικές ανάγκες, δέχοντάς τα ίσα με αυτούς. Να υπάρχουν ράμπες παντού, για να μπορούν να κινούνται εύκολα και να τους συμπεριφέρονται φυσιολογικά, χωρίς οίκτο. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κίναλη Παρθένα από τη Β' Θεσσαλονίκης, που θα μιλήσει δια μέσω του κ. Ευστρατίου Πατρινού, ειδικού στη νοηματική γλώσσα.

ΠΑΡΘΕΝΑ ΚΙΝΑΛΗ (Β' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, Έφηβοι Βουλευτές, είμαι κωφή και είναι η πρώτη φορά που ήρθα στο χώρο της Βουλής. Θα σας πω, λοιπόν, μερικά προβλήματα. Δυστυχώς, πολλές φορές οι άνθρωποι αδιαφορούν και αποφεύγουν την επαφή με τους κωφούς και αυτό γίνεται συνέχεια. Χρειάζεται πολύ μεγάλη προσπάθεια για να έχω επαφή με τους ακούοντες, κάτι που το θέλω πάρα πολύ, αλλά παλεύω για να το αποκτήσω, γιατί πρέπει να είμαστε ισότιμοι με τους ακούοντες.

Στη συνέχεια, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα ιατρικό πρόβλημα. Είμαι ένα φυσιολογικό άτομο, αλλά είμαι κωφή και δεν μπορώ να γίνω ακούουσα. Παρόλα αυτά, όμως, με την πίεση των γονιών μου έκανα κοχλιακό εμφύτευμα, πράγμα που δυσκόλεψε τη ζωή μου, μου δημιούργησε πολλές ζαλάδες και με έχει κουράσει. Αυτό δεν ήταν δική μου επιλογή. Αυτήν τη στιγμή φοιτώ σε κανονικό σχολείο και όχι σε σχολείο που είναι ιδρυματοποιημένο. Δηλαδή, οι κωφοί εί-

ναι ισότιμοι με τους άλλους μαθητές και δεν είναι κάτι το διαφορετικό. Πρέπει να υπάρχει μία εκτίμηση προς τους κωφούς, για να νιώθουμε και εμείς ισότιμοι και αγαπημένοι με όλους τους ανθρώπους. Έχουμε τις δυνατότητες, έχουμε τη δύναμη να τα καταφέρουμε και μπορούμε να τα καταφέρουμε, όπως όλοι οι άλλοι. Θέλω να έχω μία ευτυχιμένη ζωή και ένα καλύτερο μέλλον για το αύριο. Θέλω ειρήνη και αγάπη για όλους τους ανθρώπους και να τους βλέπω όλους ευτυχιμένους. Επίσης, υπάρχουν και μερικοί που ενδιαφέρονται να μάθουν τη νοηματική γλώσσα. Κάτι άλλο που χρειαζόμαστε είναι να έχουμε διερμηνείς μέσα στα σχολεία μας, γιατί χωρίς αυτούς δεν μπορούμε να καταλάβουμε και να αποκτήσουμε τις σωστές γνώσεις. Είναι δύσκολο να παρακολουθώ μία τάξη με ακούοντες μαθητές, εάν δεν υπάρχει η παρουσία του διερμηνέα.

Σας ευχαριστώ όλους που σας γνώρισα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Λεωνιδάκη Ιωάννα, από το Νομό Κοζάνης.

ΙΩΑΝΝΑ ΛΕΩΝΙΔΑΚΗ (Νομός Κοζάνης): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, είμαι 28 χρονών, έχω 4 παιδιά και παρόλη την ηλικία μου συμμετείχα και εγώ σ' αυτό το Πρόγραμμα. Θα ήθελα να σας μιλήσω για την οικογένεια.

Μεγάλωσα σε μία πενταμελή οικογένεια, η οποία πλημμύριζε από αγάπη. Οι γονείς μου, βιοπαλαιστές, μας δίδαξαν τις αξίες της ζωής, σεβασμό, εμπιστοσύνη, υπερηφάνεια, αλληλεγγύη, πίστη στο Θεό και στον εαυτόν μας. Θα αναφερθώ στην οικογένεια «θεσμό» του 1980, στην οικογένεια της «ατεκνίας» του 2000 και στην οικογένεια «φάντασμα» του 2020. Το αναφέρω αυτό, διότι στην Ελλάδα το 1980 η οικογένεια είναι όντως «θεσμός» και το ζευγάρι αποκτούσε τουλάχιστον τρία παιδιά. Το 2000 έχουμε σημαντική ατεκνία, το ζευγάρι αποκτά ένα παιδί και μετά δυσκολίας σκέπτεται να αποκτήσει και δεύτερο. Εάν συνεχίσει έτσι, πράγμα που κανείς δεν θέλει, το 2020 η οικογένεια θα είναι ένα «φάντασμα» και αυτό, γιατί πολύ φοβούμαι πως η Ελλάδα μας θα είναι ένα απέραντο γηροκομείο, που θα τη στηρίζουν μόνο γέροι και θα εξαρτάται μόνο από γέρους αλλοδαπούς. Τότε, αλίμονό μας. Όχι μόνο θα σηκώσουν την ένδοξη σημαία μας, μα θα «μας πάρει όλους και θα μας σηκώσει». Ήδη, ο πληθυσμός μας αυξήθηκε, λόγω του μεγάλου κύματος μεταναστών που μπήκαν στη χώρα μας. Αυξάνονται συνεχώς, γεννούν συνεχώς και ήδη ένα αρκετό ποσοστό γεννήσεων οφείλεται σε αυτούς. Τα δημοτικά μας σχολεία γέμισαν παιδιά αλλοδαπών, τα Γυμνάσια, τα Λύκεια, ακόμη και οι σχολές. Δεν είμαι ρατσίστρια, αλλά βλέπω τα πράγματα ρεαλιστικά. Η υπογεννητικότητα στην Ελλάδα έχει αυξηθεί σε δραματικό βαθμό. Οι γεννήσεις είναι λιγότερες από τους θανάτους, που αυξάνονται σταθερά. Το 1980 οι γεννήσεις

ήταν 140.953 και οι θάνατοι 86.261. Το 2000 οι γεννήσεις ήταν 102.282 και οι θάνατοι 102.559. Ύστερα από αυτούς τους αριθμούς, τι άλλο θα μπορούσαμε να δούμε; Μήπως τη γενοκτονία που μας χτυπάει την πόρτα; Τί θα κάνουμε γι' αυτό; Θα καθίσουμε να δούμε με σταυρωμένα χέρια, σαν να είμαστε περαστικοί, τον ολοκληρωτικό αφανισμό του Ελληνικού Έθνους;

Λένε πως η ψυχή του ανθρώπου όταν πεθαίνει το σώμα του πηγαίνει κάπου αλλού, ξαναγεννιέται. Η ψυχή της Ελλάδας μας, του κράτους μας, όταν πεθαίνει το σώμα της, σε ποιες νέες ψυχές θα ξαναγεννηθεί; Θα μου πείτε: «και τι μπορούμε να κάνουμε εμείς»; Και όμως, εσείς μπορείτε να κάνετε πάρα πολλά. Μπορείτε να βάλετε σωστές βάσεις και γερά θεμέλια σε αυτόν τον τόπο, ώστε να ξαναχτιστεί η οικογένεια από την αρχή, γερή, δυνατή και πιο μεγάλη. Με τη δική σας βοήθεια και στήριξη θα ξεπεράσει ακόμη και τους δίδυμους πύργους. Ότι και αν πω εγώ τα πράγματα δεν θα αλλάξουν, αν εσείς δεν πάρετε δραστικά μέτρα. Έχετε στα χέρια σας ένα μεγάλο χρυσορυχείο, που δεν το εκμεταλλεύεστε. Μετά λύτης διαπιστώνω ότι το κράτος έχει ξεχάσει τις πολύτεκνες οικογένειες. Σίγουρα, αρκετές φορές, τους έχετε ανακηρύξει ως «αφανείς ήρωες». Μα εμείς έχουμε καταλάβει τη σωστή έννοια αυτής της φράσης. Δεν τους ονομάζετε «οι αφανείς ήρωες» μα «οι ήρωες που ζούνε στην αφάνεια». Μέγα λάθος. Σε αυτό θα είμαι κατηγορηματική. Αυτοί είναι οι άνθρωποι που στηρίζουν την Ελλάδα, σε αυτούς μπορείτε να βασίζεσθε και να ελπίζετε για ένα καλύτερο αύριο.

Αυτοί οι άνθρωποι, «οι πολύτεκνοι γονείς», είναι οι πραγματικοί πατριώτες και μάλιστα των έργων και όχι των λόγων, του ιδρώτα και του αίματος, ως οι κύριοι αιμοδότες της πατρίδας και όχι της «θα – λογογίας» και της πολιτικολογίας. Αυτοί στηρίζουν την πατρίδα και υποδεικνύουν το αξιολογικό τρίπτυχο – θεμέλιο για κάθε άνθρωπο και κάθε λαό – έθνος: «Οικογένεια – πατρίδα – θρησκεία». Η οικογένεια είναι η συνισταμένη των δύο άλλων, της πατρίδας και της θρησκείας. Η θρησκεία, ως θεμελιώδης αξία, είναι ανώτερη και της οικογένειας και της πατρίδας, όπως και η πατρίδα είναι αξιολογικά υπέρτερη της οικογένειας, ωστόσο στην οικογένεια εμπεριέχονται και οι δυο αυτές και ανώτερες της αξίες. Γι' αυτό πρέπει να σκεφθείτε, ΤΩΡΑ ΑΜΕΣΩΣ, χωρίς καμία αναβολή, πως θα αντιμετωπίσετε τον πιο ύπουλο εχθρό της φυλής μας: Το δημογραφικό αφανισμό, την αυτογενοκτονία και πληθυσμιακή παρακμή. Και εδώ ακριβώς έρχεστε εσείς; Πού είναι το κράτος να στηρίξει τις πολύτεκνες οικογένειες; Γιατί τους θυμάστε μόνο κάθε 4 χρόνια; Μήπως γεννήθηκαν σε χρόνο δίσεκτο; Γιατί τους δίνετε λίγα, ενώ τους ζητάτε πολλά; Έχετε ρωτήσει ποτέ κάποιο πολύτεκνο να σας πει πως τα βγάζει πέρα με τα 4, 5, 7, 9 ή και παραπάνω παιδιά; Ξέρετε πώς και αν σπουδάζουν τα παιδιά τους; Πώς ντύνονται; Τι τρώνε; Πού κοιμούνται; Πώς περιθάλπονται; Το ξέρετε ότι οι περισσότε-

ροι πολύτεκνοι εργάζονται χωρίς ένσημα; Και αυτό γιατί, όταν ακούν πολλά παιδιά, κανένας δεν πληρώνει τα επιδόματα που δικαιούται ο πολύτεκνος; Το ξέρετε πως αυτή η «μάννα», καθώς και τα τέκνα της, είναι ανασφάλιστοι;

Εσύ κράτος τί πιστεύεις ότι δίνεις σε αυτήν την οικογένεια; Σε αυτήν που σου δίνει τόσα πολλά; Να σου πω εγώ την ταπεινή μου γνώμη; «ΤΙΠΟΤΑ». Τους δίνεις τόσα λίγα, ενώ τους ζητάς τόσα πολλά. Τους δίνεις σπίτια από τον Ο.Ε.Κ. και μπράβο σου, μα πώς να ανταπεξέλθουν οι καφεροί που πρέπει να έχουν 1300 ένσημα αυτοί που έχουν 4 παιδιά; Πώς να εργαστούν 6 χρόνια; Άρα, τους τα παίρνεις πίσω, τους δίνεις το επίδομα πολυτέκνων 320 ευρώ το μήνη, σε αυτούς που έχουν από 4 παιδιά και άνω, πολύ ωραία. Μα σου το δίνουν πίσω, με τη «δωρεάν παιδεία», πληρώνοντας τα δίδακτρα των παιδιών τους, τα φροντιστήρια, τις σχολές. Ή μήπως καλά θα έκαναν να μη μορφώνουν τα παιδιά τους, για να μπορούν να φάνε τους δύο αυτούς μήνες!! Και ενώ καλό μου κράτος, τους δίνεις και άλλα πράγματα με το σταγονόμετρο, έρχεται η στιγμή που τους ζητάτε να σας δώσουν απλόχερα την ψήφο τους, τα παιδιά τους, τα λεφτά τους, το αίμα τους. Ζητάτε από αυτούς τους ταπεινούς, με τα πολλά παιδιά, ενώ εσείς ούτε μια φορά δεν σκύψατε πάνω τους με στοργή, όπως η «μάννα», να φιλήσεις τον πόνο του παιδιού σου και ο πόνος ως δια «μαγείας» να απαλύνεται, σαν τρυφερός «πατέρας» να συμβουλευσεις και να ενθαρρύνεις τα παιδιά σου, σαν ένας «δάσκαλος» σοφός, που μέσα από τη σοφία σου να δείξεις στους μαθητές σου τον τρόπο με τον οποίο θα σταθούν στα πόδια τους εκεί έξω. Εσύ «κράτος» «πατέρα» μας, γιατί τους καταδιώκεις; Γιατί τους κρατάς στο περιθώριο, σαν να είναι παιδιά ενός κατώτερου Θεού; Ακόμη και ο άσπτος υιός όταν γύρισε, ο πατέρας του έσφαξε το μόσχο το σιτευτό, για χάρη του. Αυτούς γιατί τους καταδιώκεις; Τί σου κάνανε; Θα έλθει η στιγμή που θα καλέσετε τα αγόρια των πολύτεκνων οικογενειών, για να υπηρετήσουν την μάνα πατρίδα, αυτά τα αγόρια που περιμένετε να ανδρωθούν με το πενιχρό επίδομα που τους προσφέρετε. Και η εφορία; Τους απειλεί ακόμη και με κατασχέσεις, αν δεν εξοφλήσουν τις οφειλές τους στο δημόσιο. Και ύστερα, μετά τη δωρεάν παιδεία, έρχεται η δωρεάν υγεία. Εκεί, μαζί με το αίμα τους, αφήνουν την τελευταία τους πνοή σε ένα φορείο ή σε ένα ράντζο στην άκρη κάποιου διαδρόμου, και ξέρετε γιατί; Γιατί η ταμπέλα που κρέμεται στην άκρη γράφει «ανασφάλιστος».

Γι' αυτό, σας παρακαλώ, βοηθείστε τους, βοηθείστε τους νέους να αποφασίσουν να κάνουν παιδιά, δώστε τους κίνητρα, βοηθείστε τους πολύτεκνους να σταθούν στα πόδια τους και να είστε σίγουροι πως δεν θα χάσετε αυτή σας τη βοήθεια. Θα τη βρείτε μπροστά σας, πρώτα από αυτούς και έπειτα από τα παιδιά τους. Δώστε κίνητρο σε αυτούς που έφυγαν για τα ξένα, για μια καλύτερη ζωή, για τα παιδιά τους, να γυρίσουν πίσω, να έλθουν στα σπίτια τους, στην Ελ-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

λάδα, που τόσο αγαπάνε και τότε θα δείτε. Θα δείτε την Ελλάδα του αύριο αναστηλωμένη. Κουρασμένη, μα όρθια στα πόδια της, ζωντανή με ψυχή να μας χαμογελά και μαζί της να χαμογελάμε και εμείς. Στηρίξτε τους πολύτεκνους, στηρίξτε τα παιδιά τους, τα παιδιά σας, τα παιδιά της Ελλάδας τα παιδιά του αύριο, που μια μέρα ενωμένα, σαν μια γροθιά, θα σηκώσουν στους ώμους τους την Ελλάδα και θα την αναδείξουν. Ενθαρρύνετε αυτούς τους μικρούς «Άτλαντες» του σήμερα, για να είναι αύριο περήφανοι που γεννήθηκαν σε μια χώρα με ιδανικά και να την υπηρετήσουν σωστά, αφοσιωμένα, όπως ακριβώς της αξίζει, όπως αξίζει σε αυτήν την ένδοξη γη των προγόνων μας.

Έχω κάποιες προτάσεις, που ίσως να αποδειχθούν σωτήριες σε περίπτωση που τις αποδεχθείτε.

Έκπτωση στα παιδιά των πολύτεκνων σε σχολές εκμάθησης ξένων γλωσσών.

Αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων ασθένειας με πολυδάπανη νοσηλεία ή θεραπευτική αγωγή.

Δωρεάν φροντίση στο δημοτικό ωδείο και σε άλλου είδους δραστηριότητες του Δήμου όπως γυμναστήρια – κολυμβητήρια, ζωγραφική κ.λπ..

Χορήγηση δωρεάν αδειών στους πολύτεκνους για ΤΑΞΙ, ΠΡΟΠΟ και περιπέτρα.

Μονιμότητα σε δημόσιες ή κρατικές υπηρεσίες και για τους δύο γονείς πολυτέκνων οικογενειών.

Δωρεάν πρόσβαση σε κατασκηνώσεις, ανεξαρτήτου ασφάλισης, για τα παιδιά των πολυτέκνων.

Κατάργηση τελών κυκλοφορίας (όπως στους ανάπηρους).

Απαλλαγή και κατάργηση δασμών αυτοκινήτων ως 2000 κυβικά, μέχρι το τελευταίο παιδί να γίνει 18 ετών.

Δωρεάν χορήγηση οικοδομικών αδειών για τους πολύτεκνους, για πρώτη κατοικία από τις πολεοδομίες.

Επέκταση δανειοδότησης σε πολύτεκνους από Εργατική Εστία ή από άλλους Δημόσιους – Κρατικούς Οργανισμούς για πρώτη κατοικία πάνω από 100 τετραγωνικά μέτρα (εδώ χρειάζεται η μονιμότητα και των δύο γονέων).

Τα οικογενειακά επιδόματα να επεκταθούν, καθώς και ισόβια σύνταξη των πολυτέκνων και να εναρμονιστούν με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά.

Παραχώρηση δωρεάν οικοπέδων σε οικογένεια πολυτέκνου, όπου αυτά υφίστανται.

Δωρεάν μετακίνηση των πολυτέκνων και των τέκνων τους σε ποσοστό 50% και σε όλα τα μέσα μεταφοράς του κράτους.

Κατάργηση του ορίου εισοδήματος στα επιδόματα πολυτέκνων από τον ΟΑΕΔ.

Κατάργηση των διοδίων για τους πολυτέκνους.

Παραχώρηση δωρεάν εισιτηρίων για τους πολύτεκνους και των τέκνων τους, από την Ένωση Κοινωνικού Τουρισμού.

Να παρέχεται από το κράτος δύο φορές το χρόνο, π.χ. άνοιξη – φθινόπωρο, μια επιταγή για κάθε παιδί για ενδύματα και υποδήματα.

Να παρέχεται μια φορά το χρόνο, μια επιταγή στην οικογένεια, για αγορά ηλεκτρικών συσκευών ή επίπλων, ειδικά επίπλων παιδικού δωματίου.

Να μπορούν οι πολύτεκνοι να αγοράζουν τρόφιμα με μείωση 40%, χρησιμοποιώντας την ταυτότητα πολυτέκνων.

Να μπορούν, μέσω κάποιου κρατικού οργανισμού, να παίρνουν άτοκο δάνειο, ώστε να εξοφλούν χρέη που έχουν δημιουργηθεί στο παρελθόν από επιχειρήσεις που στάθηκαν ατυχείς.

Να ασφαρίζονται οι πολύτεκνοι ανασφάλιστοι.

Να καταργηθούν τα ένσημα του Ο.Ε.Κ. και το σπίτι να δίνεται με κάποια κριτήρια, κατά προτεραιότητα.

Να απαγορευθούν αυστηρώς οι αμβλώσεις, μόνο να ισχύουν οι περιπτώσεις άκρας υγείας της γυναίκας ή του εμβρύου.

Να επιβραβεύεται η γέννηση ενός παιδιού με ένα συμβολικό και σεβαστό ποσό.

Στο σημείο αυτό στην αίθουσα προσέρχεται για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής, κ. Απόστολος Κακλαμάνης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Λουμπάκη, από το Νομό Έβρου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΛΟΥΜΠΙΑΚΗ (Νομός Έβρου): Αξιότι-

με κύριε Πρόεδρε, αγαπητά μέλη της «Βουλής των Εφήβων», παίρνω το λόγο για να αναφερθώ σε ένα θέμα, το οποίο απασχολεί εδώ και πολλά χρόνια το σύγχρονο κόσμο, μα και τη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα. Κι αυτό δεν είναι άλλο, από το θέμα με το οποίο ασχολήθηκα και μου έδωσε τη δυνατότητα να βρισκομαι εδώ μαζί σας. Και μιλώ, βέβαια, για την έξαρση ποικιλόμορφων περιστατικών βίας και εγκληματικότητας στην εποχή μας, σε παγκόσμια κλίμακα.

Είναι γνωστό ότι η βιαιότητα δεν είναι φυσική εκδήλωση του ανθρώπου. Ένας άνθρωπος μπορεί να χάσει την ψυχραιμία του, όταν είναι ανεξέλεγκτος ή όταν αντιμετωπίζει καταστάσεις που τον πιέζουν, τον περιορίζουν ή ακόμη και τον αγχώνουν.

Και, φυσικά, οι λόγοι εκδήλωσης τέτοιων φαινομένων πρέπει να αναζητηθούν στις συνθήκες της σύγχρονης ζωής, που έχουν πολλά αλλοτριωτικά χαρακτηριστικά, τα οποία ευνοούν την εκδήλωση βίας, αλλά και στους φορείς κοινωνικοποίησης, οι οποίοι δεν δημιουργούν το υπόβαθρο που θα αποστρέφει τους εφήβους, και όχι μόνο, από την αντικοινωνική συμπεριφορά.

Στη χώρα μας, υπήρξαν εκατοντάδες κρούσματα εγκληματικής συμπεριφοράς και, δυστυχώς, συνεχίζουν να υπά-

χουν. Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες τέτοιων φαινομένων: παιδιά που γίνονται αντικείμενα ψυχικής και σωματικής κακοποίησης, γυναίκες που κακοποιούνται σεξουαλικά, δικαιώματα που καταπατούνται. Ας μη ξεχάσουμε, βέβαια, και τα τραγικά γεγονότα που συνέβησαν πρόσφατα στο σχολείο της Ρωσίας.

Η κοινωνία σήμερα, όπως όλοι διαπιστώνουμε, ευνοεί το οργανωμένο έγκλημα και έρευνες έχουν δείξει ότι πρώην θύματα βίας γίνονται στη συνέχεια θύτες. Δεν είναι, λοιπόν, καιρός να αναρωτηθούμε, καθώς απειλείται η σωματική μας ακεραιότητα και η ψυχική μας υγεία, τι πρέπει να γίνει;

Κάθε προσπάθεια καταστολής της βίας, με αντί-βία και αστυνόμευση, είναι καταδικασμένη, γιατί η βία γεννά πάντα βία. Η μόνη λύση είναι να επενδυθεί ο κόσμος μας ηθικά με ανθρωπιστικά ιδανικά, αγάπη και σεβασμό για το συνάνθρωπο και τη ζωή του. Η παιδεία και ο επαναπροσδιορισμός των κοινωνικών δομών θα θεμελιώσουν τις ειρηνικές, αυριανές κοινωνίες.

Προς αυτήν την πορεία αρχίζει να κινείται η σημερινή ελληνική κοινωνία και οι τελευταίες σημαντικές εξελίξεις στη χώρα μας πιστοποιούν και επιβεβαιώνουν ότι υπάρχει ελπίδα θετικών εξελίξεων στο κεφάλαιο βία και τρομοκρατία. Και, βέβαια, αναφέρομαι στους Ολυμπιακούς Αγώνες, που διεξήχθησαν στη χώρα μας προ ολίγων ημερών με ιδιαίτερη επιτυχία και στον τομέα της ασφάλειας. Από την αρχαιότητα, ακόμη, η ασφάλεια αποτελούσε βασική προϋπόθεση για τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων. Η θέσπιση της ανακωχής εξασφάλιζε δύο πράγματα: αφενός έστελνε ένα μήνυμα ειρήνης σε ολόκληρη την Οικουμένη, αφ' ετέρου εγγυάτο την ασφαλή μετακίνηση της Ολυμπιακής οικογένειας και των επισκεπτών στην Ολυμπία. Παρ' όλη την προσπάθεια της διοργανώτριας πόλης, της Αθήνας, να επικρατήσει ηρεμία και γαλήνη κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, δυστυχώς, παρατηρήθηκαν και πάλι κάποια φαινόμενα βίας.

Και εμείς οι νέοι, που αποτελούμε το μέλλον αυτής της χώρας, αλλά και ολόκληρης της ανθρωπότητας, οφείλουμε να στείλουμε ένα μήνυμα, αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα της κατάστασης και επισημαίνοντας πώς όλα ξεκινούν από την παιδεία. Η διαπαιδαγώγηση, με γνώμονα την αγάπη για το συνάνθρωπο, θα μας δώσει το πρόσωπο που έχουμε χάσει πίσω από τα εγκλήματα και τη βία και θα μας κάνει πιο δημιουργικούς. Ιδανικό, π.χ. οι Ολυμπιακοί Αγώνες που διεξήχθησαν επιτυχημένα μέσα σε ένα πλέγμα ηρεμίας και ασφάλειας. Ας ενωθούμε, λοιπόν, όλοι, για να καταπολεμήσουμε τα φαινόμενα βίας και να εξασφαλίσουμε ένα καλύτερο αύριο. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Να καλημερίσουμε τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής, κ. Κακλαμάνη, ο οποίος ήταν ο Ιδρυτής της «Βουλής των Εφήβων».

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Γενναδίου, από το Νομό Ρεθύμνου.

ΜΑΡΙΑ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ (Νομός Ρεθύμνου): Αξιότιμε κύριε Κακλαμάνη, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, όλοι μας συμφωνούμε ότι αξίες όπως η ισότητα, η αναγνώριση δικαιωμάτων, πρέπει να αποτελούν βασικούς στόχους της πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία. Ως χώρα έχουμε διανύσει, αναμφίβολα, μεγάλη απόσταση, από την εποχή που οι αρχαίοι Σπαρτιάτες έρριχναν τα καχεκτικά ή ανάπηρα βρέφη στον Καιάδα.

Γενικά, αναγνωρίζεται από όλους ότι σήμερα έχουν γίνει σημαντικές εξελίξεις στα θέματα αναπηρίας. Επιβάλλεται, όμως, να γίνουν ακόμη περισσότερα, ώστε να λάβουν πραγματικές διαστάσεις η κατάργηση των διακρίσεων, η ισότιμη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στη χώρα μας. Άλλωστε, η πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος συμπεριέλαβε την παράγραφο 6 του άρθρου 21, που αναγνωρίζει στα άτομα αυτά το δικαίωμα για πλήρη και ισότιμη συμμετοχή στους παραπάνω τομείς. Ένα σημαντικότατο θέμα για τα άτομα με αναπηρία, είναι η προσβασιμότητα στην πληροφόρηση και την επικοινωνία. Η πληροφόρηση που παρέχεται σήμερα από τα Μ.Μ.Ε., δεν έχει σχεδιασθεί σε μεγάλο βαθμό, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους. Τα άτομα με προβλήματα, κυρίως ακοής και όρασης, αποκλείονται από την πληροφόρηση. Ο αποκλεισμός αυτός οδηγεί σε μειωμένη και φτωχή ενημέρωση πάνω σε κοινωνικά θέματα, γεγονός που συνεπάγεται τη μη σωστή άσκηση των πολιτικών τους καθηκόντων.

Με το νόμο 2328/1995 άρθρο 3, οι τηλεοπτικοί σταθμοί υποχρεούνται να περιλαμβάνουν στο ημερήσιο πρόγραμμά τους, ένα τουλάχιστον 5λεπτο δελτίο ειδήσεων στη νοηματική γλώσσα, με ταυτόχρονη αναγραφή υπότιτλων, για ενημέρωση των κωφών. Μία τουλάχιστον φορά το 15ήμερο ενημερωτικό ψυχαγωγικό πρόγραμμα, ημίωρης διάρκειας. Υπάρχει υποχρέωση μετάδοσης δωρεάν μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου, διάρκειας δύο λεπτών καθημερινά, για θέματα ατόμων με ειδικές ανάγκες. Γίνεται εμφανές, ότι ο νόμος αυτός δεν καλύπτει τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία ακοής και όρασης. Αντίθετα, στις Η.Π.Α. έχει υιοθετηθεί το σύστημα του υποτιτλισμού σε όλα τα προγράμματα ειδήσεων, δημοφιλή σήριαλ, αθλητικά προγράμματα και δελτία καιρού.

Προτείνουμε να συνοδεύονται από διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα ή υποτιτλισμό τα προγράμματα και οι δημόσιες συζητήσεις στην τηλεόραση. Επιπλέον, στην περίπτωση των τυφλών ατόμων, οι εφημερίδες θα πρέπει να διατίθενται σε εναλλακτικές μορφές, όπως ηχογραφημένες ή σε προβάσιμη μορφή στην ιστοσελίδα στο διαδίκτυο.

Τέλος, η πρόσβαση στον αθλητισμό είναι ένα σημαντικό

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

κομμάτι της πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα οποία αντιμετωπίζουν και σ' αυτόν τον τομέα φυσικούς και κοινωνικούς φραγμούς. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες, που αρχίζουν σε λίγες ημέρες, είναι οι σημαντικότερες αθλητικές συναντήσεις για αθλητές με αναπηρία και προβάλλουν τα κατορθώματα των ανθρώπων που μπορούν να ξεπερνούν τις δυσκολίες της αναπηρίας τους, χάριν στη θέλησή τους για ζωή. Έτσι, οι Παραολυμπιακοί Αγώνες 2004 στην Αθήνα, γιορτή της ανθρώπινης θέλησης, μπορούν να αποτελέσουν μεγαλύτερη κληρονομιά, να είναι το σημείο αναφοράς για μια κοινωνία χωρίς διακρίσεις. «Η σημαία που σήκωσες περήφανα στον άνεμο, το κατόρθωμά σου γίνεται κραυγή της θέλησης, ηρωικό κατόρθωμα».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γεωργία Δημητρίου, από τη Πάφο Κύπρου.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Πάφος Κύπρου): Προσέξατε ποτέ, πως ενώ εμείς τρέχουμε ή χορεύουμε, πάμε εκδρομές ή ανεβοκατεβαίνουμε τις σκάλες, κάποιοι άλλοι απλά κάθονται υπομονετικά στα αναπηρικά τους καροτσάκια και μας κοιτούν με ένα γλυκόπικρο χαμόγελο; Ένα χαμόγελο που σε καμία περίπτωση δεν αποσκοπεί στον οίκτο μας, αλλά απλά στην κατανόησή μας επί του θέματος.

Αξιότιμε κύριε Κακλαμάνη, σεβαστέ κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, αν και έχω καλυφθεί πλήρως από όσους από εσάς μίλησαν για τα άτομα με ειδικές ικανότητες, θα ήθελα να κάνω κάποιες επισημάνσεις στο ίδιο θέμα.

Η «σύγχρονη και προοδευμένη» μας κοινωνία δεν έχει καταφέρει να πάψει να αντιμετωπίζει το πρόβλημα αυτό με απάθεια και αδιαφορία. Είναι γενικά παραδεκτό πως σχεδόν όλοι μας είμαστε ανενήμεροι και μη συνειδητοποιημένοι επί του προβλήματος. Η πρόσβαση σε όλους ανεξαιρέτα τους χώρους είναι δύσκολη, έως και ακατόρθωτη. Δεν θα ξεχάσω ποτέ ένα 25χρονο νεαρό καθηλωμένο σε αναπηρικό καροτσάκι, όπου ζήτησε από το σερβιτόρο του εστιατορίου όπου δειπνούσε, να του υποδείξει τις τουαλέτες και αυτός του υπέδειξε το δεύτερο όροφο στον οποίο οδηγούσαν σκάλες.

Θα ήθελα, ταυτόχρονα, να πω, πως ο παραγκωνισμός των ανθρώπων αυτών είναι απαράδεκτος και άκρως ρατσιστικός. Η ένταξή τους στο εργοπαραγωγικό δυναμικό της χώρας είναι το ουσιωδέστερο μέσον που θα τροφοδοτεί τους αναπήρους με δύναμη και θα τους ενσωματώσει στην κοινωνία, ενώ παράλληλα θα αποκτήσουν αυτοεκτίμηση, νιώθοντας χρήσιμοι και αποδοτικοί. Η αναπηρία, λένε οι κοινωνιολόγοι, πολλές φορές ταυτίζεται με την ασθένεια, τον πόνο και κατ' επέκταση θυμίζει τη θνησιμότητα των ανθρώπων. Όσοι δεν είναι ανάπηροι, φοβούνται αυτές τις εμπειρίες της ζωής και βλέπουν μόνο την απώλεια. Βλέπουν την αναπηρία αντί για το άτομο, χαρακτηρίζοντας το «ανάπηρο, κουτσό,

τυφλό κ.λπ.». Ενώ, όταν τα ανάπηρα άτομα εργάζονται γίνονται «συνάδελφος, φίλος, βοηθός», έτσι γίνεται βίωμα ότι τα ανάπηρα άτομα χρησιμοποιούν τις ικανότητές τους, διδάσκοντας έμμεσα ότι η αναπηρία είναι ένα γεγονός που μπορεί να συμβεί στον καθένα μας.

Παράλληλα, θα ήταν καλό να γνωστοποιηθούν οι νόμοι των Ηνωμένων Εθνών, όσον αφορά τα άτομα αυτά. Με βάση τον κανόνα 15 «τα κράτη φέρουν την ευθύνη να θέτουν τις νομικές βάσεις που απαιτούνται, ώστε τα μέτρα που λαμβάνονται να οδηγούν στην επίτευξη του σκοπού της πλήρους συμμετοχής και ισότητας για τα άτομα με αναπηρία..... Τα κράτη έχουν την υποχρέωση να καθιστούν τα άτομα με αναπηρία να ασκούν τα ατομικά και πολιτικά τους δικαιώματα σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους πολίτες». Έτσι, λοιπόν, η Πολιτεία πρέπει να θέτει ως καθήκον της την αλλαγή του τρόπου που σήμερα η κοινωνία μας λειτουργεί.

Τέλος, τον ακρογωνιαίο λίθο σε όλα αυτά θα τον βάλουμε εμείς. Πρέπει όλοι μας να αφιερώσουμε ένα κομμάτι του εαυτού μας, έτσι ώστε να καταφέρουμε να δημιουργήσουμε μια κοινωνία που, αν μη τι άλλο, δεν συμπεριφέρεται ρατσιστικά στους ανάπηρους, αλλά θα τους αποδέχεται με ευκολία.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Λαμπρίδου, Επικρατείας.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΜΠΡΙΔΟΥ (Επικρατείας): Αγαπητέ κύριε Κακλαμάνη, σεβαστέ κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα σας μιλήσω για ένα θέμα που με απασχολεί όπως και τόσα άλλα παιδιά. Το θέμα των ναρκωτικών ουσιών έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις στη σημερινή κοινωνία και πιο συγκεκριμένα στην εφηβεία. Γι' αυτό το λόγο έκανα μία έρευνα στο σχολείο μου. Μέσα στα πλαίσια της έρευνας που πραγματοποίησα, ήταν και ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο είχε μεταξύ άλλων την εξής ερώτηση: ποιες πιστεύετε ότι είναι οι βασικές αιτίες, οι οποίες οδηγούν το νέο στο να κάνει χρήση ναρκωτικών ουσιών;

Οι απαντήσεις κατά σειρά προτεραιότητας ήταν:

- 1) Η αποξένωση και η αποπροσωποποίηση των ανθρώπινων σχέσεων.
- 2) Για αντίδραση προς το κοινωνικό κατεστημένο.
- 3) Λάθος διαπαιδαγώγηση από την παιδική του ηλικία.
- 4) Από περιέργεια.
- 5) Η χαλάρωση του οικογενειακού θεσμού, δηλαδή η έλλειψη επικοινωνίας.

Πιστεύω ότι για να κρατήσουμε τη νεολαία από αυτούς τους τεχνητούς παραδείσους πρέπει να δώσουμε μεγαλύτερη σημασία στην πρόληψη. Γι' αυτό παρακάτω κάνω κάποιες προτάσεις, οι οποίες πιστεύω ότι θα βοηθήσουν τους νέους να καταλάβουν και να ανακαλύψουν τους κινδύνους που κρύβουν τα ναρκωτικά:

α) Σωστή ενημέρωση των παιδιών γύρω από αυτό το θέμα από την παιδική ηλικία. Για να γίνει, όμως, κάτι τέτοιο θα πρέπει ο δήμος κάθε περιοχής, να αναλάβει την ευθύνη να ενημερώσει τους γονείς για τις συγκεκριμένες ουσίες. Ίσως, με κάποια σεμινάρια, που θα πραγματοποιηθούν από κάποιους ειδικούς στα πνευματικά κέντρα της κάθε περιοχής, έτσι ώστε, οι γονείς να είναι έτοιμοι και στην κατάλληλη ηλικία να ενημερώσουν τα παιδιά τους, σχετικά με τα ναρκωτικά. Αν πάλι κάποιος γονείς δεν θα μπορούν να παρακολουθήσουν τα σεμινάρια, να τους στέλνεται ενημερωτικό υλικό στο σπίτι.

β) Ο δήμος σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση να στείλει σωστά ενημερωμένους ψυχολόγους σε κάθε σχολείο της περιοχής. Εκεί ο αρμόδιος ψυχολόγος να δημιουργήσει ομάδες, παιδιά και καθηγητές, οι οποίοι θα είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν σ' αυτό το δύσκολο έργο. Τα παιδιά και οι καθηγητές θα χωριστούν σε κάποιες συγκεκριμένες ομάδες (π.χ. ομάδα αναζήτησης πληροφοριών, ομάδα υλοποίησης προϊόντων, μια ομάδα που θα έρχεται σε επαφή με τα διάφορα κέντρα πρόληψης ή αποτοξίνωσης ναρκωτικών ουσιών, ομάδα ενημέρωσης των άλλων παιδιών σχετικά με το πρόγραμμα).

Αυτές οι ομάδες θα μαζεύουν και θα δημιουργούν υλικό καθ' όλη τη σχολική χρονιά, όπως π.χ. αφίσες με μηνύματα κατά των ναρκωτικών. Το πρόγραμμα αυτό μπορεί να είναι ή εξωσχολικό ή ενδοσχολικό. Κατά τη γνώμη μου θα είναι καλύτερα εάν είναι εξωσχολικό, έτσι ώστε να μη γίνεται εις βάρος των σχολικών μαθημάτων. Στο τέλος του κάθε μήνα να γίνεται ενημέρωση από τις ομάδες σε όλο το σχολείο και ίσως εάν είναι έμφυτη η ομιλία κάποιου ατόμου, το οποίο απεξαρτήθηκε από τα ναρκωτικά. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά, εκτός από το ότι θα δραστηριοποιηθούν, θα βάλουν τον εαυτό τους στη διαδικασία να σκεφτούν, τι προσφέρουν τα ναρκωτικά. Πιστεύω ότι, κάποια στιγμή στο μέλλον, οι προτάσεις μας θα γίνουν πραγματικότητα. Άλλωστε, «dum spiro spero». Όσο ζω ελπίζω. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Μυρτώ Μαρσώνη, από το Νομό Αττικής.

ΜΥΡΤΩ ΜΑΡΣΩΝΗ (Νομός Αττικής): Αξιότιμη κύριε Κακλαμάνη, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, παρακολουθώντας συστηματικά τον ημερήσιο τύπο, συναντάς στις εφημερίδες ανατριχιαστικούς τίτλους, όπως «Κακοποιούσε τα παιδιά της ακόμα και στο νοσοκομείο» (1998), «Χρησιμοποιούσαν τα παιδιά για να σβήνουν τσιγάρα» (1999), «Ηλικιωμένος βίαζε δυο ανήλικα αδερφάκια» (2000), «Εντεκάχρονο κοριτσάκι θύμα κακοποίησης» (2001), «Εξέδιδε την ίδια του την κόρη» (2002) και «Κατηγορείται ότι βίαζε και εξέδιδε τις συμμαθήτριες των παιδιών του» (2003).....

Η κακοποίηση των παιδιών αποτελεί αναμφίβολα ένα

από τα σημαντικότερα και δυσεπίλυτα προβλήματα της σύγχρονης εποχής. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερο θέμα που απασχολεί τόσο τις ξένες χώρες όσο και τη δική μας. Αναφέρω ότι από τα 4000 παιδιά που κακοποιούνται σοβαρά κάθε χρόνο περίπου τα 100 πεθαίνουν, ενώ περισσότερα από 100 μένουν ανάπηρα. Συχνά τέτοιου είδους περιστατικά μένουν στην αφάνεια για ποικίλους λόγους, αλλά δεν παύουν να επιβαρύνουν την ελληνική κοινωνία και να επιβαρύνουν ιδιαίτερα εμάς, τα νεαρά μέλη της. Ύστερα από εκτεταμένη έρευνα παρατήρησα ότι το φαινόμενο μπορεί να συμβεί σε όλες τις περιοχές του κόσμου, αναπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες, σε όλες τις κοινωνικές τάξεις και ακόμα ότι πλήττει εξίσου και τα δύο φύλα, με τα αγόρια να προηγούνται με ποσοστό περίπου 2%.

Παιδική κακοποίηση ονομάζεται κάθε τι που σχετίζεται με σωματικές βλάβες, δουλεμπόριο, αναγκαστική εργασία –σε αποκτηνωτικά για την παιδική ηλικία πόστα– παιδεραστικό τουρισμό, βιασμό, πορνογραφία και βασανισμό. Στις περιπτώσεις παιδικής κακοποίησης, συγκαταλέγονται επίσης, η οικονομική εκμετάλλευση, η παραμέληση και ακόμα η στέρηση του παιδιού από το αγαθό της μάθησης.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να επισημάνουμε ότι οι «θύτες» δεν είναι άσχετα με το παιδί άτομα. Τις περισσότερες φορές πομπός τέτοιων ενεργειών είναι άτομο του συγγενικού ή φιλικού περιβάλλοντος του κακοποιημένου. Σπανιότερα τα παιδιά δέχονται εκφοβισμούς, βασανισμούς και άλλου είδους βιαιότητες από τους συμμαθητές τους στο σχολικό τους χώρο. Συχνότατα οι βασανιστές των παιδιών είναι οι άνθρωποι που διορίστηκαν από το κράτος προκειμένου να τα προστατέψουν, όπως οι δάσκαλοι, οι αστυνομικοί, οι υπεύθυνοι ιδρυμάτων και οι δικαστικοί –σωφρονιστικοί υπάλληλοι. Τα παιδιά πέφτουν, δηλαδή, θύματα της ίδιας της κρατικής μέριμνας, που έχει οριστεί με βάση το νομοθετικό σύστημα. Μια τέτοια διαπίστωση δεν μπορεί να αφήσει ασυγκίνητους τους πολίτες της χώρας μας, οφείλουμε τουλάχιστον να προβληματιστούμε.

Η εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς σε ελάχιστες περιπτώσεις είναι ανεπιθύμητη. Συνήθως οι θύτες υπήρξαν κάποτε τα θύματα ανάλογων ξεσπασμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, παρόμοιες συμπεριφορές αντιμετωπίζουν παιδιά εφήβων γονιών ή παιδιά που έχουν προέλθει από ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες. Είναι γεγονός, επίσης, ότι τα παιδιά αποτελούν ευκολότερο στόχο εξ αιτίας της άγνοιας που τα διακρίνει, αλλά και λόγω της εμπιστοσύνης που ευκολότερα δείχνουν στους άλλους. Επιπρόσθετα, η φτώχεια που μαστίζει κυρίως τις νότιες και ανατολικές χώρες, σε συνδυασμό με την αύξηση των αναγκών για οικιακούς βοηθούς και εργατικά χέρια στο δυτικό κόσμο, εξωθεί τους φτωχούς κατοίκους τους σε ακραίες συμπεριφορές, όπως η πώληση των παιδιών τους σε τιμές, που, αν υπήρχε τιμή για τον άνθρωπο, θα χα-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ρακτηρίζονταν εξευτελιστικές, αφού δεν ξεπερνούν τα 15\$. Πολλές φορές, η άσκηση βίας εις βάρος του παιδιού είναι για τους γονείς μέσο πειθαρχίας και επιβολής. Το μόνο βέβαιο είναι ότι κάθε άνθρωπος, που πράττει κάπως έτσι, αντιμετωπίζει σοβαρά ψυχολογικά και συναισθηματικά προβλήματα.

Είναι προφανές, ότι οι συνέπειες αυτού του κοινωνικού προβλήματος είναι ολέθριες τόσο για το θύμα, όσο και για την κοινωνία μας. Ακόμα και για τον ίδιο το θύτη είναι σοβαρές. Το κοινωνικό σύνολο, μέσα στο οποίο διαδραματίζονται τέτοια λυπηρά περιστατικά, εκδηλώνει μια ανησυχητική νοσηρότητα. Το υγιές τμήμα του, όμως, έχει τη δυνατότητα, αν συντονιστεί κατάλληλα, να βελτιώσει σε σημαντικό βαθμό την κατάσταση αυτή.

Με ποιο τρόπο, όμως; Είναι απαραίτητο, λοιπόν, το πρόβλημα να αντιμετωπιστεί από τη ρίζα του και σε αυτό χρειάζεται η βοήθεια όλων μας. Μια συντονισμένη ενημερωτική εκστρατεία για γονείς και παιδιά, θα πρέπει να αποτελέσει τον πρώτο στόχο. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, θα ήταν σκόπιμη η παραγωγή οπτικοακουστικού και έντυπου υλικού που θα διανέμεται σε γονείς και παιδιά. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι το πληροφορημένο παιδί είναι πιο ασφαλές παιδί. Σημαντική μπορεί να είναι η πρωτοβουλία των μαθητικών συμβουλίων να διοργανώσουν εκδηλώσεις για την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινότητας και να μιλήσουν σε μια γλώσσα προσιτή τόσο στους γονείς όσο και στα παιδιά. Θεωρώ σκόπιμο να παρακολουθούνται τα παιδιά από ειδικούς παιδοψυχολόγους, έτσι ώστε ακόμα κι αν έχει προκύψει κάποιο πρόβλημα να εντοπιστεί εγκαίρως και να καταπολεμηθεί. Επίσης, πλάι στους ειδικούς παιδοψυχολόγους, που έτσι κι αλλιώς θα πρέπει να καθιερωθούν, κρίνω σκόπιμο να εκλεγούν ως βοηθοί, μαθητές δημοφιλείς ανάμεσα στους συμμαθητές τους.

Ακόμα, τα νομοθετικά μέτρα είναι αναγκαίο να γίνουν αυστηρότερα. Προτείνω, λοιπόν, οι παιδευαστές, χωρίς εξαίρεση, να καταδικάζονται σε ισόβια, χωρίς καμιά δυνατότητα αποφυλάκισης. Επίσης, όταν κάποιο παιδί διακομιστεί στο νοσοκομείο και φέρει τραύματα, τα οποία ο γιατρός διαπιστώσει ότι «δεν οφείλονται στο παιχνίδι», όπως ισχυρίζονται οι γονείς του, αλλά σε κακοποίηση, να ειδοποιεί την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία. Στη συνέχεια και ανάλογα πάντα με την περίπτωση, να ενημερώνεται ο εισαγγελέας ανηλίκων, ο οποίος θα δώσει έγγραφη εντολή για εξέταση από ιατροδικαστή. Τελικά, αν αυτό κριθεί απαραίτητο, θα πρέπει να προβούν σε άρση της επιμέλειας του παιδιού από τους γονείς. Έτσι, θα πρέπει να υπάρχει υποδομή, κατάλληλη να στεγάσει τα παιδιά αυτά.

Η χώρα μας μπορεί να βρει στην προσπάθειά της συμμάχους τα βουλευτικά σώματα άλλων χωρών. Η συνεργασία με ξένους κοινωνικούς φορείς και οργανώσεις μπορεί να συ-

ντονίσει το έργο μας και να μας δώσει ιδέες για αποδοτικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος. Για παράδειγμα, σημαντικό είναι ο ρόλος της Unesco στις διεθνείς προσπάθειες, για να σταματήσει η κακοποίηση των παιδιών στον πλανήτη. Θα μπορούσαμε να συζητήσουμε σε διακρατικό επίπεδο για να βρεθούν τρόποι, ώστε να αποτραπεί η επικοινωνία των παιδευαστών στο διαδίκτυο και η αποστολή πορνογραφικού φωτογραφικού υλικού. Επίσης, κρίνω απαραίτητη τη χρήση φίλτρων συστημάτων, που θα εμποδίζουν την πρόσβαση σε σελίδες με πορνογραφικό υλικό παιδιών.

Συχνά αναφέρουμε ότι τα παιδιά είναι το μέλλον του κόσμου. Πώς είναι, λοιπόν, δυνατό να ονειρευόμαστε το μέλλον μας τόσο δυσοίωνα; Πώς είναι δυνατό να ονειρευόμαστε ότι στο μέλλον θα επικρατεί η βία, αφού, αναμφισβήτητα, όσο τέτοιου είδους συμπεριφορές διαιωνίζονται, ο άνθρωπος που λαμβάνει βία θα δίνει βία. Ας δείξουμε με τις πρωτοβουλίες μας στον κόσμο των μεγάλων ότι δικαιούμαστε μια καλύτερη μεταχείριση, γιατί εμείς μόνο μπορούμε να τους θυμίσουμε ακόμα τη χαμένη τους αθωότητα. Ο στόχος δεν είναι τόσο μακρινός, η επίτευξη του, όμως, θα πραγματοποιηθεί μόνο με συλλογική και συντονισμένη προσπάθεια. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Κωνσταντίνα Ζάρρα, από τη Β' Αθήνας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΖΑΡΡΑ (Β' Αθήνας): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, είμαι υπερήφανη, που είμαι αυτήν τη στιγμή εδώ και μου δίνεται η ευκαιρία να εκφράσω και εγώ τη γνώμη μου, για ένα θέμα, το οποίο έχει προαναφερθεί, τα ναρκωτικά. Είναι ένα πρόβλημα γνωστό σε όλους μας, πολυσυζητημένο, αλλά ωστόσο χωρίς λύση. Νέοι γεμάτοι οράματα και φιλοδοξίες, καταφεύγουν σε ένα απατηλό κόσμο, γεμάτο ψευδαισθήσεις και, δυστυχώς, όλο και περισσότεροι έρχονται αντιμέτωποι με το λευκό θάνατο.

Έχω γνωρίσει άτομα, που έχουν την εμπειρία χρήσης ναρκωτικών. Μου έχουν διηγηθεί οι ίδιοι, όσα έχουν περάσει. Μιλώ για τη Μαρίνα, με τα υγρά μάτια και τα πρησμένα βλέφαρα, που δεν με άκουσε. Για το Θάνο, με τους σκουρόχρωμους λεκέδες των μικρών αιματωμάτων στα χέρια του. Για το Γιώργο, που φυλάκισε τα όνειρα του στη σκόνη. Ηρωίνη, κοκαΐνη, όπιο, πεθιδίνη, LSD, χασίς, είναι μερικά είδη απαγορευμένων ουσιών, που διακινούνται παράνομα στη χώρα μας. Άνθρωποι χωρίς καρδιά επωφελούνται από τα μεγάλα κέρδη και καταπατούν τα όνειρα των νέων. Χωρίς δισταγμό και σεβασμό στον εαυτό τους καταδικάζουν τους νέους σε θάνατο! Ναι, σε θάνατο, γιατί μόνο θάνατο μπορούν να προκαλέσουν αυτές οι ουσίες.

Η Πολιτεία πρέπει να σταθεί δίπλα στα παιδιά, να τα βοηθήσει και να τα κάνει να αισθάνονται δυνατά και ασφα-

λή, για να μη νιώθουν ότι βρίσκονται στο περιθώριο. Θα πρέπει, επίσης, να δίνει εφόδια στους νέους, να τους εξασφαλίζει εργασία και να είναι πάντα δίπλα τους. Αυτό πιστεύω ότι μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από την παιδεία, από προγράμματα ειδικά για νέους, από πολιτισμικές εκδηλώσεις. Σήμερα οι νέοι, περισσότερο από κάθε άλλη εποχή, έχουμε την ανάγκη στήριξης από την πολιτεία. Όμως, και τα Μ.Μ.Ε., λόγω της μεγάλης τους δύναμης, πιστεύω ότι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν θετικά.

Με αγάπη, στοργή, διάλογο και το πραγματικό ενδιαφέρον θα πρέπει να σταθούν δίπλα στα παιδιά αυτά. Θα πρέπει, λοιπόν, να βάλουμε ένα τέλος σε αυτό. Είμαστε νέοι και θέλουμε να ζήσουμε το αύριο. Γιατί το αύριο μας ανήκει.

Θέλουμε να φτιάξουμε έναν κόσμο χωρίς ναρκωτικά, γεμάτο αγάπη, ζωντάνια και προπαντός ζωή. Έναν κόσμο καλύτερο από το σημερινό, και ναι, πιστέψτε με, ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε και θα τα καταφέρουμε.

Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γαϊτανίδου Άννα – Λαμπρινή, από την Α΄ Θεσσαλονίκης.

ΑΝΝΑ – ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΓΑΪΤΑΝΙΔΟΥ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Αξιότιμε κύριε Κακλαμάνη, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι βουλευτές, η αλήθεια είναι ότι δεν είχα ετοιμάσει κάτι συγκεκριμένο να πω, αλλά στο διάλειμμα, που προ ολίγου είχαμε, πρόλαβα να γράψω λίγα λόγια. Τα τελευταία χρόνια το θέμα της έκτρωσης έχει πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Πολλά κορίτσια, από αυτήν την τρυφερή ηλικία, που λέγεται εφηβεία, έχουν υποβληθεί σε εκτρώσεις είτε με τη δική τους θέληση είτε με τη θέληση και την πίεση κάποιων άλλων, όπως οι γονείς τους ή ο εκάστοτε σύντροφός τους. Είναι γνωστό ότι τα κορίτσια της ηλικίας μας εντυπωσιάζονται από μεγαλύτερης ηλικίας άτομα του άλλου φύλου. Η αφέλεια και η αθωότητα που μας διακατέχουν είναι οι αιτίες, ώστε πολλές κοπέλες να παρασύρονται και να υπακούουν ακούσια ή εκούσια στις ερωτικές διαθέσεις των συντρόφων τους, με αποτέλεσμα να έπονται τραγικές συνέπειες, όπως αποροδόγητες εγκυμοσύνες, αλλά και σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες, όπως το AIDS. Όμως, ας αναφερθώ συγκεκριμένα στις αποροδόγητες εγκυμοσύνες. Μια κοπέλα όταν έχει συλλάβει παιδί στα 16 της χρόνια, τι μπορεί να κάνει; Από τη μια, αν μαθευτεί στον έξω κόσμο, υπάρχει έντονη κοινωνική κατακραυγή, από την άλλη υπάρχει η κοινώς λεγόμενη εύκολη λύση της έκτρωσης. Αλλά, είναι όντως η έκτρωση λύση; Μάλλον, όχι και θα εξηγήσω τους λόγους που με κάνουν να πιστεύω αυτό. Λοιπόν, κάθομαι και σκέφτομαι ποια η διαφορά να σκοτώνεις ένα παιδί όταν είναι μόλις 2 εβδομάδων μέσα στην κοιλιά της μητέρας του και ποια η διαφορά να το σκοτώνεις όταν είναι 2 ετών; Απολύτως, καμία. Μη κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό

μας, και ας μου επιτραπεί η έκφραση και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για φόνο. Γιατί η έκτρωση είναι φόνος. Αναγνωρίζω το γεγονός ότι πολλές φορές η σύλληψη του παιδιού γίνεται κάτω από όχι και τόσο ορθόδοξες συνθήκες, όπως ο βιασμός. Αλλά, ακόμη και σε αυτές τις ακραίες περιπτώσεις η λύση δεν είναι η έκτρωση. Είναι πολύ δύσκολο στα 17 να μεγαλώνει κανείς παιδί, όπως χειρότερο είναι να το σκοτώσεις. Εξάλλου, είναι γνωστό ότι μία έκτρωση μπορεί να επιφέρει ανεπανόρθωτες βλάβες στα γεννητικά όργανα της γυναίκας και να μην μπορέσει να ξαναπαίσει παιδί.

Αναφέροντας όλα αυτά θα ήθελα να προτείνω να δώσει η Πολιτεία κίνητρα σε κοπέλες που αντιμετωπίζουν παρόμοια κατάσταση, να υπάρξει π.χ. κάποια φορολογική απαλλαγή ή κάποια πρόσθετη οικονομική στήριξη. Τέλος, θα ήθελα να πω ότι δεν θα ήταν σωστή η ποινικοποίηση της έκτρωσης, απλά θα ήταν καλό να γίνεται μια κατάλληλη ενημέρωση, ώστε η κάθε μία κοπέλα να έχει μια σφαιρική άποψη της κατάστασης, ώστε να καταλάβει ότι η έκτρωση είναι λάθος. Αυτή είναι και η απάντησή μου στις απόψεις μιας εφηβού βουλευτή, που ακούστηκε πριν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Καρακωνσταντίνος Χρήστος, από το Νομό Λάρισας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (Νομός Λάρισας):

Αξιότιμε κύριε Κακλαμάνη, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι βουλευτές, γνωρίζετε ότι, εάν ένας νέος άνθρωπος και περισσότερο ένα νέο παιδί είχε την επιθυμία να σταματήσει το ρολόι του χρόνου, για να αναιρέσει ένα λάθος του θα το έκανε, χωρίς να το σκεφτεί καθόλου;

Έχετε αναρωτηθεί ποτέ πόσοι νέοι θέλουν να γυρίσουν το χρόνο πίσω, ώστε να αρνηθούν εκείνο το πρώτο τσιγάρο που άναψαν, που τους το κέρασαν οι συμμαθητές τους ή οι φίλοι τους; Αλλά, βέβαια, πώς να το αρνηθούν; Ήθελαν να δείξουν μόνο ότι μεγάλωσαν, παραμερίζοντας τα προβλήματα που θα αντιμετώπιζαν στη συνέχεια.

Πιστεύουν ότι θα κάνουν κάτι σημαντικό στη ζωή τους, αλλά το μόνο που καταφέρνουν να κάνουν είναι να εθίσουν τον εαυτό τους στην ιδέα και μόνο του καπνίσματος.

Πολλές φορές προσπαθούν να το κόψουν, αλλά είναι ήδη αργά. Το τσιγάρο έχει γίνει μέρος του εαυτού τους. Έχουν εθιστεί πραγματικά. Είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς πόσο εύκολο είναι να κόψει το τσιγάρο στην αρχή, πριν είναι αργά. Αλλά ποιος ξεχνά τη φράση που έχουν πει πάρα πολλές φορές οι καπνιστές;

«Μα καλά, αυτοί που δεν κάπνισαν ποτέ, πως είναι δυνατόν να έχουν κοινές ασθένειες με εμάς τους καπνιστές;»

Τελικά, φαίνεται ότι το να ξεκινήσει κάποιος το κάπνισμα είναι έλλειψη ενημέρωσης. Για αυτό, λοιπόν, το λόγο οι άνθρωποι έχουν να διαλέξουν ανάμεσα σε μια ζωή υγιεινή

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

και στο κάπνισμα. Το κάπνισμα, όπως έχει διαπιστωθεί, μειώνει τη ζωή των ανθρώπων και ειδικά για εμάς, τους νέους.

Για αυτό, λοιπόν, το λόγο πρέπει η Πολιτεία, αλλά και το σχολείο να λάβουν κάποια μέτρα. Δεν θα ήταν καλύτερα αν στα σχολεία περιλαμβάνονταν και προγράμματα κατά του καπνίσματος;

Ποιος είναι υπεύθυνος για όλα αυτά; Ποιος είναι υπεύθυνος για ένα καλύτερο μέλλον; Προτείνω, λοιπόν, το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με τους μαθητές, να καταρτίσει προγράμματα ενημέρωσης στα σχολεία, σχετικά με τις επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία των ανθρώπων.

Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Υπάρχει κάποιος που δεν έχει μιλήσει και θα ήθελε να πάρει το λόγο;

Ορίστε, το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κοτσώνης Σπυρίδων, από το Νομό Ζακύνθου.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΤΣΩΝΗΣ (Νομός Ζακύνθου): Έχω μία ιδέα. Δεν ξέρω κατά πόσο είναι υλοποιήσιμη. Μήπως θα γινόταν πιο ενδιαφέρουσα η συζήτηση εάν προχωρούσαμε σε διάλογο; Θέλω να ρωτήσω, εάν συμφωνούν και οι υπόλοιποι Έφηβοι Βουλευτές.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Είναι μέσα στα πλαίσια της λειτουργίας μας εδώ να έχουμε την ίδια μορφή συζήτησης που υπάρχει και στη Βουλή. Εάν, υποθετικά αυτό, ήταν ένα νομοσχέδιο θα κάναμε μία συζήτηση επί της αρχής, όπως θα ψηφίσουμε αύριο επί της αρχής, μετά θα προχωρούσαμε πρόταση – πρόταση θα την κουβεντιάσαμε, θα την ψηφίσουμε και μετά στο σύνολό της θα ψηφίσουμε τη Σύνοψη Κειμένων. Δεν υπάρχει δυνατότητα μορφής διαλόγου, όπως θα μπορούσε να πει κανείς σε ένα πάνελ, σε ένα τραπέζι και ένα κύκλο συζητήσεων.

Είναι τελείως άλλη, πολύ ενδιαφέρουσα, οφείλω να πω, διαδικασία, αλλά δεν είναι αυτή η διαδικασία που ακολουθείται και δεν μπορεί τεχνικά να γίνει.

Ακολουθείται η διαδικασία της Βουλής.

Νομίζω ότι και εδώ γίνεται διάλογος. Μέσα από κάποιες δευτερολογίες, θα μπορούσε κάποιος να απαντήσει σε κάτι που άκουσε και στην πρωτολογία του δεν το έλαβε υπόψη του. Ουσιαστικά είναι ένας διάλογος μέσα από τις δευτερολογίες.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ανδρεάδου Μαρία – Δήμητρα, από το Νομό Κιλκίς.

ΜΑΡΙΑ – ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ (Νομός Κιλκίς): Με αφορμή τη «Βουλή των Εφήβων» θα ήθελα να αναφερθώ στο πρόβλημα της αντιμετώπισης των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ας αναλογιστούμε πως αισθάνονται οι άνθρωποι αυτοί σε ένα περιβάλλον αφιλόξενο, που αντιμετωπίζουν ψυχολογικά προβλήματα και πιστεύω ότι όλα αυτά, η εγκληματικότητα και γενικά οι αυτοκτονίες, προέρχονται από αυ-

τό. Θα ήθελα να πω να γίνουμε πιο φιλικόι με αυτούς τους ανθρώπους, γιατί μέσα από προσωπική εμπειρία έχω περάσει και εγώ πολλά, παρόλα αυτά είμαι εδώ που είμαι και σας ευχαριστώ πολύ. Δεν θα μακρηγορήσω, απλά θα ήθελα να ενδιαφερθείτε περισσότερο για αυτά τα άτομα και ας τα πλησιάσουμε όσο πιο πολύ μπορούμε.

Εγώ προσωπικά, καθώς και όλα τα παιδιά, επιδιώκουμε να ζούμε σε ένα περιβάλλον φιλικό, που να μας αγκαλιάζει. Δεν ζητάμε ούτε λύπηση ούτε συμπόνια ούτε οίκτο από κανένα σας. Θέλουμε να ζήσουμε μόνο με αξιοπρέπεια και σεβασμό. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παρασκευή Δαφνάκη.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΔΑΦΝΑΚΗ (Α' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, το θέμα που με απασχολεί είναι η μάστιγα της ανεργίας.

Το πλήθος των ανέργων είναι κυρίως νέοι και γυναίκες, αφού το ποσοστό της ανεργίας στις γυναίκες αγγίζει το 59%. Βλέπουμε συνέχεια επιχειρήσεις να κλείνουν και άνθρωποι να μένουν άνεργοι στο δρόμο, άνθρωποι με οικογένειες. Ακόμη, όμως, και αυτοί που δουλεύουν, σύμφωνα με τα σημαντικά δεδομένα, παίρνουν τόσο χαμηλό μισθό που δεν μπορούν πια να ζήσουν ούτε σαν μικρομεσαίοι ή να παρέχουν στην οικογένειά τους τα απολύτως απαραίτητα.

Οι επιχειρήσεις σταμάτησαν να προσλαμβάνουν εργατικό δυναμικό και οι μεγάλες επιχειρήσεις αναζητούν κίνητρα για επενδύσεις, με συνέπεια η ανεργία να αυξάνεται συνεχώς, αγγίζοντας το 14%. Τα επιδόματα ανεργίας είναι εξευτελιστικά, διότι τα χρήματα που παίρνει ένας άνεργος δε φθάνουν ούτε για το πρώτο δεκαπενθήμερο. Εκτός από αυτό, από την ημέρα που θα υποβληθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά για το επίδομα ανεργίας, κάποιος θα πάρει τα μισά χρήματα σε ένα – δύο μήνες, ενώ τα υπόλοιπα μετά από ένα μικρό χρονικό διάστημα. Επίσης, υπάρχουν επαγγέλματα που δεν έχουν δουλειά όλο το χρόνο, τα λεγόμενα εποχιακά επαγγέλματα. Δεν πρέπει να υπάρχει και γι' αυτούς κάποιο επίδομα, ώστε να μπορέσουν να ζήσουν με κάποια αξιοπρέπεια;

Η επαρχία ερημώνει, οι νέοι ζητούν δουλειά στις πόλεις, διότι στην επαρχία δεν υπάρχουν πόροι για να ζήσουν. Ένας κάτοικος από ένα ακριτικό νησί είπε «ωραία είναι και εδώ, αλλά θέλουμε να φύγουμε και να ερχόμαστε μόνο για διακοπές». Γιατί; Γιατί δεν υπάρχουν πια δουλειές στην επαρχία, αφού οι περισσότερες έχουν κλείσει.

Η Ελληνική Εκπαίδευση είναι θέμα που απασχολεί και καίει, διότι δεν παρέχεται η κατάλληλη εκπαίδευση, ώστε οι νέοι να ανταποκριθούν στην αγορά εργασίας. Τέλος, υπάρχει και η τεχνολογία που θα εκτοπίσει το εργατικό δυναμικό. Ένας σοβαρός φόβος του Έλληνα είναι η ανεργία και το αποτέλεσμα της, η φτώχεια. Σήμερα πλέον, ισχύει το «πα-

τάω επί πτωμάτων». Κανείς δεν πάει με το σταυρό στο χέρι. Σήμερα όλοι θέλουν περισσότερα χρήματα.

Οι πολιτικοί βγαίνουν και λένε ωραία λόγια, λένε «θα, θα, θα...». Τόσα χρόνια μόνο «θα» ακούω. Δεν βγήκε να πει κάποιος «να δημιουργήσουμε, να αναπτύξουμε το βιοτικό μας επίπεδο, να καλυτερεύσουμε τη ζωή στη χώρα». Ίσως, θα ακουστεί ιδανικό αυτό που θα πω. Θα ήθελα οι πολιτικοί της χώρας μου να ενδιαφέρονται περισσότερο για το καλό της πατρίδος μου και όχι για το πώς θα αυξήσουν το προσωπικό τους εισόδημα. Θα έπρεπε να γνωρίζουν τη σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων της Ελλάδας. Κρίνω και κατακρίνω όσους είναι διαφορετικοί. Ενοχλούμαι όταν ακούω ότι όλα πάνε καλά, ενώ εγώ είμαι άνεργη! Και δεν αναφέρομαι στον εαυτό μου μόνο –ίσως εγώ να είμαι μια από τις καλές περιπτώσεις– αλλά σε ανέργους με παιδιά που ζουν στο όριο της φτώχειας. Δεν ανέχομαι αυτούς που θα μου πουν «θα το λύσουμε το πρόβλημα της ανεργίας, αλλά ...». Θέλω να δω πράξεις, κάποιον να νοιάζεται πραγματικά για την πατρίδα μου.

Πολλές φορές κάθομαι και σκέφτομαι πως θα ήταν ο κόσμος χωρίς την ανεργία και ομολογώ ότι μου φαντάζει ωραίο: όλοι να δουλεύουν, να ζουν σε ανθρώπινες συνθήκες, η χώρα να αναπτύσσεται οικονομικά, να ανεβαίνει το μορφωτικό και βιοτικό επίπεδο, έτσι ώστε να μπορεί όλο το εργατικό δυναμικό της χώρας να ανταπεξέλθει στις ευρωπαϊκές απαιτήσεις.

Γενικά, φαντάζομαι μια χώρα να λειτουργεί αρμονικά, χωρίς τις διάφορες παρενέργειες της ανεργίας, όπως π.χ. ναρκωτικά, αλκοολισμός, ανηθικότητα, χαμηλό βιοτικό επίπεδο. Θα ένιωθα ικανοποιημένη εάν μειώναμε το ποσοστό ανεργίας. Νομίζω πως θα έπρεπε να δοθούν κίνητρα στους νέους να αναπτύξουν την επιχειρηματικότητά τους, κυρίως στην επαρχία, όπου θα μπορούσαν να αναπτυχθούν τα τουριστικά και αγροτικά επαγγέλματα, ώστε να δημιουργηθούν μονάδες, που θα απασχολήσουν αρκετά άτομα. Έτσι, θα αναπτυσσόταν συγχρόνως η ελληνική περιφέρεια. Προτείνω να επιδοτηθούν και οι ήδη μικρομεσαίες αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, ώστε να μπορέσουν να επεκταθούν και να χρειασθεί και εκεί η πρόσληψη κάποιου αριθμού ανέργων.

Στις θέσεις εργασίας να δίνεται προτεραιότητα στους Έλληνες πολίτες και όχι στους αλλοδαπούς. Επίσης, στους μακροχρόνια ανέργους να μειωθεί το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή των δικαιολογητικών τους για το ταμείο μέχρι την είσπραξη του επιδόματος. Να υπάρχει μία πλήρης ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για τους ίδιους και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους. Τέλος, θα ήθελα να μην περιορίζεται το ταμείο ανεργίας μόνο στους 12 μήνες.

Θα πρέπει να εκσυγχρονίσουμε το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, έτσι ώστε να μπορέσουμε να συμβαδίσουμε σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Θυμάμαι κάτι που διάβασα και θεωρώ ότι αληθεύει: «παιδεία για την παιδεία ή για την αγορά εργασίας;».

Θα πρέπει να δοθεί μια λύση για τα εποχιακά επαγγέλματα, όταν σταματούν να δουλεύουν εκεί οι εργαζόμενοι. Για παράδειγμα, ας δοθεί ένα χρηματικό επίδομα το διάστημα που δεν θα δουλεύουν ή να έχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν κάπου αλλού.

Να υπάρξει μείωση των ωρών εργασίας, έτσι ώστε να εργάζονται περισσότερα άτομα και να μην επιβαρύνονται οι ίδιοι με πολλές ώρες εργασίας.

Εάν πραγματοποιηθούν τα παραπάνω ή αν βρεθεί κάποιος να υλοποιήσει όλα αυτά, τότε θα αισθανθώ ότι υπάρχουν άνθρωποι που νοιάζονται για τους συνανθρώπους τους και την πατρίδα τους. Εάν κάποιος, όμως, δει τα πράγματα, όπως και το κείμενο που έχω γράψει, ρεαλιστικά, θα σκεφθεί ότι τίποτα από όλα αυτά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί. Εγώ, όμως, ελπίζω, υπάρχω, σκέφτομαι. Όλοι ζουν με την ελπίδα ενός καλύτερου αύριο. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία – Ελένη Βρεττού, από το Νομό Αττικής.

ΜΑΡΙΑ – ΕΛΕΝΗ ΒΡΕΤΤΟΥ (Νομός Αττικής): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, με απασχολεί και εμένα η ανεργία, για την οποία μίλησαν και πολλοί προηγουμένως. Αναμφίβολα, εμείς οι έφηβοι βιώνουμε μια καθοριστική περίοδο της ζωής μας, όπου θέτουμε τα θεμέλια για την οικοδόμηση του μέλλοντός μας. Στο μέλλον μας, σαφώς, εντάσσεται και η επαγγελματική μας σταδιοδρομία. Επειδή το επάγγελμα αποτελεί μέσο βιοπορισμού, αλλά και ικανοποίησης ηθικοπνευματικών αναζητήσεων, μέσω της προσφοράς στο σύνολο και κοινωνικής καταξίωσης, είναι απαραίτητο να προβούμε σε ώριμη και υπεύθυνη επιλογή επαγγέλματος, που θα μας ικανοποιήσει, αλλά και δε θα μας φέρει στη δύσκολη θέση να αντιμετωπίσουμε το κρίσιμο πρόβλημα της ανεργίας.

Η ανεργία μπορεί να οφείλεται σε οικονομικούς, κυρίως, λόγους, οι οδυνηρές, όμως, επιπτώσεις της επεκτείνονται σε όλες τις εκδηλώσεις της κοινωνικής ζωής του ανέργου, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα. Το χειρότερο είναι πως οι ανάγκες ωθούν τον άνεργο σε συμβιβασμούς και εξαρτήσεις, που τραυματίζουν το κύρος της προσωπικότητάς του και την αξιοπρέπειά του. Πολλές φορές, μάλιστα, είναι δυνατόν η ανεργία να παρασύρει τα άτομα εξωθώντας τα σε αντικοινωνικές συμπεριφορές είτε από απογοήτευση είτε από αντίδραση, απέναντι σε μια κοινωνία που δεν προσφέρει ίσες ευκαιρίες σε όλους.

Αποτέλεσμα είναι οι άνεργοι πολίτες, κυρίως οι νέοι, να αισθάνονται περιθωριοποιημένοι και αδικημένοι, να μη βλέπουν τους άλλους με συμπάθεια, αλλά με φθόνο. Με αυτόν τον τρόπο υποχωρεί το « εμείς» και αναπτύσσεται ο ατομικισμός και η αδιαφορία απέναντι σε νόμους και θεσμούς. Ούτε η δημοκρατία είναι υγιής. Κανονικά η δημοκρατία στηρίζεται

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

στην ισοτιμία των πολιτών. Ανεργία και ισοτιμία δεν συμπορεύονται. Οι πολίτες που είναι άνεργοι λησμονούν να είναι πολίτες, δε συμμετέχουν στα κοινά, ενώ είναι πολύ εύκολο να φανατιστούν και να χειραγωγηθούν από επιτήδειους ηγέτες.

Επομένως, ριζική λύση του προβλήματος θα σήμαινε ριζικές αλλαγές και διαφορετική πολιτική βούληση. Κάτι τέτοιο είναι, ίσως, ανέφικτο με τις παρούσες συνθήκες. Ας θεωρήσουμε δεδομένο ότι κάθε Κυβέρνηση θέλει να εξαλείψει το πρόβλημα. Πώς, όμως, μπορεί να εμποδίσει την εξαγωγή των οικονομικών δραστηριοτήτων και επενδύσεων σε ξένες χώρες; Μπορεί να απαγορεύσει την απασχόληση του εργαζομένου σε περισσότερες από μία εργασίες, όταν το εισόδημά του από την κύρια εργασία του δεν αρκεί για να ζήσει; Μπορεί να κλείσει τα σύνορα της χώρας σε εργαζομένους από άλλες χώρες και μάλιστα όταν αυτοί προέρχονται από άλλες χώρες της Ε.Ε.; Πώς θα πείσει τον εργοδότη να προσλαμβάνει ντόπιους εργαζομένους, όταν οι μετανάστες προσφέρουν έναντι πενιχρής αμοιβής την εργασία τους; Μπορεί να επιβάλλει στους νέους το επάγγελμα που θα ακολουθήσουν;

Μπορεί, ασφαλώς, να βελτιώσει την παρεχόμενη εκπαίδευση, αλλά αρκεί αυτό; Επειδή το πρόβλημα της ανεργίας είναι υπαρκτό και επειδή πίσω από τους αριθμούς κρύβονται συνήθως μικρές ή μεγάλες ανθρώπινες τραγωδίες, είναι επιτακτική η ανάγκη της συστράτευσης και επιστράτευσης στον κοινό αγώνα αντιμετώπισης του προβλήματος, κυρίως από εμάς τους νέους που μας απασχολεί άμεσα.

Για να περιοριστεί η έκταση του προβλήματος, θα ήταν σκόπιμη η στροφή των νέων σε επαγγέλματα που δεν είναι κορεσμένα. Επίσης, θα πρέπει να απαλλαγούμε εντελώς από στερεότυπες αντιλήψεις για ανώτερα και κατώτερα επαγγέλματα. Για να γίνει, όμως, αυτό θα πρέπει να υπάρχει υγιής επαγγελματικός προσανατολισμός. Από τις πρώτες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος θα έπρεπε να ενισχύεται η κοινωνική αξία του επαγγέλματος και να εξασφαλίζεται η εκπαίδευση των νέων, προκειμένου να εξασκήσουν το επάγγελμα που επιθυμούν. Να ανιχνεύονται οι κλίσεις και οι ικανότητές τους.

Κάποιες άλλες προτάσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας, είναι η μείωση του εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας, η μείωση του ορίου ηλικίας, που προβλέπεται για τη συνταξιοδότηση των εργαζομένων. Επίσης, το κράτος μπορεί να δίνει κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις και να αναλαμβάνει επενδυτικές πρωτοβουλίες. Θα πρέπει, επίσης, να φροντίσει το κράτος έτσι ώστε να εξισωθούν οι Έλληνες εργαζόμενοι με τους αλλοδαπούς, προκειμένου να εκλείψουν τα φαινόμενα της μαύρης εργασίας. Επίσης, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, εάν αυξανόταν η εγχώρια παραγωγή προϊόντων. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι πρέπει να προτιμούμε τα ελληνικά προϊόντα. Με την προτίμησή μας αυτή δεν αυξάνουμε μόνο την παραγωγή των ελληνικών επι-

χειρήσεων, αλλά και τις θέσεις εργασίας για πολλούς άνεργους συμπατριώτες μας.

Ας υπενθυμίσουμε, όμως, και σε εκείνους που βρίσκονται στην εξουσία, ότι είναι χρέος τους να παρέχουν μεγαλύτερη κοινωνική δικαιοσύνη, ώστε να υλοποιηθεί το όραμα για την ύπαρξη ενός κράτους δικαίου. Μόνο πολιτικοί, που είναι γαλουχημένοι με το αγαθό της παιδείας, θα συναινέσουν, ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα. Θα πρέπει να σταματήσουν να μοιράζουν υποσχέσεις και να ασχοληθούν, επιτέλους, με την ουσία του θέματος. Μόνο έτσι, θα μπορούσαμε να νιώσουμε και εμείς ασφάλεια και αισιοδοξία για το μέλλον μας, χωρίς να κυριαρχεί μέσα μας το αίσθημα του ρευστού και του μετέωρου. Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Ιωαννίδου, από τη Β' Αθήνας.

ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ (Β' Αθήνας – Εισηγήτρια): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι βουλευτές, πήρα το λόγο για να προβάλω τα αιτήματα και τις ικανότητες των ανθρώπων με ιδιαιτερότητες. Θα ήθελα να σταθώ στις οικογένειές μας, οι οποίες παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην προσπάθειά μας να ενταχθούμε ισότιμα στη ζωή. Όμως, η Πολιτεία δεν τις στηρίζει όσο θα έπρεπε και όσο τους αξίζει. Πρώτα απ' όλα, να σκεφτούμε τον τρόπο που αυτές οι οικογένειες μαθαίνουν την ιδιαιτερότητα που πιθανόν να έχει το νέο μέλος. Συνήθως, τους ανακοινώνεται απότομα από κάποιον υπεύθυνο ή ανεύθυνο, ο οποίος έχει κάποια δεδομένα να υποψιαστεί τη δυσκολία που θα υπάρξει. Αυτό συχνά προκαλεί διαταραχές στην οικογένεια, οι οποίες μπορεί να έχουν επιπτώσεις στην ψυχική ισορροπία του παιδιού αργότερα.

Γι' αυτό θεωρώ σκόπιμο, σε όλα τα μαιευτήρια και γενικά σε όλους τους χώρους που μπορεί να διαγνωστεί μια αναπηρία, να υπάρχει ψυχολόγος που θα αναλαμβάνει υπεύθυνα να ανακοινώσει το πρόβλημα στην οικογένεια.

Επιπλέον, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της παιδείας των απόμων με ιδιαιτερότητες. Θεωρώ σημαντικό να ενταχθούν όλα τα παιδιά στα κανονικά σχολεία και να υπάρχει ένα πρόγραμμα πρόσθετης διδακτικής στήριξης προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους, έτσι ώστε να μπορούν τα φυσιολογικά παιδιά να βρίσκονται σε καθημερινή συναναστροφή με τους ανθρώπους με ιδιαιτερότητες, ώστε να διαπαιδαγωγούνται και να μαθαίνουν να σέβονται τις ιδιαιτερότητες αυτές.

Επίσης, θέλω να θίξω άλλο ένα θέμα. Είναι η επαφή που θα πρέπει να έχουν οι άνθρωποι με αναπηρία με την τέχνη. Η επαφή τους αυτή μπορεί να αποδειχθεί πραγματικά σωτηρία, καθώς, όπως ισχυρίζεται και η σύγχρονη ψυχολογία, η τέχνη μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στη διασφάλιση της ψυχικής ισορροπίας. Γι' αυτό θεωρώ σκόπιμο να αναπτυχθούν σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας κέντρα, όπου οι άνθρωποι αυτοί θα

μπορούν να αναπτύξουν καλλιτεχνικές δραστηριότητες. Ακόμη, θα ήθελα να προτείνω τη δημιουργία Λεσχών, όπου θα απασχολούνται όλα τα άτομα με βαριές διανοητικές υστερήσεις.

Επίσης, θα ήθελα να προτείνω την απάλειψη της γραφειοκρατίας, για να εξασφαλιστούν οι παροχές που ο νόμος προσφέρει στα άτομα με ιδιαιτερότητες. Χρειάζεται στις ημέρες μας να περνάμε από δεκάδες επιτροπές, για να αποδεικνύουμε κάθε φορά το ίδιο υπαρκτό πρόβλημά μας. Αυτό είναι και κουραστικό και ψυχοφθόρο. Γι' αυτό, νομίζω, η νομοθεσία θα πρέπει να αλλάξει και μία μόνο διαπίστωση του προβλήματος από ειδική επιτροπή να επαρκεί για την απόκτηση όλων των νόμιμων παροχών. Κάτι τελευταίο που δεν επισημάνθηκε είναι ότι πολλοί από εμάς χρειάζονται κάποια ειδικά μηχανήματα, προκειμένου να καλύψουν τις πρόσθετες ανάγκες τους, που δεν είναι κατ' ανάγκη στηρίγματα για την αναπηρία, αλλά μπορεί να είναι ένας ειδικός υπολογιστής ή ένα προσαρμοσμένο αυτοκίνητο. Πολλά, όμως, από τα άτομα που τα χρειάζονται δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για να τα αποκτήσουν. Γι' αυτό θεωρώ σκόπιμο ένα επιπλέον επίδομα για τις ανάγκες αυτές. Και επίσης, μία σύνταξη για τις μητέρες μας, όσες δεν μπορούν να εργαστούν, προκειμένου να είναι κοντά μας και να καλύπτουν τις ανάγκες μας. Διότι πραγματικά, πιστεύω, ότι προσφέρουν κάτι πολύ σημαντικό στην κοινωνία, με το να φροντίζουν για τη δική μας ισότιμη ανατροφή.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα παιδιά και δεύτερον, όσους συμβάλλουν στο να υπάρχει αυτός ο θεσμός και μου έδωσαν την ευκαιρία αυτού του λόγου. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ειρήνη – Χριστίνα Μίχα, από τη Β' Αθήνας.

ΕΙΡΗΝΗ – ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΧΑ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να αναφερθώ στα δικαιώματα των παιδιών και πως αυτά καταπατούνται μέσα στον 21ο αιώνα. Η ιδέα αυτή ξεκίνησε από τους πρόσφατους πολέμους και από την τρομοκρατική επίθεση στη Ρωσία, όπου είδαμε ότι τα θύματα ήταν, κυρίως, μικρά παιδιά, που δεν έφταιγαν σε τίποτα. Πιστεύω, αν και βρισκόμαστε στον 21ο αιώνα και τα παιδιά θεωρούνται το μέλλον αυτού του κόσμου, ότι καταπατούνται τα δικαιώματά τους, γιατί γίνονται θύματα εμπορίου οργάνων, θύματα πορνείας και εργάζονται σε ανθυγιεινές εργασίες για μικρό εισόδημα. Κάτι τέτοιο απαγορεύεται, γιατί τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη μόρφωση, δικαίωμα να ονειρευτούν για τη ζωή τους και να είναι ένα μέλλον για τον κόσμο αυτό. Ήθελα να ακουστεί αυτό στη «Βουλή των Εφήβων», μιας και εμείς είμαστε παιδιά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ηλιάνα Καραμπίνα, από τη Β' Αθήνας.

ΗΛΙΑΝΑ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑ (Α' Αθήνας): Σχετικά με το πρό-

βλημα της υπογεννητικότητας να πω ότι απαιτούνται, κυρίως, οικονομικές θυσίες από το κράτος, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Φυσικά γίνεται αλλαγή προσανατολισμού της παιδείας, με την ευρύτερη έννοια του όρου. Επειδή το πρόβλημα της υπογεννητικότητας, πέραν των άλλων, έχει και εθνικές διαστάσεις που δύναται να αποβούν μοιραίες, κάθε θυσία πρέπει να φαντάζει μικρή. Επιβάλλεται η υπευθυνότητα και η εναρμόνιση των προσπαθειών όλων των αρμοδίων φορέων, αλλά και η συνειδητοποίηση του προβλήματος από τον Έλληνα, διότι τα περιθώρια του πατροπαράδοτου ελληνικού αυτοσχεδιασμού έχουν εξαντληθεί.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Μελαχροινούδη, από την Αίγυπτο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΟΥΔΗ (Αίγυπτος): Είναι πολύ όμορφη η εμπειρία όλων μας, που συμμετέχουμε στη Βουλή των Εφήβων. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εσάς που μας κάνετε την τιμή και ιδιαίτερα τον Αντώνη Σαμαράκη, που δεν είναι μαζί μας. Όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές είναι ένας και ένας. Είναι όλοι τους αγαπητά άτομα. Χαίρομαι πάρα πολύ που είμαι σήμερα εδώ. Εύχομαι κάποια από αυτά που προτείναμε να γίνουν πραγματικότητα. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Σπυρίδων Κοτσώνης, από το Νομό Ζακύνθου.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΤΣΩΝΗΣ (Νομός Ζακύνθου): Προσωπικά, ήλθα στη «Βουλή των Εφήβων» με σκοπό, κυρίως, να αφυπνίσω τη δική μου συνείδηση και να ανταλλάξω απόψεις με εσάς. Καθημερινά χιλιάδες άνθρωποι σφαγιάζονται ή πεθαίνουν από την πείνα. Θα χρειάζοντουσαν λίτρα μελάνης για να γραφτούν όλα αυτά τα φαινόμενα, που παρατηρούνται σε όλον τον κόσμο. Η ουσία της εμπειρίας μας, δηλαδή, το να βρισκόμαστε εδώ σήμερα, είναι η χρήση της στις τοπικές μας κοινωνίες. Όποιες ιδέες παίρνουμε από εδώ, θέλω να πω ότι δεν είναι απλά ιδέες, αλλά θα μπορούμε να τις κάνουμε χρήση στην καθημερινή μας ζωή και να παίρνουμε θέσεις στις τοπικές μας κοινωνίες.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευτυχία-Ιορδάνια Ελευθερίου, από τη Β' Αθήνας.

ΕΥΤΥΧΙΑ-ΙΟΡΔΑΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ (Β' Αθήνας): Θα αναφερθώ στο πρόβλημα της βίας και της εγκληματικότητας. Μέσα στη Σύνοψη Κειμένων υπάρχει η πρόταση για το θάνατο στους βιαστές παιδιών. Όταν διάβασα αυτήν την πρόταση συγκλονίστηκα. Αν ήμουν μανά και κάποιος βίαζε το παιδί μου, θα ήθελα εγώ η ίδια να σκοτώσω αυτόν τον άνθρωπο. Αυτή η πρόταση ανταπαντά στον πρώτο κανόνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κανένας δεν είναι άξιος να κρίνει κάποιον άλλον ότι είναι άξιος να πεθάνει. Θα αναφέρω την περίπτωση που επιβλήθηκε η ποινή της ηλεκτρικής καρέκλας σε

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

κάποιον που δολοφονούσε ιερόδουλες στην Αμερική. Κατά την προσωπική μου γνώμη αυτό είναι απαράδεκτο. Επίσης, η πρόσφατη περίπτωση στη Ρωσία των Τσετσένων, με την ομηρία παιδιών, είχε ως αποτέλεσμα, οι υπεύθυνοι Τσετσένοι να καταδικαστούν σε θάνατο. Και αυτό είναι απαράδεκτο. Κάνουμε εδώ και χρόνια αγώνες για να καταργήσουμε τη θανατική ποινή παγκοσμίως. Ο κατάδικος αντί να θανατώνεται, θα ήταν πιο οδυνηρό να του επιβάλλεται η ισόβια κάθειρξη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ιωάννα Λεωνιδάκη, από το Νομό Κοζάνης.

ΙΩΑΝΝΑ ΛΕΩΝΙΔΑΚΗ (Νομός Κοζάνης): Θα αναφερθώ στο θέμα της πολύτεκνης οικογένειας και θα προτείνω κάποια μέτρα:

Τα παιδιά των πολύτεκνων οικογενειών να έχουν έκπτωση σε σχολές εκμάθησης ξένων γλωσσών. Αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων ασθενοειδών με πολυδάπανη νοσηλεία ή θεραπευτική αγωγή. Δωρεάν φοίτηση στο δημοτικό ωδείο και σε άλλου είδους δραστηριότητες του Δήμου, όπως γυμναστήρια, κολυμβητήρια, ζωγραφική κ.λπ.. Να χορηγούνται δωρεάν άδειες στους πολύτεκνους για ταξί, ΠΡΟ-ΠΟ και περίπτερα. Μονιμότητα σε κρατικές ή δημόσιες υπηρεσίες και για τους δύο γονείς των πολύτεκνων οικογενειών. Δωρεάν πρόσβαση σε κατασκηνώσεις, ανεξαρτήτου ασφάλισης, για τα παιδιά των πολύτεκνων. Κατάργηση τελών κυκλοφορίας, όπως στους ανάπηρους. Απαλλαγή και κατάργηση δασμών αυτοκινήτου έως τα 2000 κυβικά, μέχρι το τελευταίο παιδί να γίνει 18 ετών. Δωρεάν χορήγηση οικοδομικών αδειών για τους πολυτέκνους, για πρώτη κατοικία από τις πολεοδομίες. Επέκταση δανειοδότησης σε πολυτέκνους από Εργατική Εστία ή από άλλους δημόσιους κρατικούς οργανισμούς, για πρώτη κατοικία πάνω από 100 τετραγωνικά. Και εδώ χρειάζεται η μονιμότητα και των δύο γονέων, ώστε να αντεπεξέρχονται στα έξοδα. Τα οικογενειακά επιδόματα να επεκταθούν, καθώς και η ισόβια σύνταξη των πολυτέκνων και να εναρμονιστούν με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά. Παραχώρηση δωρεάν οικοπέδων σε πολυτεκνη οικογένεια, όπου αυτά υφίστανται. Δωρεάν μετακίνηση των πολυτέκνων και των τέκνων τους σε ποσοστό 50% σε όλα τα μέσα μεταφοράς του κράτους. Κατάργηση του ορίου εισοδήματος στα επιδόματα πολυτέκνων από τον Ο.Α.Ε.Δ.. Κατάργηση των διωδίων για τους πολυτέκνους. Παραχώρηση δωρεάν εισιτηρίων για τους πολυτέκνους και των τέκνων τους από την Ένωση Κοινωνικού Τουρισμού. Να παρέχεται από το κράτος, δύο φορές το χρόνο τουλάχιστον, π.χ. άνοιξη και φθινόπωρο, μία επιταγή για κάθε παιδί για ενδύματα και υποδήματα. Μια φορά το χρόνο να παρέχεται μια επιταγή στην οικογένεια για αγορά ηλεκτρικών συσκευών ή επίπλων και ειδικά παιδικών επίπλων. Να μπορούν οι πολυτέκνοι να αγοράζουν τρόφιμα με έκπτωση 40%, χρησιμοποιώντας την ταυ-

τότητα πολυτέκνων. Να μπορούν, μέσω κάποιου κρατικού οργανισμού, να παίρνουν άτοκο δάνειο, ώστε να εξοφλούν χρέη που δημιουργήθηκαν στο παρελθόν από επιχειρήσεις που στάθηκαν ατυχείς. Να ασφαλιζονται οι πολυτέκνοι ανασφάλιστοι. Να καταργηθούν τα ένσημα του Ο.Ε.Κ. και το σπίτι να δίνεται, με κάποια κριτήρια, κατά προτεραιότητα. Να απαγορευτούν αυστηρώς οι αμβλώσεις, με εξαίρεση τις περιπτώσεις άκρας υγείας της γυναίκας ή του εμβρύου. Να επιβραβεύεται η γέννηση ενός παιδιού με ένα συμβολικό και σεβαστό ποσό. Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Λουμπάκη, από το Νομό Έβρου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΛΟΥΜΠΑΚΗ (Νομός Έβρου): Θα ήθελα να πω την γνώμη μου για τις προτάσεις της Ιωάννας. Νομίζω ότι είναι πολύ υπερβολικές. Πιστεύω ότι η μοναδική πρόταση, για κάποιο πολυτεκνο γονέα, είναι ένα επιπλέον επίδομα, ώστε να μπορεί να καλύψει τα έξοδά του.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μυρτώ Μαρσώνη, από το Νομό Αττικής.

ΜΥΡΤΩ ΜΑΡΣΩΝΗ (Νομός Αττικής): Σχετικά με το θέμα της ανεργίας, ακούστηκε ότι οι αλλοδαποί παίρνουν τις θέσεις των Ελλήνων. Πιστεύω ότι αυτός που θέλει, μπορεί να βρει δουλειά. Τα τελευταία πέντε χρόνια, οι Έλληνες δεν καταδέχονται να δουλέψουν σε χειρονακτικές εργασίες. Δε θα έπρεπε, λοιπόν, να κατηγορούμε το κράτος και τους αλλοδαπούς πολίτες, αλλά θα πρέπει να συμβιβαστούμε με κάποια πράγματα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεώργιος Κοκκινάρης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΡΗΣ (Α' Πειραιά): Είναι σωστό να ζητάμε οικονομικές ελαφρύνσεις για τα άτομα με ειδικές ανάγκες – αν και δεν μου αρέσει αυτή η έκφραση. Κάποια στιγμή πρέπει να δούμε ότι εμείς είμαστε το κράτος και πρέπει να ενδιαφερόμαστε για κάποια άτομα. Να βρούμε στους δρόμους και να υπερασπιστούμε τα δικαιώματά μας. Αυτά δεν θα βγουν μόνο από τη Βουλή των Εφήβων, αλλά πρέπει και εμείς να τα διεκδικήσουμε και να στηρίξουμε τους συνανθρώπους μας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεώργιος Αρμένης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ (Νομός Αχαΐας): Θα ήθελα να κάνω μία παρατήρηση στο θέμα του ρατσισμού. Νομίζω ότι κοιτάζοντας μόνο τα αποτελέσματα δεν μπορούμε να βρούμε λύσεις. Πιστεύω ότι η κύρια αιτία του ρατσισμού είναι η παγκοσμιοποίηση, διότι με την ομογενοποίηση των πολιτισμών δημιουργείται μια τάση εσωστρέφειας στους λαούς, που δεν θέλουν να χάσουν την πολιτισμική τους ταυτότητα.

Ο ρατσισμός είναι ότι διακρίνουμε ένα άτομο από κάποια μόνιμα χαρακτηριστικά του. Δεν θέλουμε να το ομογενοποιή-

σοιμε, αλλά να το διώξουμε. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον εθνικισμό, όπου όταν έχουμε έναν εχθρό προσπαθούμε να τον αφομοιώσουμε και εάν το καταφέρουμε παύουμε να τον θεωρούμε εχθρό. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελούν οι Γερμανοί, οι οποίοι εξαιρούσαν τα χαρακτηριστικά της άρειας φυλής για να διώξουν τις υπόλοιπες και έτσι να την καθαρίσουν. Ο ρατσισμός δεν είναι μόνο διάκριση μεταξύ φυλών, αλλά και διάκριση ανάμεσα σε ομάδες, που ανήκουν στην ίδια φυλή εξαιτίας κάποιων χαρακτηριστικών τους, όπως είναι το φύλο. Στα άτομα που υφίστανται τον ρατσισμό δημιουργείται ένα αίσθημα αδικίας με αποτέλεσμα να παραβαίνουν τους νόμους του κράτους που τους αδικεί. Σε αυτή την κατάσταση συμβάλλουν και τα Μ.Μ.Ε., τα οποία, παίρνοντας μεμονωμένα παραδείγματα, γενικεύουν την κατάσταση. Η λύση θα ήταν να εμποδίσουμε την παγκοσμιοποίηση, καθώς, επίσης, να παλέψουμε για καλύτερη ενημέρωση, που να μην ωθεί στην ξενοφοβία.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευαγγελία Λαγουτάρη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΑΓΟΥΤΑΡΗ (Νομός Λέσβου): Είναι τιμή μου που συμμετέχω στις εργασίες της «Βουλής των Εφήβων». Χαίρομαι που γνώρισα παιδιά της ηλικίας μου, που είναι ευαίσθητα προς τους συνανθρώπους μας. Δυστυχώς, στις μέρες μας δεν υπάρχουν πολλοί νέοι που να ασχολούνται με κοινωνικά θέματα. Πιστεύω ότι αυτός ο θεσμός πρέπει να συνεχιστεί. Δεν πρέπει να αδιαφορούμε, αλλά να είμαστε ευαίσθητοποιημένοι και ενεργοί πολίτες.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παναγιώτα Βλάχου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΒΛΑΧΟΥ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Αναφέρθηκαν σήμερα πολλά παιδιά στο θέμα της ανεργίας. Εγώ θα αναφερθώ στην εύρεση εργασίας. Στα σχολεία το μάθημα του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού δεν λειτουργεί και όταν γίνεται δεν γίνεται από εξειδικευμένους καθηγητές. Ο καθηγητής μου, μου είπε ότι στο 90% των σχολείων αυτό το μάθημα δεν γίνεται. Θα αναφέρω ένα προσωπικό παράδειγμα. Είχα πάει σε ένα ΚΕ.ΣΥ.Π. για να ζητήσω πληροφορίες. Όταν τους είπα ότι πάω στην Α' Λυκείου, μου είπαν ότι είμαι πολύ μικρή. Έτσι, οι νέοι δεν γνωρίζουν τη ζήτηση που υπάρχει στην αγορά εργασίας και κατευθύνονται, κυρίως, από τις γνώμες των γονέων και των συγγενών. Επίσης, πολλοί εργάζονται σε δουλειές άσχετες με αυτό που έχουν σπουδάσει. Ένα άλλο θέμα είναι ότι οι εργοδότες ζητούν προϋπηρεσία. Αυτό, όμως, δεν είναι δυνατό να απαιτείται από νέους που μόλις έχουν αποφοιτήσει. Οι εργοδότες θα έπρεπε να δώσουν μία ευκαιρία στους νέους, ώστε να αποκτήσουν την απαραίτητη προϋπηρεσία.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ζαφειροπούλου Λουκρητία, Επικρατείας.

ΛΟΥΚΡΗΤΙΑ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ (Επικρατείας): Ζή-

τησα να μιλήσω και πάλι, γιατί άκουσα μία Έφηβο Βουλευτή, η οποία είπε ότι θέλει να σηκώνουν οι αλλοδαποί την ελληνική σημαία. Διαφωνώ, όχι γιατί είμαι ρατσίστρια, αλλά γιατί οι δικοί μου πρόγονοι πολέμησαν γι' αυτήν. Η σημαία είναι ένα ιερό σύμβολο. Πιστεύω ότι δεν δικαιούται κάποιος άλλος να το σηκώσει. Ούτε και εγώ θα ήθελα να σηκώσω κάποια ξένη σημαία. Δεν θα ήθελα να κλέψω αυτό το πρόνομο από κάποιον άλλο που το δικαιούται.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γιαννακοπούλου Δήμητρα, από το Νομό Αχαΐας.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Αχαΐας): Σχετικά με τα άτομα με ειδικές ανάγκες, θα ήθελα να προσθέσω ότι ελπίζω, με την ευκαιρία της Παραολυμπιάδας, που θα γίνει σε λίγες μέρες στην Αθήνα, να δοθεί το έναυσμα για καλύτερη αντιμετώπισή τους από την Πολιτεία. Οι άνθρωποι πιστεύουν ότι σ' αυτήν την Ολυμπιάδα οι διακρίσεις θα είναι λίγες. Είναι καιρός να τους διαψεύσουμε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γενναδίου Μαρία, από το Νομό Ρεθύμνου.

ΜΑΡΙΑ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ (Νομός Ρεθύμνου): Θα ήθελα να πω ότι καλά είναι τα Προεδρικά Διατάγματα, οι Νόμοι και οι Υπουργικές Αποφάσεις. Όμως, η εφαρμογή όλων αυτών και η τήρησή τους είναι θέμα του καθενός. Εάν διαθέτω μία στοιχειώδη παιδεία, δεν θα πατήσω επί πτωμάτων, για να επιζήσω εγώ. Σημαντικότερο ρόλο σ' αυτό το θέμα παίζει η παιδεία. Εάν γίνει σωστή δουλειά μέσα στα σχολεία και οι καθηγητές, οι δάσκαλοι και οι νηπιαγωγοί, ακόμη, αφοσιωθούν στο ρόλο τους και το κοινωνικό τους έργο, τότε θα έχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Κάποιος αναφέρθηκε στο κάπνισμα. Ναι, μεν το κράτος θα μου πει ότι το κάπνισμα βλάπτει, αλλά είναι δικό μου θέμα, αν θα καπνίσω ή όχι.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γαϊτανίδου Λαμπρινή – Άννα, από την Α' Θεσσαλονίκης.

ΛΑΜΠΡΙΝΗ – ΑΝΝΑ ΓΑΪΤΑΝΙΔΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Σχετικά με το αν θα πρέπει να σηκώνουν ή όχι τη σημαία οι αλλοδαποί, έχω να πω ότι από τη στιγμή που στην Ολυμπιάδα δεχθήκαμε και δίδαμε όλη μας τη δύναμη στους αθλητές μας, στον Πύρο Δήμα, στο Λεωνίδα Σιαμπάνη και όταν σήκωναν τα βάρη ήμασταν μαζί τους και παρακαλούσαμε να πάρουν μετάλλιο και όταν το πήραν φόρεσαν τη σημαία, εκεί είναι δίκαιο να τη σηκώνουν; Αυτό δεν θα είναι δίκαιο ως προς τους άλλους. Από τη στιγμή που κάποιος αξίζει να σηκώνει τη σημαία, πρέπει να τη σηκώνει είτε είναι Έλληνας είτε είναι αλλοδαπός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Λαμπρίδου Χριστίνα, Επικρατείας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΜΠΡΙΔΟΥ (Επικρατείας): Θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα θέμα που έχει σχέση με την αποτοξικοποίηση της ινδικής κάνναβης. Η άποψή μου είναι αρνητική και θα σας αναφέρω τους λόγους.

Σε ένα βιβλίο της Πανελληνίας Συντονιστικής Οργάνωσης κατά των ναρκωτικών της Ελλάδας, διάβασα το εξής: «Δεν αναπτύσσεται εθισμός του οργανισμού στο χασίς, ούτε σωματική εξάρτηση και συνεπώς ούτε σύνδρομο στέρησης. Η έντονη, όμως, ψυχική στέρηση και εξάρτηση που αναπτύσσεται, μπορεί να προκαλέσει σωματικές διαταραχές, που σχετίζονται με την ψυχική λειτουργία του ατόμου, όπως για παράδειγμα ψυχογενής πόνος, αϋπνίες, καθώς και ψυχογενείς διαταραχές του αναπνευστικού και πεπτικού συστήματος. Το χασίς, σαν παραισθησιογόνο, είναι από τις ουσίες που αποδιοργανώνουν πολλές και σοβαρές λειτουργίες του εγκεφάλου.

Θα παραθέσουμε ορισμένα σημαντικά ευρήματα πρόσφατων επιστημονικών ερευνών, σχετικά με την τετραϋδροκανναβινόλη, που περιέχεται. Πειράματα έχουν δείξει ότι ασκεί μόνιμη επίδραση στους κυτταρικούς μηχανισμούς, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της ικανότητας του οργανισμού και επομένως, την αυξημένη ευαισθησία στις επιδημίες και άλλες δυσμενείς επιδράσεις. Θεωρείται ότι μειώνει αισθητά την παραγωγή της βασικής ανδρικής ορμόνης, της τεστοστερόνης, που έχει σαν συνέπεια σοβαρή σεξουαλική ανικανότητα και αλλοιώσεις στα σπερματοζώαρια. Επίσης, φαίνεται να ασκεί επίδραση στις υποκυτταρικές ουσίες RNA και DNA, που θεωρούνται ο ακρογωνιαίος λίθος της ζωής, γιατί έχουν καθοριστικό ρόλο στη λειτουργία και τον πολλαπλασιασμό των κυττάρων.

Η ψυχολογική εξάρτηση, οι παραισθήσεις, η υπνηλία, η υπογλυκαιμία, το νευρικό παραλήρημα, που προκαλεί το χασίς στους χρήστες του, φαίνεται ότι έχουν σχέση με τη δράση της τετραϋδροκανναβινόλης στις περιοχές εκείνες του εγκεφάλου απ' όπου εξαρτώνται όλες οι ψυχικές λειτουργίες (νόηση, μνήμη, φαντασία, ικανότητα συγκέντρωσης και σκέψης).

Τέλος, θα πρέπει να υπογραμμιστεί η γενικότερη αντικοινωνική συμπεριφορά που τις περισσότερες περιπτώσεις αναπτύσσουν οι χρήστες του χασίς (έλλειψη ενδιαφέροντος για σπουδές, απάθεια για τα κοινά, περιορισμένες αναστολές κοινωνικής συμπεριφοράς, συμβιβαστικότητα και ενδοτικότητα σε πιέσεις, επιρρέπεια σε εγκληματικές πράξεις και γενικά κοινωνική απενεργοποίηση). Η ψυχική εξάρτηση δεν αποκλείεται να οδηγήσει ένα άτομο σε πολύ συχνή λήψη και λήψη μεγάλων δόσεων για αναζήτηση ισχυρότερων αποτελεσμάτων. Ακόμη μια τέτοια εξάρτηση στην εφηβεία, πρέπει να θεωρείται ιδιαίτερα επιζήμια, γιατί κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου συντελείται το τελικό στάδιο της σωματικής και ψυχικής ωρίμανσης.

Οι παραπάνω βλαπτικές επιδράσεις του χασίς αποτελούν

και μία πρώτη απάντηση στους κατά καιρούς υποστηρικτές της χρήσης του, που περιορίζονται πάντα να αναφέρονται μόνο στην «έλλειψη πολλών εμφανών οργανικών τοξικών ενεργειών».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ανδρουλάκη Μαρία – Ελένη.

ΜΑΡΙΑ – ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ (Νομός Ηρακλείου): Επειδή ήμουν εγώ εκείνη που έθιξε το θέμα για τη σημαία και υπήρξε κάποιος αντίλογος, θα ήθελα να πω ότι δεν είναι τόσο εύκολο κάποιος μαθητής να γίνει σημαιοφόρος. Χρειάζεται να καταβάλλει τεράστια προσπάθεια. Και όταν αυτός ο τίτλος σου δοθεί, νομίζω ότι κανείς δεν έχει το δικαίωμα να σου το αφαιρέσει. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι, οι οποίοι γεννήθηκαν μεν σε μια άλλη χώρα, όμως, ήρθαν στην Ελλάδα, την αγάπησαν και αισθάνονται σαν Έλληνες.

Σχετικά με το ρατσισμό και την πρόοδο της γυναίκας παρά τα εμπόδια που αντιμετώπισε, εδώ και πολλά χρόνια επικρατεί ότι η γυναίκα είναι κατώτερη του άνδρα. Ο λόγος είναι μονάχα ένας ότι ο άνδρας είναι σωματικά δυνατότερος από τη γυναίκα. Εάν εξαιρέσουμε μερικά επαγγέλματα, για τα οποία απαιτείται μυϊκή δύναμη, όπως αυτό του οικοδόμου, θα δούμε ότι αυτά που είναι απαραίτητα στη σημερινή εποχή είναι οι γνώσεις μας. Πολλοί ξεχνούν ότι η γυναίκα είναι σύζυγος, άνθρωπος, μητέρα εργαζόμενη και νοικοκυρά. Σε όλα τα καταφέρνει, γιατί είναι ψυχικά δυνατή. Λέγεται συχνά «ένας άνδρας είναι, πώς να τα βγάλει πέρα με ένα παιδί, και το νοικοκυριό του σπιτιού;» Το ασθενές φύλο, όπως συνηθίζεται να μας αποκαλούν, μετά από συνεχείς και επίμονους αγώνες κατάφερε να χειραφετηθεί. Οι γυναίκες αποδείχθηκαν άξιες συνεργάτες με δεξιότητες και ευστροφία. Αν σκεφθεί, όμως, κανείς πως πριν κάποιες δεκαετίες δεν μας επιτρεπόταν η είσοδος στα καφενεία, να κυκλοφορούμε μόνες στους δρόμους, φαίνεται σαν όνειρο, που καταφέραμε να δραστηριοποιηθούμε επαγγελματικά, να ανεξαρτοποιηθούμε οικονομικά και μάλιστα να γίνουμε Βουλευτές, πολιτικοί, συμβάλλοντας σημαντικά στην πρόοδο και την εξέλιξη αυτού του τόπου.

Βέβαια, τα πράγματα σ' όλο τον κόσμο δεν έχουν βελτιωθεί. Σε διάφορες χώρες οι γυναίκες βρίσκονται σε κατώτερη μοίρα, τις περιφρονούν και δεν διστάζουν να τις λιθοβολούν, κάτι που δεν τους αξίζει.

Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γεωργία Δημητρίου.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Πάφος – Κύπρου): Κύριε Πρόεδρε, είμαι από την Πάφο της Κύπρου. Είμαι μία έφηβος από έναν ημισοκλαβωμένο τόπο και νιώθω την ανάγκη να αναφερθώ στο Κυπριακό Ζήτημα. Δεν αποτελεί μόνο εθνικό πρόβλημα, αλλά και κοινωνικό. Ακόμα, έχουμε πολλές μητέ-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ρες, αδέρφια και συγγενείς αγνοουμένων, που ζουν για τριάντα χρόνια με την κρυφή ελπίδα, πως τα παιδιά τους και τα αδέρφια τους, ίσως, ζουν. Η ελπίδα αυτή τους ταλανίζει, τους βασανίζει και ακόμα δεν τους έχει δοθεί μία απάντηση. Παράλληλα έχουμε τους εγγλωβισμένους που ζουν στην Κατεχόμενη Κύπρο, γιατί αρνούνται να αρνηθούν τα χρώματά μας. Σαν Έλληνες γνωρίζουμε ότι έχουμε κληροδοτήσει από τους προγόνους μας, το να είμαστε ελεύθεροι, και αρνούμαστε να δεχθούμε ότι κάποιος ξένος καταπατεί τα δικαιώματά μας, την Πατρίδα μας και τα όσα μας ανήκουν.

Σας Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ζάρα Κωνσταντίνα.

ΖΑΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (Β' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, η γνώμη μου για την Ελληνική σημαία είναι ότι, ίσως, δεν φταίνε οι αλλοδαποί που τη σηκώνουν, αλλά το Κράτος. Θα ήταν πιο σωστό το Κράτος να επιβραβεύει τους αλλοδαπούς για τους σκληρούς αγώνες που καταβάλλουν, για να είναι άριστοι μαθητές. Ίσως, θα ήταν καλύτερα το ιερό μας σύμβολο να το σηκώνουν οι επόμενοι μαθητές από τους αλλοδαπούς που έχουν τον καλύτερο βαθμό. Συμφωνώ με τα όσα είπε ο συνάδελφος Έφηβος Βουλευτής Γιώργος και πιστεύω ότι θα ήταν καλύτερα για εμάς τους νέους, να μας δίνονται περισσότερες ευκαιρίες, προκειμένου να εκφράζουμε τη γνώμη μας. Για παράδειγμα θα αναφέρω ότι μία τέτοια ευκαιρία, αποτελεί και ο θεσμός της «Βουλής των Εφήβων».

Για τις πολυμελείς οικογένειες, θα ήθελα να πω ότι η συνάδελφος Έφηβος Βουλευτής Ιωάννα έχει προσωπική εμπειρία και ίσως, γνωρίζει περισσότερα για το θέμα αυτό. Γνωρίζω ότι η Ομοσπονδία Πολυτέκνων, επί δεκαέξι χρόνια έχει καταθέσει στη Βουλή πεντακόσιες προτάσεις και έχουν υλοποιηθεί μόνο οι δεκατέσσερις. Κύριε Πρόεδρε, η συνάδελφος Ιωάννα που κατέθεσε δεκατέσσερις προτάσεις, πόσες από αυτές νομίζετε ότι θα υλοποιηθούν; Ελπίζω, ένας μεγάλος αριθμός από αυτές. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Στο ανωτέρω ερώτημα θα ήθελα να απαντήσω πως είναι αναληθές ότι έχουν κατατεθεί πεντακόσιες προτάσεις.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ανδρεάδου Δήμητρα – Μαρία.

ΜΑΡΙΑ-ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ (Νομός Κιλκίς): Κύριε Πρόεδρε, είμαι από την περιφέρεια του Κιλκίς και θα ήθελα να καταθέσω μία πρόταση για την εκπαίδευση σε σχέση με το ρατσισμό. Δεν πρέπει οι Δάσκαλοι και οι Καθη-

γητές να περιορίζονται στη τυποποιημένη Παιδεία. Πρέπει να γίνονται κάποια σεμινάρια και κάποιες εκδηλώσεις, ώστε να έρθουμε πιο κοντά με τους αλλοδαπούς.

Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γιαννακοπούλου Χριστιάννα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΝΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Μεσσηνίας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να τονίσω ότι η σημαία για εμάς δεν αποτελεί μόνο ένα τρόπαιο, επειδή καταφέραμε να είμαστε πρώτοι στο σχολείο. Όταν την κρατάμε στα χέρια μας, συγκινούμαστε και νιώθουμε διαφορετικά. Δεν γνωρίζω, εάν ένας αλλοδαπός νιώθει το ίδιο, όταν κρατάει την Ελληνική Σημαία. Διαφωνώ με το να σηκώνει τη σημαία μας ένας αλλοδαπός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δημητρίου Γεωργία.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Πάφου – Κύπρου): Κύριε Πρόεδρε, επειδή το θέμα της Ελληνικής Σημαίας μας έχει απασχολήσει αρκετά, θα ήθελα να εισηγηθώ το εξής: Πρέπει οι αλλοδαποί να οργανωθούν και το Κράτος, θα πρέπει να τους αφήνει να γιορτάζουν τις Εθνικές τους γιορτές και οι αλλοδαποί αριστούχοι μαθητές να σηκώνουν τις δικές τους σημαίες, για να νιώθουν και οι ίδιοι το ρίγος της συγκίνησης. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μίχα Ειρήνη – Χριστίνα.

ΕΙΡΗΝΗ – ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΧΑ (Β' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, από τη στιγμή που η χώρα μας έχει δεχθεί διάφορους μετανάστες που έχουν δικαίωμα για μία καλύτερη ζωή, πρέπει το εκπαιδευτικό μας σύστημα να μην προβάλλει τόσο έντονα στους Έλληνες τον πατριωτισμό. Πρέπει να μας εκπαιδεύσει, για να δεχόμαστε τους αλλοδαπούς με τις ιδιαιτερότητές τους και ακόμη να κατανοούμε τις πολιτιστικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ μας, ώστε να μην υπάρχει ο έντονος ρατσισμός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Στο σημείο αυτό θα λύσουμε τη συνεδρίαση. Στην αυριανή συνεδρίαση πιστεύω να μιλήσουν περισσότεροι Έφηβοι Βουλευτές. Σας εύχομαι καλό απόγευμα.

Στη συνέχεια και περί ώρα 13:15 λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α' ΑΘΗΝΑΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 12-9-2004

Στην Αθήνα σήμερα, 12 Σεπτεμβρίου 2004, ημέρα Κυριακή και ώρα 13.30 στην Αίθουσα 223 (2ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Α' Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία του Βουλευτή Α' Αθήνας κ. Αθανασίου Τσούρα, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων: «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός – Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια – Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια – Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα – Αλκοολισμός, Άστεγοι, Ανεργία – Εργασία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές (Τροχαία Ατυχήματα), Εφηβεία και Ευθανασία», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε. Α' και Β' Κύκλου από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Α' και Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα “Βουλή των Εφήβων”, Θ' Σύνοδος 2003 – 2004.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Ηλιάννα Καραμπίνα (Α' Αθήνας), Ελένη Λάτσου (Α' Αθήνας), Λαμπρινή-Άννα Γαϊτανίδου (Α' Θεσσαλονίκης), Παρασκευή Δαφνάκη (Α' Θεσσαλονίκης), Γεώργιος Κοκκινάκης (Α' Πειραιά), Κωνσταντίνα Μελαχροinouδης (Αιγύπτου), Παναγιώτα Βλάχου (Ν. Αιτωλίας), Μαρία-Ελένη Βρεττού (Ν. Αττικής), Μυρτώ Μαρωσώνη (Ν. Αττικής), Γεώργιος Αρμένης (Ν. Αχαΐας), Δήμητρα Γιαννακοπούλου (Ν. Αχαΐας), Ευτυχία-Ιορδάνια Ελευθερίου (Β' Αθήνας), Κωνσταντίνα Ζάρρα (Β' Αθήνας), Μαρία Ιωαννίδου (Β' Αθήνας), Ειρήνη-Χριστίνα Μίχα (Β' Αθήνας), Παρθένα Κίναλη (Β' Θεσσαλονίκης), Αναστασία Κόνιαρη (Β' Θεσσαλονίκης), Στέλιος Κατσαμπέκης (Ν. Δωδεκανήσου), Δάφνη Γεωργιάδου (Ν. Έβρου), Σοφία Κιτσικίδου (Ν. Έβρου), Κωνσταντίνα Λουμπάκη (Ν. Έβρου), Λουκρητία Ζαφειροπούλου (Επικρατείας), Μαγδαληνή Κατσακούλη (Επικρατείας), Χριστίνα Λαμπρίδου (Επικρατείας), Βασιλική Μιχοπούλου (Επικρατείας), Σπυρίδων Κοτσώνης (Ν. Ζακύνθου), Αρμάντ Ζέρα (Ν. Ηλείας), Μαρία-Ελένη Ανδρουλάκη (Ν. Ηρακλείου), Ελένη Καζαντζάκη (Ν. Ηρακλείου), Λαμπρινή Γάκη (Ν. Ιωαννίνων), Αλεξάνδρα Γκαμπλιά (Ν. Καρδίτσας), Μαρία-Δήμητρα Ανδρεάδου (Ν. Κιλκίς), Ιωάννα Λεωνιδάκη (Ν. Κοζάνης), Μαρία Γρηγορέα (Ν. Λακωνίας), Χρήστος Καρακωνσταντίνος (Ν. Λάρισας), Δανάη Αντωνίου (Λεμεσού Κύπρου), Ευαγγελία Λαγουτάρη (Ν. Λέσβου), Ελένη Κλεάνθους (Λευκωσίας Κύπρου), Χριστιάννα Γιαννακοπούλου (Ν. Μεσσηνίας), Γεωργία Δημητρίου (Πάφου Κύπρου), Μαρία Γενναδίου (Ν. Ρεθύμνου), Αικατερίνη Γάκου (Ν. Σερών), Βαία Κούκου (Ν. Τρικάλων), Κωνσταντί-

νος Μαγκούφης (Ν. Τρικάλων) και Ισμήνη Γρούιου (Ν. Φλώρινας).

Επίσης, στη συνεδρίαση παρέστη ο Πρόεδρος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος κ. Ιάκωβος Καμπανέλλης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Αρχίζει η συνεδρίαση της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Α' Τμήμα). Κατ' αρχάς, θα ήθελα εκ μέρους όλων μας να εκφράσω τη λύπη και την οδύνη για την απώλεια του Πατριάρχη Αλεξανδρείας, των κληρικών και λαϊκών που τον συνόδευαν και των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων. Τα βαθιά συλληπητηριά μας πρώτιστα στις οικογένειές τους, και βέβαια, ταυτόχρονα στον ελληνισμό της Αιγύπτου και της Αφρικής, στην Εκκλησία και στον Στρατό.

Μαζί μας σήμερα είναι και ο Πρόεδρος του Προγράμματος κ. Ιάκωβος Καμπανέλλης, που έχει δώσει αρκετά πράγματα στη ζωή μας.

Η σημερινή συνεδρίαση θα έχει δύο κύκλους. Στον πρώτο, για ένα όχι πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, θα πάρετε το λόγο για να τονίσετε πιθανώς σημεία που είχατε πει και χθες και να επισημάνετε, ίσως, την βαρύτητα κάποιων άλλων. Αμέσως μετά, θα προχωρήσουμε στις ψηφοφορίες. Οι ψηφοφορίες θα γίνουν, όπως προβλέπει ο Κανονισμός της Βουλής για ένα νομοσχέδιο. Θα ψηφίσουμε επί της αρχής τη Σύνοψη των Κειμένων. Στη συνέχεια θα ψηφίσουμε τα κεφάλαια της Σύνοψης Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής μας, μετά τις δικές σας συμπληρωματικές προτάσεις και στο τέλος το σύνολο της Σύνοψης. Μετά θα κληρωθούν τρεις από εσάς, που θα μετάσχουν στη συζήτηση της Ολομέλειας. Και έτσι θα κλείσει η σημερινή μας συνεδρίαση.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Ιωαννίδου.

ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ (Εισηγήτρια – Β' Αθήνας): Αναφέρθηκα χθες στη δευτερολογία μου στα προβλήματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Θα είχα πολλά να πω ακόμη, αλλά έχουν αναφερθεί στο θέμα αρκετά παιδιά και έχουν πει αρκετές προτάσεις. Θα ήθελα να μην ξοδέψω το χρόνο μου όλο γι' αυτό, αλλά να αναφερθώ σήμερα σε ένα θέμα που χθες δεν θίχθηκε από κανέναν από τους παρευρισκόμενους. Είναι το θέμα της ευθανασίας. Το πιο φιλοσοφικό, ίσως, από τα θέματα της Επιτροπής μας. Θέλω να πω ότι η προσωπική μου άποψη είναι ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει τρίτος άνθρωπος είτε αυτός είναι γιατρός είτε είναι συγγενής να αποφασίζει για το τέλος της ζωής ενός άλλου ανθρώπου. Η ζωή έχει δοθεί σαν δώρο από το Θεό και εκείνος πρέπει να αποφασίζει τότε αυτή θα τελειώσει. Υπάρχει, όμως, μια περίπτωση όπου ίσως να μπορούσαμε να δεχθούμε τη διαδικασία της ευθανασίας. Αυτή είναι, όταν ο ίδιος ο ασθενής το ζητήσει, γιατί πιστεύω ότι πάνω από όλα είναι η προσωπική ελευθερία του ανθρώπου, την οποία τη σεβάστηκε και ο ίδιος ο Θεός που μας την έχει δώσει, επομένως, δεν μπορούμε εμείς να τη στερήσουμε. Άρα, σαν προσωπική μου

θέση καταθέτω τη μέση άποψη, ότι δεν θα έπρεπε να απαγορευτεί η διαδικασία δια νόμου, αλλά να επιτρέπεται μόνο όταν υπάρχει γραπτή συγκατάθεση του ασθενούς. Αυτά, γιατί επιθυμούσα να θιγεί το συγκεκριμένο θέμα. Ευχαριστώ πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευτυχία – Ιορδάνια Ελευθερίου.

ΕΥΤΥΧΙΑ – ΙΟΡΔΑΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα και εγώ να αναφερθώ στο θέμα της ευθανασίας, το οποίο χθες δεν προλάβαμε να αναφέρουμε. Συμφωνώ απόλυτα σε όσα είπε η Εισηγήτρια του Τμήματός μας. Θα ήθελα, όμως, να αναφέρω ένα ακόμα σημείο. Ίσως, να πω κάτι ακόμα. Η ευθανασία δεν έχει νομιμοποιηθεί από ό,τι ξέρω. Σίγουρα θα υπάρξουν πολλά προβλήματα, εάν γίνει η νομιμοποίησή της. Όπως είπε και η Εισηγήτριά μας θα ήταν καλύτερο να εφαρμόζεται σε πολύ λεπτές περιπτώσεις, ατόμου έχει προηγηθεί κοινή συνεννόηση και κοινή συμφωνία ειδικών γιατρών και του ίδιου του ασθενή. Θα πρέπει να έχει προηγηθεί και ειδική μελέτη, έτσι ώστε να είμαστε σίγουροι ότι δεν θα υπάρχει καμία μα καμία ελπίδα, αυτός ο άνθρωπος να βρει τη σωτηρία τελικά, γιατί ξέρουμε ότι στην εποχή μας η ιατρική έχει μια αλματώδη πορεία.

Θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της «Βουλής των Εφήβων» και να πω ότι είναι μια τεράστια ευκαιρία σε εμάς του έφηβους, οι οποίοι είμαστε το μέλλον, η μελλοντική κινητήρια δύναμη της κοινωνίας, ώστε να πούμε τη γνώμη μας και να ορίσουμε εμείς ποιο θα είναι το μέλλον μας. Αλίμονο, αν δεν το κάναμε. Κανείς δεν θα ενδιαφερθεί περισσότερο από εμάς για το μέλλον μας, κανείς δεν θα το οργανώσει καλύτερα από ό,τι εμείς το οραματιζόμαστε. Γι' αυτό θα ήθελα να καλέσω όλους τους Έφηβους Βουλευτές όλων των Επιτροπών να απαιτήσουμε τα δικαιώματά μας, τα δικαιώματα που μας υποσχέθηκαν οι πολιτικοί. Ίσως, κάποια δεν μας τα έχουν δώσει ή μας τα έχουν δώσει σε μικρό βαθμό.

Τέλος, ένα μεγάλο ζήτημα για τη Βουλή των Εφήβων. Ένα μεγάλο ζήτημα για το όραμα των Εφήβων Βουλευτών. Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Μελαχροινούδη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΟΥΔΗ (Αίγυπτος): Όνειρο, στο άψυχο λεξικό διαβάζεις: «... οπτασία που βλέπει κανείς στον ύπνο του, ονειροπόλημα, φαντασιοκόπημα διακαής πόθος...». Πραγματικά, είναι άψυχο το λεξικό και καλά κάνει, διότι αφήνει την ψυχή σε μας, ώστε να κάνουμε τη διαφορά που πρέπει. Διότι όλα από ένα όνειρο ξεκίνησαν, από μία οπτασία.

Ένα μικρό παράδειγμα είναι αυτή η σύγχρονη τεχνολογία που απολαμβάνουμε και κάνει την καθημερινότητά μας

πιο εύκολη, όνειρα ήταν και αυτή κάποιων συνανθρώπων μας. Όνειρα για κάτι καλύτερο, όνειρα για ένα καλύτερο αύριο, που έγιναν πραγματικότητα.

Ελπίζω, στο ίδιο λεξικό διαβάζεις: «... προσδοκώ, περιμένω κάτι καλό φαντάζομαι, πιστεύω... Ελπίδα: ... αναμονή κάποιου καλού...».

Μήπως η ελπίδα είναι συνυφασμένη με το όνειρο. Μάλλον είναι διότι και οι δύο συναντιώνται στον κόσμο του φανταστικού, γι' αυτό ποτέ δεν μπόρεσε οποιοσδήποτε να τις ελέγξει, να τις λογοκρίνει, να τις απαγορεύσει, να... να..., διότι είναι μέσα στο ελεύθερο πνεύμα κάθε ανθρώπου. Κανένας δεν μπορεί να με εμποδίσει να ονειρεύομαι και να ελπίζω για ένα καλύτερο αύριο. Ο Μάρτιν Λούθηρ Κίνγκ είχε ένα όνειρο και σκοτώθηκε, ελπίζοντας να το πραγματοποιήσει. Ονειρεύοταν, φανταζόταν όπως τον Τζον Λένον, έναν καλύτερο κόσμο. Το ίδιο και εγώ. Κάποιοι θα πουν: «... καλύτερο κόσμο...», ενδιαφέρσου και κοίτα τα δικά σου και μετά μιλάμε για τον κόσμο...». Μα όταν μιλώ για τον κόσμο, για τα δικά μου ενδιαφέρομαι, για τα δικά μου ονειρεύομαι και ελπίζω. Σήμερα ο κόσμος έχει γίνει ένα μικρό χωριό, πρέπει να το καταλάβουμε καλά όλοι αυτό. Δεν υπάρχουν σύνορα πια. Ό,τι γίνεται μέσα στο χωριό αυτό επηρεάζει όλους μας.

Εμείς οι έφηβοι δεν ζούμε μέσα σε μία γυάλα και δεν μας ενδιαφέρουν μόνο η μόδα, οι τραγουδιστές και πώς θα γλεντήσουμε. Έχουμε και άλλα ενδιαφέροντα και πρέπει να έχουμε. Μας ενδιαφέρει η κοινωνία και η ανάπτυξη της. Γι' αυτό ονειρεύομαι και ελπίζω για έναν καλύτερο κόσμο, όπου θα υπάρχει ειρήνη και δικαιοσύνη, οι οποίες θα οδηγήσουν στην ασφάλεια. Η ασφάλεια αυτή θα φέρει τη σταθερότητα. Η σταθερότητα στο μικρόκοσμο του καθενός θα επιτρέψει την ανάπτυξη του. Μια ανάπτυξη που θα ωφελήσει την ανθρωπότητα, της οποίας κομμάτι είναι και η δική μου κοινωνία, όσο μικρή και αν είναι.

Ονειρεύομαι και ελπίζω για ειρήνη και δικαιοσύνη στον κόσμο. Ονειρεύομαι και ελπίζω να μην υπάρχουν πρόσφυγες στην ίδια τους τη χώρα. Ονειρεύομαι και ελπίζω να μην κτίζονται τείχη ντροπής σε καμία χώρα. Ονειρεύομαι και ελπίζω να μην σκοτώνονται άλλα παιδιά. Ονειρεύομαι και ελπίζω να μην εκπορνούνται άλλα παιδιά.

Τα φαντάζομαι αυτά βλέποντας, ζωντανά, μπροστά μου τα παιδιά στην Κύπρο, τα παιδιά στην Παλαιστίνη, τα παιδιά στη Σιγκαπούρη. Βλέποντας τη μικρή Ελπίδα που δεν θα γνωρίσει ποτέ τον πατέρα της που σκοτώθηκε στην πράσινη γραμμή, βλέποντας το μικρό Μωχάμεντ Ελ Ντόρα νεκρό στην αγκαλιά του πατέρα του, βλέποντας τη μικρή Ταμίλ που έγινε πόρνη στα εννέα της χρόνια, βλέποντας τα παιδιά σε όλα τα σημεία του κόσμου που μεγάλωσαν πριν την ώρα τους, τα παιδιά που με ζηλεύουν, αλλά που ονειρεύονται και ελπίζουν για έναν καλύτερο κόσμο, όπως εμένα.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ονειρεύομαι και ελπίζω η ολυμπιακή εκχειρίδα να γίνει πράξη, να γίνει πραγματικότητα, έστω σε κάποιο σημείο του κόσμου, έστω για 16 ημέρες. Θα είναι η αρχή «...την ώρα που τα ονειρώτα αληθεύουν στο γλυκοχάραμα της μέρας...» όπως γράφει ο Σεφέρης.

Θα είναι μια καλή αρχή για έναν καλύτερο κόσμο για έναν όμορφο κόσμο.

Ευχαριστώ που μου δίνετε την ευκαιρία να μοιραστώ το όνειρό μου και τις ελπίδες μου μαζί σας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Μαγκούφης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ (Νομός Τρικάλων): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, στη σημερινή συνεδρίασή μας θέλω να μιλήσω για την υγεία, το εθνικό σύστημα υγείας και την κατάσταση των νοσοκομείων μας.

Τα περισσότερα νοσοκομεία στη χώρα μας και ιδιαίτερα αυτά της επαρχίας βρίσκονται σε μια κακή κατάσταση και υπάρχουν ελλείψεις τόσο στις κτηριακές εγκαταστάσεις, όσο και στον ιατρικό εξοπλισμό. Για παράδειγμα, το Γενικό Νοσοκομείο της περιφέρειας Τρικάλων μετά από μάχες των Βουλευτών μας, καταφέραμε να πετύχουμε την ανέγερση ενός νέου νοσοκομείου. Αυτό έδωσε σε όλους τους κατοίκους μας ελπίδες για ένα καλύτερο εθνικό σύστημα υγείας. Όμως, το έργο από τότε που ξεκίνησε ακόμη να τελειώσει. Πέρασαν οκτώ χρόνια. Το νοσοκομείο μετά από πολλές διακοπές στη δόμησή του κοντεύει σήμερα να τελειώσει, αλλά ο ιατρικός εξοπλισμός είναι ανύπαρκτος. Αναρωτιώμαστε, λοιπόν, εμείς οι κάτοικοι του Νομού Τρικάλων σε τι θα μας χρησιμεύσει ένα υπερσύγχρονο νοσοκομείο, χωρίς τον κατάλληλο ιατρικό εξοπλισμό; Θέτω, λοιπόν, τον προβληματισμό μου ότι η Κυβέρνηση θα πρέπει να πάρει μέρος σε αυτήν την υπόθεση όχι μόνο για το δικό μας νοσοκομείο, αλλά και για όλα τα νομαρχιακά νοσοκομεία στην περιφέρεια, ώστε να δει τα προβλήματα που υπάρχουν. Εξοπλισμός δεν υπάρχει και οι κτηριακές εγκαταστάσεις άλλοτε δεν είναι κατάλληλες, άλλοτε είναι ανύπαρκτες.

Επίσης, υπάρχει ακόμη στα νοσοκομεία και ένα άλλο πρόβλημα, το πρόβλημα της «καρέκλας» όπως λέμε.

Ανάλογα με την κάθε κυβέρνηση αλλάζει και ο manager κάθε νοσοκομείου και έτσι παίρνει και κάποια μέτρα κάθε φορά που γίνεται αυτή η αλλαγή. Εμείς καταφέραμε να μειώσουμε το κόστος των εξόδων στα νοσοκομεία, χρησιμοποιώντας, όμως, τις ίδιες γάξες για περισσότερες από μία μέρες ή δεν κάναμε έξοδα σε ιατροφαρμακευτικό εξοπλισμό. Αυτό νομίζω ότι είναι παράλογο. Καλύτερα περισσότερα έξοδα, παρά να περνάει ο ασθενής στο ράντζο.

Οι κτηριακές εγκαταστάσεις πρέπει να εκσυγχρονίζονται, χωρίς ράντζα στους διαδρόμους και με ένα ανθρώπινο προσωπικό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Σπύρος Κοτσώνης.

ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ (Νομός Ζακύνθου): Χθες, σχολιάστηκε από πολλούς Έφηβους Βουλευτές το ζήτημα του ρατσισμού. Μιλήσαμε για το φυλετικό ρατσισμό και για το ρατσισμό απέναντι στα ΑΜΕΑ. Θα ήθελα να πω ότι στην Ελλάδα είναι έντονο το φαινόμενο του θρησκευτικού ρατσισμού. Πάνω από το 80% των Ελλήνων είναι Χριστιανό Ορθόδοξοι. Αυτό δεν σημαίνει ότι κάποιος δεν μπορεί να είναι άθρησκος ή αλλόθρησκος. Η ατμόσφαιρα, όμως, για τους αλλόθρησκους είναι αποπνικτική. Θα ήθελα, λοιπόν, τη γνώμη και των υπολοίπων συναδέλφων.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δήμητρα Γιαννακοπούλου.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Αχαΐας): Όπως είπα και χθες, ανήκουμε στο 10% του πληθυσμού. Είμαστε άτομα με ειδικές ικανότητες και όχι ΑΜΕΑ όπως συνηθίζεται να λέγεται. Απαιτώ, λοιπόν, από την εκάστοτε κυβέρνηση να κάνει κάτι για εμάς. Γνωρίζω ότι στην περιφέρεια δεν υπάρχουν θεραπευτήρια για να μπορέσουμε να ζούμε όσον το δυνατόν καλύτερα. Είμαστε άτομα που αξίζουμε ένα καλύτερο μέλλον, ένα καλύτερο αύριο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Λαμπρίδου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΜΠΡΙΔΟΥ (Επικρατείας): Ρατσισμό δεν δέχονται μόνο οι αλλόθρησκοι και τα ΑΜΕΑ, αλλά και τα άτομα που παίρνουν ναρκωτικές ουσίες. Τα άτομα αυτά δεν έχουν παρέα, γιατί οι γονείς των υπολοίπων δεν τα αφήνουν να συναναστραφούν μαζί τους. Νομίζω, ότι αυτή η συμπεριφορά δεν είναι σωστή και πρέπει να γίνουμε φίλοι με αυτά τα παιδιά. Όταν τα απομακρύνουμε δεν τα αφήνουμε να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο. Αυτό είναι άδικο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεώργιος Αρμένης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ (Νομός Αχαΐας): Οι εξαρτησιογόνες ουσίες και το AIDS είναι δύο πολύ σοβαρά προβλήματα. Στη χθεσινή συνεδρίαση είχα αναφερθεί στα προβλήματα που ωθούν τα παιδιά σε αυτές τις ουσίες, όπως είναι οι κακές σχέσεις μεταξύ γονέων και παιδιών, η δύσκολη εφηβεία, το άγχος επιλογής επαγγέλματος, η παγκοσμιοποίηση που δημιουργεί στον ρατσισμό και κάποια άλλα. Όμως, ποιες είναι αυτές οι ουσίες; Αναφερόμαστε σε αυτές χωρίς να ξέρουμε ποιες είναι. Αυτές οι ουσίες είναι τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και τα τσιγάρα. Το αλκοόλ έχει ως συνέπεια τον επηρεασμό του κέντρου ισορροπίας, κάνοντάς μας ανίκανους να προβούμε σε οποιαδήποτε κίνηση, όπως η οδήγηση. Προκαλούνται έτσι τροχαία ατυχήματα με νεκρούς και βέβαια πολλούς ανάπηρους. Έμμεσες συνέπειες από την μακροχρόνια χρήση αλκοόλ είναι η κύρωση του ήπατος και άλλες. Για να προλάβουμε τέτοιες καταστάσεις θα μπορούσα-

με να βάλουμε μεγαλύτερους φόρους, έτσι ώστε να είναι δυσβάστακτη η τιμή του και να μην μπορούν πολλοί να αγοράσουν αλκοολούχα ποτά. Να έχουμε αυστηρότερες ποινές στα αλκοτέστ και τα όρια να είναι πιο χαμηλά. Πρέπει να υπάρχουν και νέα κέντρα απεξάρτησης και να είναι δωρεάν.

Το κάπνισμα, επίσης, έχει πολλές βλαβερές ουσίες, όπως η νικοτίνη, η πίσσα τα οποία περιέχονται και στον καπνό και στο χαρτί. Προκαλούν στους πνεύμονες όγκους και καρκινώματα, τα οποία είναι και θανατηφόρα. Η λύση και σε αυτό το πρόβλημα πρέπει να είναι η υψηλή φορολόγηση στα τσιγάρα.

Τα ναρκωτικά χωρίζονται, επίσης, σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη είναι τα κατασταλτικά και η δεύτερη τα εκστατικά. Η ηρωίνη, η κοκαΐνη, το χασίς και η μαριχουάνα δίνουν την εντύπωση κάποιου τεχνιτού παραδείσου. Η χρήση τους δημιουργεί μια υπερβολική χαλάρωση.

Τα ναρκωτικά έχουν θανατηφόρες επιδράσεις. Πρέπει να αποποινικοποιηθεί η χρήση τους για να μη θεωρούνται οι ναρκομανείς κακοποιοί, γιατί κι αυτοί είναι ασθενείς. Πρέπει να διωχθούν πιο αυστηρά οι έμποροι ναρκωτικών.

Το AIDS, είναι μία σεξουαλικά μεταδιδόμενη ασθένεια, που έχει διαδοθεί, κυρίως, λόγω της κακής ενημέρωσης. Προκαλείται από τη σεξουαλική επαφή χωρίς προφυλάξεις και ιδιαίτερα όταν αλλάζεις πολλούς ερωτικούς συντρόφους. Πρέπει να ενημερωθεί ο κόσμος για αυτό το θέμα, για να μην υπάρχουν κι άλλοι θάνατοι. Αποτελεί ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, γιατί υπάρχουν εκατομμύρια άνθρωποι στον κόσμο που πεθαίνουν από αυτή την ασθένεια. Έτσι, υπάρχει υπογεννητικότητα στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, οπότε υπάρχει δημογραφικό πρόβλημα και δημιουργούνται οι κοινωνικές γερόντων.

Όσοι τοξικομανείς ή όσοι έχουνε AIDS υφίστανται και ρατσισμό, ακόμα και αν έχουν απεξαρτηθεί οι τοξικομανείς. Έτσι βλέπουμε απ' όλα αυτά, ότι οι τοξικομανείς και το AIDS είναι δύο μάστιγες του αιώνα. Χωρίς αυτές οι κοινωνίες θα ήταν καλύτερες και πρέπει να παλέψουμε για ένα καλύτερο μέλλον.

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην αίθουσα η Πρόεδρος της Βουλής κυρία Άννα Μπενάκη – Ψαρούδα, για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση).

ΤΣΟΥΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Εφηβος Βουλευτής Κοκκινάρης Γεώργιος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΡΗΣ (Α' Πειραιά): Θα μιλήσω για την ευθανασία. Η προσωπική μου γνώμη είναι ότι είναι απαράδεκτο να μιλάμε για ευθανασία με τη συγκατάβαση του ασθενούς. Λάθος για μένα. Διάβασα τη Σύνοψη Κειμένων. Στο τελευταίο Κεφάλαιο για την ευθανασία, συγκεκριμένα αναφέρεται ευθανασία μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Πότε εμείς θα μπορούσαμε να κρίνουμε ποια είναι η εξαιρετική περίπτωση, όταν η ιατρική συνεχώς προοδεύει.

Η εφαρμογή της ευθανασίας, μόνο, όταν είναι συνειδητή επιλογή του ασθενούς. Ο ασθενής πάσχει και πονάει. Δεν μπορεί να σκεφτεί τι χάνει από τη ζωή του, έστω κι' αν αυτή τον κουράζει και τον ταλαιπωρεί. Η απόφαση να παίρνεται από γιατρούς με τη σύμφωνη γνώμη του ασθενούς. Γιατί να πάρει ευθύνη ο γιατρός; Να συντάσσουμε έγκαιρα διαθήκη όπου θα γίνεται σαφής λόγος για τα δικαιώματά μας στην ευθανασία, όταν σταματήσει να λειτουργεί ο εγκέφαλος. Ψυχή δεν έχουμε; Ναι στην ευθανασία για ένα αξιοπρεπή θάνατο. Άλλοι βασανίστηκαν, άλλοι ξευτελίστηκαν, άλλοι έχουν χάσει τα πτώματά τους και μιλάμε για αξιοπρεπή θάνατο; Επεμβαίνουμε στο νόμο της φύσης; Δυστυχώς, δεν μπορώ να ξέρω τόσο καλά το πρόβλημα, γιατί ο θεός δεν μου έχει στείλει τέτοια δοκιμασία. Επιφυλάσσομαι. Δεν μπορώ να μιλήσω, γιατί είναι καθαρά θεολογικό ζήτημα.

Θέλω να μιλήσω για τη «Βουλή των Εφήβων» σαν θεσμό. Χαίρομαι που είμαι και θέλω να δώσω συγχαρητήρια στους διοργανωτές, που τηρείται ο θεσμός αυτός ακόμα. Θέλω να τονίσω ακόμα ότι δεν υπήρξαν ισχυρά επιχειρήματα. Αδυνατούσαν και εγώ μαζί να εντοπίσουμε το πρόβλημα. Ακόμα και τώρα που μίλησα για τις προτάσεις, για την ευθανασία, δεν εντόπισα το πρόβλημα. Βασιστήκαμε πολύ στο συναίσθημα. Είμαστε άνθρωποι, είμαστε νέοι, αλλά πρέπει να είμαστε και αντικειμενικοί. Κοιτάζαμε μόνο τη μια πλευρά του προβλήματος και συγκεκριμένα όχι τη κοινωνική διάσταση. Αναφέραμε λύσεις, οι οποίες είναι οικονομικές, πολιτικές, αλλά όχι κοινωνικές. Δεν προσεγγίσαμε την κοινωνική άποψη του θέματος. Άρα αυτό το πρόβλημα φαίνεται μόνο στη «Βουλή των Εφήβων» ή και στη καθημερινή μας ζωή; Εγώ στη καθημερινή μου ζωή δεν βρίσκω λύσεις.

Έτσι θέλω και απαιτώ καταλληλότερη προετοιμασία των Εφήβων Βουλευτών. Περισσότερες δραστηριότητες διαλόγου-συνομιλίας, όχι μόνο τη συνεδρίαση. Κυρίως, να δούμε τη Βουλή και εγώ προσωπικά πιο σοβαρά. Είναι θεσμός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Πρόεδρος της Βουλής Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ (Πρόεδρος της Βουλής): Αγαπητοί φίλοι, συνάδελφοι Βουλευτές, ευχαριστώ πολύ για την ωραία υποδοχή που μου κάνατε. Ευχαριστούμε όλοι μας για την παρουσία σας και τη συνεισφορά σας και ευχαριστώ ιδιαίτερω το τελευταίο συνάδελφο από την Α' Πειραιά, που διατύπωσε πολύ ενδιαφέρουσες απόψεις, ιδίως για το θέμα της «Βουλής των Εφήβων». Είναι ένας θεσμός για τον οποίο είμαστε υπερήφανοι, γιατί κατορθώσαμε με την πρωτοβουλία του προηγούμενου Προέδρου της Βουλής του κ. Κακλαμάνη, ο οποίος συνέλαβε και την ιδέα, να τον διατηρήσουμε τόσα χρόνια. Είναι σπουδαίο για τα ελληνικά μας πράγματα, ένας θεσμός να στεριώνει και να προχωρά. Χαίρομαι πολύ που διατυπώνονται σκέψεις για την

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

εμβάθυνση στο θεσμό αυτό στη δημιουργία προϋποθέσεων, ώστε αυτή η εμπειρία που αποκτάται αυτές τις τρεις ημέρες, να αποκτήσει βαθύτερες ρίζες. Ο διάλογος, το επιχείρημα και το αντεπιχείρημα που είναι η ουσία του πολιτικού λόγου, να καλλιεργείται περισσότερο καιρό και να εμπεδώνεται καλύτερα και στο μυαλό και στη ψυχή των νέων. Ευχαριστώ πάρα πολύ για αυτές τις προτάσεις. Θα τις μελετήσουμε και θα τις αξιοποιήσουμε.

Ελπίζω ότι η συμμετοχή σας στις επιτροπές να σας έδειξε και κάτι άλλο ακόμα. Σε αυτή τη Βουλή, η εργασία δεν είναι μόνο η Ολομέλεια, όπου γίνονται οι μεγάλες πολιτικές συζητήσεις και αντιπαραθέσεις, αλλά δουλειά ουσίας γίνεται κυρίως, στις Επιτροπές. Ιδίως στις κοινοβουλευτικές Επιτροπές, οι οποίες δεν έχουν μεγάλη δημοσιότητα και δεν περνάνε τόσο πολύ στην κοινή γνώμη. Εσείς είδατε, λοιπόν, ποιες είναι αυτές οι Επιτροπές, πώς «χοντρικά» δουλεύουν και πώς φιλοδοξούμε αυτές οι επιτροπές να είναι οι χώροι, όπου πραγματικά γίνεται επεξεργασία των νομοσχεδίων.

Ακροθιγώς τώρα είδα τα θέματα της Επιτροπής. Οι δύο Επιτροπές Κοινωνικών Υποθέσεων και οι δύο Μορφωτικών είναι αυτές που αγγίζουν περισσότερο τη νεολαία. Είναι αυτές που θίγουν τα πιο άμεσα και καινά προβλήματα της κοινωνικής συμβίωσης. Ειδικά η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων έχει σχέση και με ένα γενικότερο θεσμικό θέμα της Πολιτείας μας και του Συντάγματος, δηλαδή, ποια είναι η έκταση του κοινωνικού κράτους. Αν δείτε το σχετικό άρθρο του Συντάγματος, θα δείτε ότι το κράτος μας χαρακτηρίζεται ως κοινωνικό κράτος δικαίου. Κοινωνικό και κράτος της νομιμότητας. Αυτό το κοινωνικό θέλει εξειδίκευση και επεξεργασία. Κοινωνικό σημαίνει το κράτος που φροντίζει τους πολίτες του. Και φροντίζει τόσο όσο χρειάζεται για να αποκτήσουν τα εφόδια, να αναπτύξουν οι ίδιοι τη δραστηριότητά τους. Υπάρχουν πολλά εμπόδια στην ανάπτυξη της κοινωνικής υπόστασης του ανθρώπου. Ήδη, ασχοληθήκατε με τα ναρκωτικά, το AIDS, το πρόβλημα της ευθανασίας και άλλα κοινωνικά προβλήματα. Θα διαπιστώσατε ότι μία σωστή απάντηση και μόνη δεν υπάρχει. Υπάρχουν πολλές όψεις των προβλημάτων, άρα υπάρχουν και πολλοί τρόποι αντιμετώπισης. Σημασία έχει να γίνει η στάθμιση αυτών των τρόπων και των προτάσεων και στο τέλος, ίσως και με συμβιβασμό να επιλεγεί η πιο βαθιά και για τις συγκεκριμένες συνθήκες αποτελεσματική λύση.

Λέω για τις συγκεκριμένες συνθήκες, γιατί οι συνθήκες πάλι αλλάζουν και επομένως, αλλάζει και το είδος του προβλήματος. Βλέπετε σε μικρογραφία και με το δικό σας προβληματισμό, ποια είναι η εικόνα των προβλημάτων που μας απασχολούν ως Βουλευτές και εκπροσώπους σας και πως προσπαθούμε και εμείς μέσα από τις πολιτικές μας τοποθετήσεις να δώσουμε λύσεις σ' αυτά τα προβλήματα. Σημασία έχει να ξέρουμε να μιλάμε μεταξύ μας. Να ακούμε ο ένας

τον άλλον, να διατυπώνεται ο λόγος και ο αντίλογος και στο τέλος να επιτυγχάνεται μια κοινή συναίνεση. Ιδίως, μάλιστα στα κοινωνικά θέματα είναι αναγκαία η συναίνεση.

Με τις σκέψεις αυτές σας ευχαριστούμε για τη συμβολή σας, για την ανανέωση που μας κάνετε κάθε χρόνο. Θα συνεχίσουμε το θεσμό και θα τον επαυξήσουμε και θα τον βελτιώσουμε. Πιστεύω από την εμπειρία των τριών ημερών θα μεταφέρετε και στους τόπους που ζείτε μια εικόνα του Κοινοβουλίου πιο σωστή και όχι μία παρεφθαρμένη που παρουσιάζεται από άλλους παράγοντες. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευτυχία – Ιορδάνια Ελευθερίου.

ΕΥΤΥΧΙΑ – ΙΟΡΔΑΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να ευχαριστήσω το συνάδελφο Έφηβο Βουλευτή Γιώργο. Ήξερα ότι δεν είχαμε τοποθετηθεί σωστά στο κοινωνικό ρόλο που έχει αυτή η Επιτροπή. Θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της ευθανασίας και πιστεύω ότι αυτά που είπα, είχαν άμεση σχέση με τη γνώμη που εξέφρασα εγώ. Εγώ έμμεσα έζησα τι θα πει ευθανασία. Δύο φίλοι μου σε ένα ατύχημα πριν δύο χρόνια, από τους οποίους ο ένας αποτεφρώθηκε και ο δεύτερος, μετά από διάγνωση, είπαν ότι το μόνο που έμεινε από το σώμα του ήταν ο κορμός και κάποια σημεία από τα άκρα. Το παιδί αυτό δεν μπορούσε να ζήσει χωρίς μηχανήμα και παρακαλούσε να τον αφήσουν να πεθάνει. Τελικά, την ώρα που οι γιατροί αποφάσιζαν με τους γονείς του και με τον ίδιο να εφαρμοστεί ευθανασία, ο Θεός τον πήρε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ανδρεάδου Μαρία – Δήμητρα.

ΜΑΡΙΑ – ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ: Θα ήθελα να αναφερθώ στους πολιτικούς, οι οποίοι κάθε τέσσερα χρόνια μας δίνουν υποσχέσεις σε όλους τους τομείς και στην ουσία δεν κάνουν τίποτα. Αδιαφορούν για διάφορα σοβαρά ζητήματα, που απασχολούν τις περιφέρειες.

Πιστεύω ότι συμφωνείτε όλοι μαζί μου και θα ήθελα να ζητήσω να μη μένουν μόνο στα λόγια και να κάνουν πράξη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλική Μιχοπούλου.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ (Επικρατείας): Θα ήθελα να αναφερθώ πάνω στο ρατσισμό. Χθες και σήμερα αναφερθήκαμε πάνω στα άτομα που είναι εθισμένα στα ναρκωτικά. Εγώ θα ήθελα να μιλήσω για το ρατσισμό που υφίστανται οι τοιγγάνοι. Είναι κάτι που δεν το έχουμε θίξει. Ειδικά τα παιδιά περνούν πολύ δύσκολα. Κατ' αρχήν, λόγω των πολλών μετακινήσεων οι περισσότεροι είναι αμόρφωτοι και τα παιδιά δεν μπορούν να πάνε σχολείο. Ακόμα και αν μπορούν να πάνε σχολείο, δεν είναι αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους

και πολλές φορές, εάν σε αυτό φοιτούν τσιγγάνοι, το σχολείο θεωρείται υποβαθμισμένο. Πιστεύω ότι δεν είναι σωστό και οφείλεται στην παιδεία που έχουμε από την οικογένειά μας και στα στερεότυπα που επικρατούν. Γι' αυτό πιστεύω ότι δεν αξίζουν τη δική μας περιφρόνηση. Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μυρτώ Μαρσώνη.

ΜΥΡΤΩ ΜΑΡΣΩΝΗ (Περιφέρεια Αττικής): Θα ήθελα να θίξω ένα θέμα που σήμερα δεν το έχουμε αναφέρει και σήμερα μιλήσαμε ελάχιστα. Το θέμα των τροχαίων ατυχημάτων. Όποιος μίλησε για το συγκεκριμένο θέμα είπε ότι οι δρόμοι μας χρειάζονται ανανέωση και βελτίωση. Θα ήθελα να πω ότι, πριν από 20 περίπου ημέρες, χάθηκε μία κοπέλα από το σχολείο μας 18 χρονών, λίγες ημέρες μετά την ανακοίνωση των βάσεων και ήταν συνοδηγός σε ένα αυτοκίνητο μιας κοπέλας που δεν έπαθε τίποτα και ήταν καινούρια οδηγός. Πιστεύω ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είμαστε εμείς οι ίδιοι, γιατί δεν συναισθανόμαστε την ευθύνη ότι δεν οδηγούμε μόνοι μας, αλλά υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι στο δρόμο ή στα αυτοκίνητα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γεωργία Δημητρίου.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Πάφος Κύπρου): Θα επανέλθω στο θέμα του ρατσισμού. Έχουμε μιλήσει για πολλές μορφές ρατσισμού, φυλετικού, ρατσισμό για τα άτομα με ειδικές ικανότητες, κοινωνικό ρατσισμό, όμως δεν έχουμε αναφέρει τους παράγοντες που ωθούν στην ουσία του ρατσισμού. Βλέπουμε ότι τα Μ.Μ.Ε. με έμμεσο τρόπο υποθάλπουν τον ρατσισμό. Στις περισσότερες σειρές της τηλεόρασης παρουσιάζονται οι εγκληματίες, οι ναρκομανείς, οι άνθρωποι του υποκόσμου να είναι αλλοδαποί. Με αυτό τον τρόπο δημιουργούν στον τηλεθεατή ένα αίσθημα ρατσισμού. Παράλληλα υπάρχει ένα είδος ρατσισμού εναντίον των ομοφυλοφίλων. Πιστεύουν γι' αυτούς ότι κάνουν κάτι αισχρό ή παράλογο, ενώ θα έπρεπε οι άνθρωποι αυτοί να γίνονται αποδεκτοί από όλους μας, παρόλο που έχουν μια ιδιαίτερη ουσιαστικά φύση.

Επίσης, ρατσισμός είναι η κακή οπτική γωνία που βλέπουμε τις ανύπαντρες μητέρες. Ιδιαίτερα στην Κύπρο το φαινόμενο αυτό είναι πολύ οξύ. Δεν γνωρίζουμε, γιατί η ανύπαντρη μητέρα δεν έχει παντρευτεί και τις δύσκολες συνθήκες που βιώνει μεγαλώνοντας μόνη της ένα παιδί χωρίς τη συζυγική υποστήριξη. Τα σχολικά βιβλία υποθάλπουν τον ρατσισμό. Πιο συγκεκριμένα τα βιβλία της ιστορίας με έμμεσο τρόπο μας διδάσκουν το μίσος για τους Τούρκους. Βέβαια, το ίδιο συμβαίνει και με τα τούρκικα βιβλία ιστορίας. Στα ελληνικά βιβλία αναφέρεται μόνο ο τούρκικος εθνικισμός και αντίθετα ο ελληνικός εθνικισμός στα τούρκικα βιβλία.

Θα συμφωνήσω με την άποψη ενός Έφηβου Βουλευτή που έθιξε το θέμα του θρησκευτικού ρατσισμού, καθώς και

στο θέμα που οι γονείς στέκονται εμπόδιο στα παιδιά τους, που έχουν ερωτευτεί και θέλουν να παντρευτούν που είναι διαφορετικής θρησκείας. Πρέπει να δεχτούμε όλοι ότι ζούμε σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία και πρέπει να αποδεχόμαστε τη διαφορετικότητα του καθενός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Σπυρίδων Κοτσώνης.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΤΣΩΝΗΣ (Νομός Ζακύνθου): Θα ήθελα να παρακαλέσω επειδή συζητάμε αναγκαστικά κάποια θέματα που είναι στα όρια της ζωής, ενώ τα πράγματα είναι πολύ υποκειμενικά, μιας και το ανθρώπινο μυαλό δεν μπορεί να εξετάσει τα πάντα, να μην αναφέρονται απόψεις γύρω από την ύπαρξη κάποιας θείας δύναμης. Για να πετύχουμε την αντικειμενικότητα που είχε ο φίλος Γιώργος, νομίζω ότι αναφέρθηκε σε ένα τελείως υποκειμενικό και προσωπικό ζήτημα. Δεν θα ήταν χρήσιμο να αναφέρονται απόψεις γύρω από την ύπαρξη του Θεού ή τη θέση του στην κοινωνία. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Μελαχροινούδη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΟΥΔΗ (Αίγυπτος): Θα ήθελα να συμπληρώσω σε αυτό που είχε η προηγούμενη Έφηβος Βουλευτής. Θα ήθελα να πω σχετικά με τους μικτούς γάμους ότι ασφαλώς δεν είναι κακό όταν κάποιος αγαπάει έναν άνθρωπο και επιθυμεί να κάνει οικογένεια μαζί του. Κανένας δε θα εμποδίσει το γάμο του με αυτόν. Όταν, όμως, βρίσκεσαι κάπου στο εξωτερικό, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Στην Αίγυπτο απ' την οποία κατάγομαι και είμαστε 2000 Έλληνες, που σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια είμαστε σχεδόν τίποτα, αρχίζουν και λιγοστεύουν οι Έλληνες - όταν κάποια Ελληνίδα παντρεύεται έναν Αιγύπτιο ή το αντίθετο, αποτέλεσμα είναι να υπάρχουν παιδιά που μιλάνε ελληνικά, αλλά έχουν αιγυπτιακά ονόματα και γίνονται μια διχασμένη προσωπικότητα, καθώς δε γνωρίζουν, αν είναι μουσουλμάνοι ή χριστιανοί.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Μαγκούφης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ (Νομός Τρικάλων): Κύριε Πρόεδρε, στη δευτερολογία μου θα ήθελα να εκφράσω την αντίθεσή μου στην άποψη της αγαπητής συναδέλφου από το Κιλκίς, η οποία είπε ότι οι πολιτικοί δεν κάνουν τίποτα.

Δεν αντιλέγω, ότι κατά την προεκλογική περίοδο, η ψηφοθηρία κάνει ένα μέρος των πολιτικών να υπόσχονται κάτι παραπάνω. Εγώ, όμως, πιστεύω ότι το βάρος είναι αλλού, καθώς η εκάστοτε κυβέρνηση ποτέ δε κατανέμει σωστά τις παροχές για τις οποίες έχει δεσμευτεί.

Θα ήθελα να ξανααναφερθώ στην περιφέρειά μου, το Νο-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

μό Τριτάτων. Είμαι 16 χρονών και δε θυμάμαι ποτέ η περιφέρειά μου να έχει έναν Υπουργό. Καταλογίζω, λοιπόν, στην εκάστοτε κυβέρνηση την λάθος τακτική να μη συμπεριλαμβάνει στο Υπουργικό της Συμβούλιο εκπρόσωπο από κάθε περιφέρεια. Αντίθετα, το Υπουργικό Συμβούλιο αποτελείται από πάρα πολλούς εκπροσώπους μεγάλων πόλεων, όπως της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης ενώ η επαρχία μένει πάντα έξω.

Πιστεύω ότι η συνάδελφος τα λέει αυτά, διότι δεν ξέρει ότι οι βουλευτές για να πάρουν τα ανάλογα μέτρα και να κάνουν τις ανάλογες κινήσεις για το συμφέρον του νομού τους, θα πρέπει να απευθυνθούν στους αρμόδιους Υπουργούς. Οι αρμόδιοι Υπουργοί, όμως, ανάλογα με την εκλογική τους περιφέρεια, δεν ξέρω κατά πόσο, θα εκπληρώσουν τις ανάγκες του κάθε νομού.

ΤΣΟΥΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ηλιάνα Καραμπίνα.

ΗΛΙΑΝΑ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑ (Α' Αθήνας): Το θέμα που θα θίξω, είναι η εφηβεία. Ζούμε σε μία εποχή, δύσκολη όχι τόσο για τους μεγάλους, αλλά για εμάς τους εφήβους και τη νέα γενιά. Η ανεργία, ο ανταγωνισμός, η αδυναμία της επικοινωνίας, η ανισότητα, η αδικία, η υποκρισία, είναι αυτά που κυριεύουν την εποχή μας. Αυτά δημιουργούν στο νέο έναν κόσμο άδικο. Η απαισιοδοξία τους για το μέλλον γίνεται πιο έντονη. Έτσι, η νεότητα γίνεται πιο ευάλωτη στις αυτοκτονίες. Πολλοί θεωρούν, ότι η αυτοκτονία είναι ένας τρόπος διάσωσης. Όμως, δεν είναι έτσι, γιατί το μέλλον ανήκει στους νέους. Το κράτος πρέπει να φροντίσει για τη διασφάλιση του δικαιώματος της ελευθερίας του εφήβου σε όλες τις επιλογές, που αφορούν τη ζωή του. Πρέπει να βρει τρόπο, ώστε να δημιουργηθεί ανάμεσα στους μεγάλους και τους εφήβους αμοιβαία εμπιστοσύνη, σεβασμός και γεφύρωση του χάσματος των γενεών.

Πρέπει με αμοιβαίες υποχωρήσεις να διεκδικούν οι νέοι το δικαίωμα στη διαφωνία, στη διαφορά, στην εντοπιότητα και να μην επηρεάζονται από τις ιδεολογίες των μεγάλων και των Μ.Μ.Ε., γιατί το μέλλον το δημιουργούμε εμείς οι ίδιοι.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Λαμπρίδου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΜΠΡΙΔΟΥ (Επικρατείας): Θέλω να μιλήσω για ένα θέμα που δεν θίξαμε καθόλου. Όταν αρχίζουν τα σχολεία, συνηθίζεται τα παιδιά να γράφονται σε φροντιστήρια. Στην Α' Λυκείου δεν γράφτηκα. Στη Β' Λυκείου αποφάσισα να γραφτώ και εγώ, γιατί όλοι οι καθηγητές υποστηρίζουν ότι θα βοηθήσει στην πρόοδό μου. Όταν πήγα, μου ζητήθηκε το ποσό των 2.500 ευρώ, για 10 ώρες την εβδομάδα. Δεν θα ήθελα να επιβαρύνω τους γονείς μου, όπως και κάθε παιδί και έτσι δεν γράφτηκα. Θα ήθελα να γίνει κάτι, να

προσθεθούν ώρες στην ενισχυτική διδασκαλία που γίνεται στα σχολεία.

Στο σχολείο μου πέρυσι, παρουσιάστηκε καθηγητής ύστερα από τρίμηνη απουσία, αφού είχαν αρχίσει ήδη τα σχολεία. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να δυσκολέψει τους ρυθμούς μας, γιατί τρέχαμε να προλάβουμε και δεν καταλάβαμε και πολλά πράγματα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βλάχου Παναγιώτα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΒΛΑΧΟΥ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας):

Κάποια συνάδελφός μου μίλησε για το θέμα του ρατσισμού που υφίστανται οι τσιγγάνοι και ειδικά στο θέμα της μόρφωσης. Ενώ πολλές φορές γίνονται προσπάθειες να συμπεριληφθούν στα σχολεία, ωστόσο δεν μπορούν να προσαρμοστούν στους κανόνες σωματικής υγιεινής και συμπεριφοράς. Για αυτό θεωρώ σωστό, αντί να προσπαθούμε κάθε φορά να τους προσεγγίσουμε και να τους «εξημερώσουμε», πρέπει και αυτοί να κάνουν υποχωρήσεις και να προσπαθήσουν να προσαρμοστούν.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μίχα Ειρήνη – Χριστίνα.

ΕΙΡΗΝΗ – ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΧΑ (Β' Αθήνας):

Θα ήθελα, να αναφερθώ σε εμάς τους εφήβους και να πω ότι ζούμε σε μία κοινωνία, που στην κορυφή της κλίμακας των αξιών της βρίσκεται ο υπερκαταναλωτισμός. Μας ωθεί στο κυνήγι του χρήματος και όχι άλλων αξιών, όπως η πνευματική καλλιέργεια. Μας κάνει να αδιαφορούμε για το συνάδελφο, συμπεριφορά που θεωρείται φυσιολογική. Θα συμφωνήσω με αυτό που είπε η έφηβος βουλευτής από την Αίγυπτο, ότι δηλαδή, όταν ενδιαφέρομαι για τα κοινά, πραγματικά ενδιαφέρομαι για τον εαυτό μου.

Μεγιστοποιούνται οι κοινωνικές ανισότητες. Το έγκλημα, κατά κάποιο τρόπο, διαφημίζεται από τα Μ.Μ.Ε. και το έχουμε αποδεχτεί όλοι. Αυτό έχει ως συνέπεια, να μας ωθεί στη βία και να το αποδεχόμαστε ψυχρά, χωρίς αντίσταση. Είμαστε πολύ χαλαροί απέναντι σε τέτοια θέματα. Πριν από τον πόλεμο στο Ιράκ, είδαμε την αντίδραση των νέων, τις διαδηλώσεις τους, γεγονός που δείχνει, ότι εμείς οι έφηβοι δεν το αποδεχόμαστε εύκολα, άσχετα αν φαίνεται κάτι τέτοιο.

Θέλω να σας ευχαριστήσω για το θεσμό της Βουλής των Εφήβων, καθώς και για το γεγονός ότι βρίσκομαι εδώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κατσαμπέκης Στέλιος.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΤΣΑΜΠΕΚΗΣ (Νομός Δωδεκανήσων):

Θα ήθελα, να σας μιλήσω για μία περιπέτεια, που είχα στις πανελλήνιες εξετάσεις, φοιτώντας σε Τεχνικό Εκπαιδευτήριο. Συνηθίζεται να λένε «ελλείψει νόμου», αλλά εγώ θα ήθελα να συμπληρωθεί ο νόμος, ώστε να μην αντιμετωπίσει άλλος μαθητής την ίδια περιπέτεια. Για κάποιο λόγο έχασα

το ένα από τα τρία εξεταζόμενα μαθήματα. Όταν αργότερα πήγα στο σχολείο, η απάντησή τους ήταν να φωνάξουν το «όργανο», γιατί έκανα φασαρία. Έτσι, δεν μπορούσα να δώσω το μάθημα. Στη συνέχεια ήρθα σε επαφή με το Υπουργείο Παιδείας, ώστε να μάθω, εάν υπάρχει το ενδεχόμενο να επανεξεταστώ. Η απάντησή τους ήταν ότι δεν επαναλαμβάνονται οι εξετάσεις στα τεχνικά εκπαιδευτήρια, ενώ στα ενιαία επαναλαμβάνονται.

Έτσι, λοιπόν, πρέπει να αναγκαστώ να δουλέψω, γιατί αυτός που ψήφισε αυτό το νόμο δεν προέβλεψε το ενδεχόμενο της επανάληψης των εξετάσεων. Θα ήθελα να υπάρξει προσθήκη στο νόμο για την επανάληψη των εξετάσεων. Είναι άδικο να προβλέπεται μόνο για τα Ενιαία και όχι για τα Τεχνικά Εκπαιδευτήρια.

Τέλος, οι καθηγητές που δουλεύουν σε Τεχνικά Εκπαιδευτήρια μάλλον δεν έχουν πάρει σοβαρά το επάγγελμά τους και δεν έχουν καλή συμπεριφορά απέναντι στους μαθητές τους. Θα έπρεπε να υπάρχει αξιολόγηση πριν ενταχθούν σε κάποιο Τεχνικό Εκπαιδευτήριο και περισσότερη προσοχή στα Τεχνικά Εκπαιδευτήρια. Οι εγκαταστάσεις δεν είναι καλές, όπως δεν είναι καλοί οι καθηγητές και το επίπεδό τους. Υπάρχει ένα είδος ρατσισμού, ότι δηλαδή στα Τεχνικά Εκπαιδευτήρια πάνε αλήτες και ναρκομανείς, όμως η πραγματικότητα δεν είναι έτσι. Μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση της ανεργίας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής Ιωάννα Λεωνιδάκη έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΑ ΛΕΩΝΙΔΑΚΗ (Ν. Κοζάνης): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, θα υποστηρίξω πάλι την οικογένεια. Είμαι σίγουρη, ότι για όλα φταίει το οικονομικό, η ανεργία. Όλα ξεκινούν από εκεί. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα. Ένα ζευγάρι που αποφασίζει να παντρευτεί, περιμένει κάποια χρόνια για να τακτοποιηθεί. Περνούν τα χρόνια, είτε θα χωρίσουν είτε θα παντρευτούν. Για να παντρευτούν θέλουν να στήσουν το νοικοκυριό τους. Αν δεν έχουν πόρους οι γονείς τους, θα χρεωθούν για να φτιάξουν το σπίτι τους. Από εκεί και πέρα θα συνεχίσουν να δουλεύουν. Πάλι ισχύει το οικονομικό. Μετά έρχεται η γέννηση του πρώτου παιδιού. Μετά δυσκολίας, βέβαια, έρχεται το πρώτο παιδί. Πρέπει να επιλέξουν ένα μεγαλύτερο σπίτι. Μετά έρχεται το δεύτερο παιδί, το τρίτο. Δεν το συζητάω καθόλου. Αρχίζουν τα σοβαρά προβλήματα. Μετά έρχεται το μέγαλωμα των παιδιών. Πάλι και εκεί πρέπει να συμβάλλουν οι γονείς. Η Πολιτεία δε βοηθάει με τη δωρεάν παιδεία. Τα παιδιά θέλουν φροντιστήρια. Είπαν ότι κάποια στιγμή τα φροντιστήρια θα καταρτηθούν. Αργότερα, για να σπουδάσουν τα παιδιά οι γονείς θα πρέπει να έχουν πόρους. Τουλάχιστον, ένας από τους γονείς θα πρέπει να είναι σε κάποια κρατική υπηρεσία στο Δημόσιο. Κάποια στιγμή, όταν γεράσει ο άνθρωπος πηγαίνει στο γηροκομείο, αν βέ-

βαια έχει κάποιο κομπόδεμα. Αλλιώς, όπως βλέπουμε από την τηλεόραση, κάποιοι ηθοποιοί ή πολλοί καλλιτέχνες πεθαίνουν μόνοι στα σπίτια τους.

Το συμπέρασμα είναι ότι κάτι πρέπει να γίνει για την ανεργία. Δηλαδή, όλα περιτριγυρίζονται γύρω από το οικονομικό. Μία οικογένεια θέλει ασφάλεια, στέγη, τροφή και πολύ αγάπη. Από δικό μου βίωμα ξέρω ότι, αν υπάρχει το οικονομικό πρόβλημα μέσα στο σπίτι, έρχεται η ανέχεια. Έτσι, φθάνουν πάρα πολλά ζευγάρια στο διαζύγιο σαν την καλύτερη λύση. Αυτό δεν είναι καλό ούτε για τα παιδιά ούτε για την οικογένεια.

Εγώ, αυτή τη στιγμή, μεγάλωνών μόνη μου τέσσερα παιδιά. Δουλεύω σε ρεβιτόρα το απόγευμα και το πρωί πηγαίνω ΤΕΕ Πληροφορική. Μετά δυσκολίας τα βγάζω πέρα. Έβγαλα 19 και 2/13. Αυτό το λέω, όχι για να δείξω ότι κάτι είμαι. Ακόμα και αν δεν διάβαζα, πάλι θα έπαιρνα το χαρτί μου. Πιστεύω, όμως, ότι, αν κάποιος έχει θέληση και αυτό που κάνει το αγαπάει, το κάνει καλά, δεν πρέπει να φοβάται τίποτα από τη ζωή. Το σίγουρο είναι ότι θα βρει δουλειά, θα ορθοποδήσει. Απλώς, θέλει ένα στήριγμα, ένα χέρι βοήθειας. Πιστεύω ότι αυτό πρέπει να το δει η Πολιτεία. Γι' αυτό θα σας παρακαλέσω, να μην ξεχάσετε εμάς τους πολύτεκνους, να μην μας αφήσετε στο περιθώριο. Σας ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής Μαρία – Ελένη Ανδρουλάκη.

ΜΑΡΙΑ- ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ (Ν. Ηρακλείου): Ξέρω, ότι σήμερα θα ακολουθήσει κάποια ψηφοφορία. Πρέπει, λοιπόν, να μιλήσουμε για όλα τα κοινωνικά ζητήματα που μας απασχολούν. Όμως, δεν δώσαμε ιδιαίτερη βαρύτητα σε ένα θέμα που μας αφορά άμεσα. Είναι η ποιότητα της ζωής μας, δηλαδή, η σωματική και ψυχική μας υγιεινή.

Όσον αφορά στην ψυχική υγιεινή, η κύρια ασθένεια που παρατηρείται σε όλες τις ηλικίες, είναι το άγχος. Παρατηρείται ειδικά στους νέους, παρά την νεανική τους ηλικία, διότι έχουν πολλές ευθύνες και ανησυχίες. Αγωνιούν για το μέλλον και για την μετέπειτα ζωή τους.

Όσον αφορά στη σωματική υγιεινή, όπως έχω μάθει και από την τηλεόραση, έχουν γίνει πολλές έρευνες, που έχουν δείξει ότι η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των πρώτων χωρών στους παχύσαρκους. Αυτό οφείλεται στην κακή διατροφή που ακολουθούμε, για πολλούς λόγους, όπως π.χ. για έλλειψη χρόνου τρώμε σε «φάστ-φούντ», τα οποία δεν έχουν και το καλύτερο φαγητό από πλευράς ποιότητας.

Όσον αφορά στην προληπτική ιατρική, δεν έχει ιδιαίτερη άνθηση. Η πλειοψηφία του κόσμου δεν κάνει προληπτικές εξετάσεις (τσεκ-απ), που μπορεί να φανεί σωτήριο στην αντιμετώπιση μίας ασθένειας, όταν είναι στο πρώιμο στάδιο της.

Όσον αφορά στο αλκοόλ και στο κάπνισμα, βλέπουν σοβαρά στην υγεία μας, καθώς προκαλούν χρόνια προβλή-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ματα, όπως πολύ καλά γνωρίζουμε. Από μικρή, όμως, ηλικία πολλοί νέοι πίνουν και καπνίζουν, για να δημιουργήσουν την εντύπωση ότι είναι μεγάλοι και ώριμοι σπρώχνοντας, έτσι, από μόνοι τους τον εαυτό τους στον σταδιακό θάνατο. Αυτό το θεωρώ αδιανόητο και λανθασμένο. Στη σημερινή κοινωνία μας ενδιαφέρει πως δείχνουμε, πώς φαινόμαστε, παρά το πώς πραγματικά είμαστε. Δηλαδή, μας ενδιαφέρει πιο πολύ η εξωτερική μας εμφάνιση, παρά η υγεία μας, που είναι και το μεγαλύτερο προσόν, που μπορούμε να έχουμε στη ζωή μας.

Θα ήθελα να κάνω και κάποιες προτάσεις, που δεν έχουν ακουστεί. Δεν νομίζω ότι θα υπάρξει μικρή ζήτηση για αλκοολούχα ποτά, από τη στιγμή που δεν έχουν απαγορευθεί στα παιδιά κάτω των 18 ετών. Είναι κάτι που θα έπρεπε να γίνει. Τα παιδιά πρέπει να συνειδητοποιήσουν τις συνέπειες του καπνίσματος και του αλκοολισμού. Στα σχολεία θα έπρεπε να γίνει μία εις βάθος ενημέρωση και όχι απλή και γρήγορη, όπως γίνεται μέχρι τώρα. Φυσικά, οι νέοι έχουν και αυτοί κάποια ευθύνη. Γιατί πιστεύω ότι και στα 14 σου και στα 16 χρόνια έχεις κάποια κρίση, για να μπορείς να καταλάβεις, τι θα πρέπει να βάλεις στο στόμα σου, τι επιτρέπεται και τι όχι. Στην καθημερινή μας διατροφή θα πρέπει να υπάρχουν τα φρούτα, τα λαχανικά και άλλες τροφές που μας κάνουν πολύ καλά.

Όσον αφορά στον οικογενειακό γιατρό, θα έπρεπε να γίνει ένας θεσμός. Θα πρέπει να πραγματοποιηθεί ένα πρόγραμμα Αγωγής υγείας. Αυτό δεν συμβαίνει σε όλα τα σχολεία και ειδικά στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Με αυτό τον τρόπο κάποιοι γιατροί θα μπορούν να παρακολουθούν την κατάσταση των παιδιών, εξετάζοντάς τα ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Επειδή έχουμε και εμείς ευθύνη, πάνω από όλα, θα πρέπει να ενδιαφερθούμε για το καλό τόσο της ψυχής μας, όσο και του σώματός μας. Γιατί, όπως έλεγαν και οι αρχαίοι Έλληνες «νους υγιής εν σώματι υγιεί». Ας γίνει κάποτε αυτό δίδαγμα στη ζωή μας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής Αρμάντ Ζερά.

ΑΡΜΑΝΤ ΖΕΡΑ (Ν. Ηλείας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα αναφερθώ πάλι στο πρόβλημα του ρατσισμού. Όπως όλοι γνωρίζουμε, στις 29 Ιουνίου του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε την οδηγία περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων άσχετων φυλετικής ή εθνικής καταγωγής τους. Η διορία αυτών των μέτρων εναντίον της ξενοφοβίας και του ρατσισμού έληξε στις 29 Ιουνίου του 2003. Πολλοί νομοθέτησαν συνολικά. Άλλοι νομοθέτησαν σε επιμέρους σημεία και άλλοι παρουσίασαν κάποια νομοσχέδια. Όλοι, εκτός από την Ελλάδα, η οποία άφησε να περάσουν τα τρία χρόνια της προθεσμίας, χωρίς να κάνει απολύτως τίποτα. Δεν έγινε ούτε καν ένα σχέδιο, ούτε μία δήλωση προθέσεων.

Έτσι, λοιπόν, η Πολιτεία δεν παραχωρεί κανένα προνόμιο στους αλλοδαπούς κάνοντας ακόμη πιο δύσκολη τη ζωή τους. Απορώ, όμως, γιατί στην Ελλάδα του 2004, δεν βρέθηκε ούτε ένα κόμμα, ούτε ένας βουλευτής, που να είχε το πολιτικό θάρρος και να προτείνει κάτι το αυτονόητο. Να προτείνει μία διαδήλωση για ίσα δικαιώματα όσων ζουν σε αυτό τον τόπο, ανεξαρτήτως χρώματος, γλώσσας, θρησκείας και καταγωγής.

Γι' αυτό, δυστυχώς, η Ελλάδα είναι πιστεύω η πρώτη χώρα στην Ευρώπη με τα περισσότερα κρούσματα ξενοφοβίας και καθημερινού ρατσισμού. Αυτό, βέβαια, οφείλεται και στο ότι η Ελλάδα δέχεται το μεγαλύτερο κύμα οικονομικών μεταναστών στην Ευρώπη και στο ότι πολλοί Έλληνες δεν έχουν μάθει να σέβονται τον αλλόθρησκο μετανάστη.

Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες έγιναν βήματα προόδου στην αντιμετώπιση του κοινωνικού ρατσισμού. Στην Ελλάδα υπάρχουν κάποιες ρατσιστικές και εθνικιστικές οργανώσεις. Ωστόσο, οι Έλληνες πιστεύω είναι φιλόξενοι και γενικά είναι ανεκτικοί στη διαφορετικότητα των άλλων. Θα πρέπει να παρθούν κάποια μέτρα, ώστε η μειοψηφία αυτών που αντιμετωπίζουν ρατσιστικά τους αλλοδαπούς, να μην γίνει πλειοψηφία. Πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την υποδοχή των οικονομικών μεταναστών. Να ελέγχονται περισσότερο τα σύνορα, για να μην υπάρχει εισροή παράνομων μεταναστών. Να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των αλλοδαπών. Να απλουστευτεί ο τρόπος έκδοσης της πράσινης κάρτας. Να γίνουν ακόμη περισσότερα πολιτισμικά σχολεία. Εάν γίνεται να κατατεθεί σχέδιο νόμου που θα δίνει δικαίωμα ψήφου στους αλλοδαπούς που μένουν πάνω από 5 χρόνια στην Ελλάδα και είναι ενημερωμένοι για τα πεπραγμένα του τόπου που ζουν.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παρασκευή Δαφνάκη.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΔΑΦΝΑΚΗ (Α' Θεσσαλονίκης): Θα ήθελα να σας πω ότι φοιτώ σε σχολείο που έχει αμιάντο. Ως μαθητές θα φύγουμε σε 2 – 3 χρόνια. Θα πρέπει, όμως, να σκεφθεί κάποιος τους καθηγητές που θα παραμείνουν. Έχουμε διαμαρτυρηθεί ως μαθητές γι' αυτή την κατάσταση, αλλά δεν έχει γίνει τίποτα. Θα ήθελα να υπάρχει μεγαλύτερη προσοχή στα σχολεία και καλύτερη οργάνωση στα νυχτερινά σχολεία.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία – Δήμητρα Ανδρεάδου.

ΜΑΡΙΑ – ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ (Νομός Κιλκίς): Θα ήθελα να προτρέψω όλους τους Έφηβους Βουλευτές, με όποιον τρόπο μπορούν να κάνουν κάτι για τα διάφορα προβλήματα που απασχολούν την κοινωνία στις μέρες μας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεώργιος Κοκκινάρης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΡΗΣ (Α' Πειραιά): Κύριε Καμπανέλλη, τη «Βουλή των Εφήβων» πως τη βλέπετε, όχι ως θεσμό, αλλά ως προέκταση της κοινωνίας; Πείτε μας, εάν αυτά που λέμε εδώ εφαρμόζονται στην καθημερινότητα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Καμπανέλλης.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ: Ως προς το δεύτερο ερώτημά σας να σας πω ότι δεν γνωρίζω να σας απαντήσω. Σχετικά, όμως, με το πρώτο θα σας απαντήσω μόλις ακούσω και σ' ένα άλλο ερώτημα της Μαρίας Ιωαννίδου.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Ιωαννίδου.

ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ (Εισηγήτρια – Β' Αθήνας): Εάν σας έδιναν τη δυνατότητα να περάσετε ένα νόμο, που θα αφορούσε την παιδεία, τί ακριβώς θα αλλάζατε;

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ: Χαίρομαι πάρα πολύ, που κατά τη διάρκεια της ζωής μου, βλέπω να υπάρχει ο θεσμός της «Βουλής των Εφήβων». Εάν αυτό το θεσμό τον ανέφερε κάποιος πριν 40 ή 50 χρόνια, θα τον περνούσαν για τρελό.

Προσωπικά δεν πιστεύω ότι αυτό που γίνεται είναι χαμένος κόπος. Αυτή σας η προσφορά και το έργο σας κάπου θα φανεί στην πορεία. Έχω συζητήσει σχετικά με μέλη της Επιτροπής και γενικά με πολιτικούς, αλλά και με τον κ. Κακλαμάνη, που υλοποίησε το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα.

Ως προς το ερώτημα, εάν κατέθετα κάποιο νομοσχέδιο για την παιδεία, να σας πω ότι δεν μπορώ να απαντήσω, διότι δεν έχω ιδέα. Χθες, παρακολουθώντας τη συζήτηση στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, διαπίστωσα για μια άλλη φορά το πόσο μακριά είμαι από τη γενιά σας. Μακάρι να μη χρειαζόταν να κάνω κάποιο νόμο για την παιδεία και να είναι όλα εντάξει. Είμαι ειλικρινέστατος, όταν λέω ότι θαύμασα τους συναδέλφους σας χθες στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων. Είπαν πολλά ουσιαστικά πράγματα.

Ειλικρινά νιώθω μεγάλη ευχαρίστηση και μια παρηγοριά ότι υπάρχει ένα μέλλον. Πολλές φορές ακούω παράπονα για το αν έχουμε δημοκρατία και ελευθερία γνώμης κ.λπ.. Θα ήθελα να σας πω το εξής, για να δείτε πόσο προνομιούχο είστε τώρα, όχι για να επαινήσω τη Βουλή, και τη δημοκρατία μας. Θα σας πω το εξής: Εμείς μεγαλώσαμε σε μια εποχή, και δε ρίχνω ευθύνες σε καμία παράταξη αυτήν την ώρα. Τότε έμενα στο Βύρωνα. Εκεί, υπήρχε τότε ένας βρόμικος ποταμός ο Ιλισός. Εκεί σταματούσε και το λεωφορείο που ξεκινούσε από την Ακαδημία και γινόταν έλεγχος ταυτοτήτων. Ήταν και λες και περνούσαμε σύνορα.

Άρχισα να γράφω το 1950 το πρώτο μου έργο. Στη συνέχεια έγραψα και άλλα. Έγραψα και κάποιες κινηματογραφικές ταινίες, π.χ. τη Στέλλα, το Δράκο και την αρπαγή της Περσεφόνης, που ήταν μία διασκευή του μύθου στην προπολεμική ελληνική εποχή. Το έργο διαδραματιζόταν στην ελλη-

νική επαρχία ανάμεσα σε δύο χωριά. Υπήρχε ένας διοικητής και η λογοκρισία το απαγόρευσε. Τότε, όλα μας τα έργα έπρεπε να τα δίνουμε στην Επιτροπή λογοκρισίας για να εγκριθούν. Το έργο απαγορεύτηκε και μείναμε όλοι έκπληκτοι, γιατί δεν ήταν πολιτικό έργο. Πήγα ο ίδιος στον Πρόεδρο της Επιτροπής, που ήταν κάποιος ταγματάρχης της Χωροφυλακής, ο οποίος μου είπε, μεταξύ των άλλων, ότι ανάμεσα στα άλλα που έχετε εδώ μέσα, κύριε Καμπανέλλη, έχετε και τον ενομοτάχτη, ο οποίος ενώ είναι υπεύθυνος για την τάξη στο χωριό, ερωτεύεται μία κυρία, εκεί πέρα. Του απάντησα ότι «δεν είναι μία κυρία εκεί πέρα, είναι αρχόντισσα, είναι πλουσία θα την παίξει η κυρία Αλέκα Κατσέλη, και ανέφερα, λόγω κλίματος εποχής, ότι είναι κόρη του στρατηγού Μαζαράκη. Μου είπε ότι όλα αυτά είναι δικαιολογίες, διότι εμείς θέλουμε τους άνδρες μας να κάνουν το καθήκον τους και όχι για να ερωτεύονται. Αυτός ήταν ένας λόγος απαγορεύσεως. Του απάντησα ότι δεν την ερωτεύτηκε εν ώρα υπηρεσίας, αλλά όταν είχε ρεπό. Πού το ξέρετε εσείς με ρώτησε; Το ξέρω του απάντησα, γιατί εγώ έγραψα το έργο. Μου είπε «πηγαίνετε και θα το ξαναξετάσω το θέμα». Τελικά ενεκρίθη με την παρέμβαση της κυρίας Βλάχου.

Υπάρχει ένα έργο, το οποίο παίζουν αρκετά συχνά στα σχολεία και λέγεται «η αυλή των θαυμάτων». Αναφέρεται σε κάποιους ανθρώπους που μένουν όλοι μαζί σε μία αυλή και έρχεται η εντολή να κατεδαφιστεί η αυλή, για να κτιστεί πολυκατοικία. Οι άνθρωποι αυτοί πρέπει να φύγουν. Είναι σε κατάσταση απόγνωσης, γιατί δεν ξέρουν πού να πάνε. Κάποια στιγμή ένας από τους πρόσφυγες που έμενε στην αυλή αυτή λέει κοροϊδευτικά σε ένα γέρο πονεμένο, που κουβαλάει ένα καρότσι: «αγάντα αρχηγέ προς τα μηχανοκίνητα, εδώ ο άνθρωπος κοντεύει να πάει στο φεγγάρι». Το έργο είχε ανεβεί στο θέατρο τέχνης του Καρόλου Κουν. Το θέατρο ανέβηκε το Νοέμβριο. Τον Ιανουάριο ήλθε η ασφάλεια και είτε ότι αυτή η φράση πρέπει να κοπεί, γιατί είναι προπαγάνδα υπέρ της Σοβιετικής Ένωσης. Στην ερώτησή μας, γιατί είναι προπαγάνδα υπέρ της Σοβιετικής Ένωσης, μας απάντησαν ότι διαφημίζει το Σπούτνικ. Σ' αυτή τη φράση υπήρχε συγκινησιακή φόρτιση και ο κόσμος χειροκροτούσε. Ο Κάρολος Κουν διαφώνησε και ζήτησαν να μιλήσουν με το συγγραφέα. Παρουσιάστηκα εκεί και μου ξαναείπαν τα ίδια επιχειρήματα.

Και όταν του είπα «μα κύριε... αυτό το έργο εγώ το έγραψα, ένα χρόνο πριν παιχτεί. Πριν από την παρουσία του Σπούτνικ στο διάστημα και του επιτεύγματος αυτού της Σοβιετικής Ένωσης. Το ήξερα και την έβαλα, επειδή με κοίταγε με ένα «στραβό μάτι», σαν να είχα ειδοποιηθεί από τη Σοβιετική Ένωση για ένα από τα σπανιότατα μυστικά στην παγκόσμια ιστορία, για να το βάλω στο έργο, να χειροκροτεί ο κόσμος...

Εδώ παιδιά μιλάω όχι για την αυστηρότητα και την ανυπαρξία ελευθερίας στην οποία ζούσαμε, αλλά και για το μέ-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

γεθος της ηλιθιότητας συνάμα. Η ηλιθιότης είναι πιο επικίνδυνη ακόμη. Έφυγα, λοιπόν, χωρίς να μου πούνε ναι, εντάξει. Μου είπε «ναι, θα το εξετάσουμε και θα δούμε».

Τα είπα αυτά όχι για να περιαιτολογήσω, ούτε για να πω ανέκδοτα, αλλά για να σας δώσω ένα παράδειγμα συνειδητοποίησης σε ποια όνειδος - δημοκρατία ζήσαμε.

Η «Βουλή των Εφήβων» είναι ένα φαινόμενο ευχάριστο και αισιόδοξο της δημοκρατίας που έχουμε σήμερα στη χώρα μας. Επωφεληθείτε από την παρουσία σας εδώ. Πείτε τα όσα έχετε να πείτε. Πιστέψτε ότι μπορείτε να πείτε και να κάνετε και με την πίστη μπορούν πραγματικά να γίνουν. Εμείς με την πίστη τότε επιζήσαμε και νομίζω ότι η γενιά η δικιά μου, που μετράει μέσα το Χατζηδάκη, το Θεοδωράκη και τόσους άλλους της εποχής, κάτι έκανε. Μη ρωτάτε, αν αυτά που λέτε αξίζουν ή όχι. Το ότι είστε ήδη εδώ μέσα και μιλάτε, όπως μιλάτε και λέτε τη γνώμη σας, πραγματικά σας θαυμάζω και σας λέω ένα «μπράβο» από την ψυχή μου.

Πιστέψτε σε αυτό και προχωρήστε.

Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα για 30.

ΔΙΑΚΟΠΗ

(Μετά τη διακοπή)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επαναλαμβάνεται η διακοπείσα συνεδρίαση της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Υπενθυμίζω ότι θα ψηφίσουμε με την ίδια διαδικασία που ψηφίζεται ένα νομοσχέδιο, όπως γίνεται στην Ολομέλεια της Βουλής και στις Επιτροπές της Βουλής των Ελλήνων. Κατ' αρχήν, κατά κεφάλαιο και μετά θα ψηφιστούν οι προτάσεις σας. Στο τέλος θα ψηφιστεί η Σύνοψη Κειμένων στο σύνολό της.

Η ψήφιση της Σύνοψης Κειμένων συνδέεται με τη ψήφιση επί της αρχής σε ένα νομοσχέδιο. Με την επί της αρχής ψήφιση εννοούμε, αν η βασική φιλοσοφία των κειμένων, σας καλύπτει ή όχι. Εάν ένα νομοσχέδιο δεν ψηφιστεί επί της αρχής δεν συζητείται κατ' άρθρον.

Τώρα ερωτώ, γίνεται δεκτή επί της αρχής η Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, η Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, ομόφωνα.

Προχωράμε στην ψήφιση των θεμάτων.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Γίνεται δεκτό το θέμα «Δημογραφικό Πρόβλημα»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Δημογραφικό Πρόβλημα» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Κοινωνικός Ρατσισμός-Ανθρωπισμός»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως το θέμα «Κοινωνικός Ρατσισμός-Ανθρωπισμός» γίνεται δεκτό, ομόφωνα.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Υγεία-Νοσοκομεία»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Υγεία-Νοσοκομεία» γίνεται, ομόφωνα, δεκτό.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Κοινωνική Πρόνοια-Ασφάλιση»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Κοινωνική Πρόνοια-Ασφάλιση» γίνεται, ομόφωνα, δεκτό.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Επαγγελματικός Προσανατολισμός»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Επαγγελματικός Προσανατολισμός» γίνεται, ομόφωνα, δεκτό.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Βία και Εγκληματικότητα» ;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Βία και Εγκληματικότητα» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Ναρκοτικά»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Ναρκοτικά» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Οικογένεια-Διαπροσωπικές Σχέσεις»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Οικογένεια-Διαπροσωπικές Σχέσεις» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Σωματική και Ψυχική Υγιεινή»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Σωματική και Ψυχική Υγιεινή» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Κάπνισμα – Αλκοολισμός»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Κάπνισμα – Αλκοολισμός» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Άστεγοι»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Άστεγοι» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Ανεργία-Εργασία»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Ανεργία-Εργασία» γίνεται, κατά πλειοψηφία, δεκτό.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Μεταφορές – Τροχαία Ατυχήματα»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Μεταφορές-Τροχαία Ατυχήματα» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το θέμα «Εφηβεία»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Εφηβεία» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Η Σύνοψη Κειμένων, λοιπόν, έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, ομόφωνα και κατά θέμα, κατά πλειοψηφία.

Προχωράμε τώρα σε ψηφοφορία των προτάσεων, που διατυπώθηκαν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής μας και δεν περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων.

Η Έφηβος Βουλευτής Λουκρητία Ζαφειροπούλου (Επικρατείας) προτείνει:

- Μεταφορά κονδυλίων από άλλα Υπουργεία στο Υπουργείο Υγείας.

- Εφημερία όλων των νοσοκομείων καθημερινά.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού, έκαναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, τις προτάσεις.

Ο Έφηβος Βουλευτής Σπυριδών Κοτσώνης (Ν. Ζακύνθου) προτείνει:

- Η διαδικασία των εξετάσεων για τους δυσλεκτικούς μαθητές να γίνεται με μαγνητοσκόπηση, να μπαίνουν στην ίδια διαδικασία βαθμολόγησης, όπως οι υπόλοιποι, έστω, ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού, έκαναν δεκτή, κατά πλειοψηφία, την πρόταση.

Η Έφηβος Βουλευτής Ευτυχία – Ιορδάνια Ελευθερίου (Β' Αθήνας) προτείνει:

- Εκπαίδευση ενηλίκων για απόκτηση γνώσεων.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτή, κατά πλειοψηφία, την πρόταση.

Ο Έφηβος Βουλευτής Γεώργιος Κοκκινάρης (Α' Πειραιά) προτείνει:

- Αναγέννηση και άνθηση παλαιών και παρακμασμένων επαγγελματιών για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

- Δημιουργία στα σχολεία ομάδα στήριξης από υπεύθυνους καθηγητές, για την επίλυση καθημερινών προβλημάτων των μαθητών.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού απέρριψαν, κατά πλειοψηφία, την πρώτη πρόταση και έκαναν δεκτή, κατά πλειοψηφία, τη δεύτερη πρόταση.

Η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Λαμπρίδου (Επικρατείας) προτείνει:

- Ενημέρωση γονέων και παιδιών από τους δήμους για τα ναρκωτικά, μέσω σεμιναρίων στα πνευματικά κέντρα κάθε περιοχής.

- Τοποθέτηση ψυχολόγων από τους Δήμους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε κάθε σχολείο της περιοχής για τη δημιουργία ομάδων από παιδιά και καθηγητές για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, τις προτάσεις.

Η Έφηβος Βουλευτής Παναγιώτα Βλάχου (Ν. Αιτωλοακαρνανίας) προτείνει:

- Οι αμβλώσεις να μη γίνονται δωρεάν.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού απέρριψαν, κατά πλειοψηφία, την πρόταση.

Η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Καζατζάκη (Ν. Ηρακλείου) προτείνει:

- Έλεγχος στα φάρμακα που δεν είναι επίσημα σε επίσημα σκευάσματα και αυστηρή τιμωρία των γιατρών που τα χορηγούν σε ασθενείς.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτή, ομόφωνα, την πρόταση.

Ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Μαγκούφης (Ν. Τρικάλων) προτείνει:

- Η κυκλοφοριακή αγωγή να αρχίζει από την προσχολική ηλικία ως το 16ο έτος της ηλικίας.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτή, κατά πλειοψηφία, την πρόταση.

Η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Γενναδίου (Ν. Ρεθύμνου) προτείνει:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

- Τα προγράμματα και οι δημόσιες συζητήσεις στην τηλεόραση να συνοδεύονται από διερμηνέα στη νοηματική γλώσσα ή υποτιτλισμό.

- Εφημερίδες με εναλλακτικές μορφές, όπως π.χ. ηχογραφημένες ή σε προσβάσιμη μορφή στο διαδίκτυο να διατίθενται για τους τυφλούς.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτές, ομόφωνα, τις προτάσεις.

Η Έφηβος Βουλευτής Παρθένα Κινάλη (Β΄ Θεσσαλονίκης) προτείνει:

- Να υπάρχουν διερμηνείς στα σχολεία για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτή, ομόφωνα, την πρόταση.

Η Έφηβος Βουλευτής Ιωάννα Λεωνιδάκη (Ν. Κοζάνης) προτείνει:

- Να δίνεται μία φορά το χρόνο μία επιταγή στις πολύτεκνες οικογένειες για έπιπλα και είδη ηλεκτρικών συσκευών, ένα συμβολικό ποσό ανά τέκνο, κατά προτίμηση για παιδικά έπιπλα.

- Δύο φορές το χρόνο να δίνεται μια επιταγή στις πολύτεκνες οικογένειες για τα τέκνα τους, άνοιξη και φθινόπωρο για ενδύματα, υποδήματα και σχολικά είδη, συμβολικό ποσό ανά τέκνο.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού απέρριψαν, κατά πλειοψηφία, τις προτάσεις.

Η Έφηβος Βουλευτής Βαΐα Κούκου (Νομός Τρικάλων) προτείνει:

- Τα σχολεία να εξοπλιστούν με κατάλληλο παιδαγωγικό και εποπτικό υλικό για τα ΑΜΕΑ.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται την ανωτέρω πρόταση, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτή, ομόφωνα την πρόταση.

Η Έφηβος Βουλευτής Μυρτώ Μαρσώνη (Νομός Αττικής) προτείνει:

- Διανομή οπτικοακουστικού και έντυπου υλικού σε γονείς και παιδιά, ώστε να γίνει συντονισμένη ενημερωτική εκστρατεία σχετικά με την άσκηση βίας κατά των παιδιών.

- Διοργάνωση εκδηλώσεων από τα Μαθητικά Συμβούλια πάνω στα θέματα συμπεριφοράς των γονέων προς τα παιδιά.

- Οι γιατροί των νοσοκομείων σε περίπτωση ύποπτων τραυμάτων να ενημερώνουν τις κοινωνικές υπηρεσίες και τον Εισαγγελέα Ανηλίκων.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού, τις έκαναν δεκτές, κατά πλειοψηφία.

Η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Ιωαννίδου (Β΄ Αθήνας – Εισηγήτρια) προτείνει:

- Ανάπτυξη ειδικών κέντρων για τα ΑΜΕΑ για να μπορούν να αναπτύξουν καλλιτεχνικές δραστηριότητες.

- Δημιουργία Λεσχών, όπου θα απασχολούνται άτομα με βαριά διανοητική υστέρηση.

- Παροχή σύνταξης στις μητέρες των παιδιών με ειδικές ικανότητες.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού, έκαναν δεκτές, ομόφωνα την πρώτη και κατά πλειοψηφία τη δεύτερη και την τρίτη πρόταση.

Η Έφηβος Βουλευτής Παρασκευή Δαφνάκη (Α΄ Θεσσαλονίκης) προτείνει:

- Στους μακροχρόνια ανέργους να μειωθεί το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή των δικαιολογητικών ως την είσπραξη του επιδόματος.

- Να υπάρχει πλήρης ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για τους ίδιους και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους.

- Το επίδομα ανεργίας να μην περιορίζεται στους 12 μήνες.

- Να δοθεί επίδομα ή να ευρευθεί άλλη απασχόληση σ' όσους έχουν εποχιακά επαγγέλματα.

Οι Έφηβοι Βουλευτές, αφού ρωτήθηκαν από τον Προεδρεύοντα της Επιτροπής, εάν δέχονται τις ανωτέρω προτάσεις, με ανάταση του χεριού έκαναν δεκτές, κατά πλειοψηφία την δεύτερη και την τέταρτη, ενώ πρώτη και τρίτη απορρίφθηκαν κατά πλειοψηφία.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Τώρα θα ψηφίσουμε στο σύνολο τη Σύνοψη Κειμένων.

Ερωτάται, λοιπόν, η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων εάν γίνεται η Σύνοψη Κειμένων αρμοδιότητάς της δεκτή και στο σύνολό της.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επομένως, η Σύνοψη Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων γίνεται δεκτή στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

Στο σημείο αυτό, γίνεται κλήρωση για όσους Έφηβους Βουλευτές θέλουν να μιλήσουν στην Ολομέλεια της Βουλής των Εφήβων. Κληρώθηκαν οι: Ηλιάννα Καραμπίνα, Χριστιάννα Γιαννακοπούλου και Αλεξάνδρα Γκαμπλιά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Υπάρχει κάποια διευκρινιστική παρατήρηση που θέλετε να διατυπώσετε;

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΤΣΩΝΗΣ (Ν. Ζακύνθου): Θα ήθελα να μιλήσω για ένα θέμα, που αφορά τη «Βουλή των Εφήβων».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επειδή δεν μπορεί, να γίνει συζήτηση επ' αυτού στην Επιτροπή, θα παρακαλέσω, να καταθέσετε την πρότασή σας, για να την δώσουμε στο Προεδρείο της Βουλής για την Επιτροπή του Προγράμματος. Αυτό συμβαίνει, επειδή αφορά γενικότερα θέματα, όπως τη λειτουργία, τη δομή και τη σύνθεση της «Βουλής των Εφήβων», θέμα αρμοδιότητας άλλης Επιτροπής.

Θα ήθελα, να σας ευχαριστήσω για τη συνεργασία σας, αυτές τις δύο ημέρες.

Θα ήθελα να σας παρακαλέσω, αυτή τη διαδικασία της

Δημοκρατίας, να μην την κρατήσετε μόνο για εσάς, αλλά να την μεταδώσετε στους φίλους και συμμαθητές σας. Να τους μεταδώσετε, τι σημαίνει αυτός ο χώρος, που είναι η πηγή της Δημοκρατίας. Να τους ζητήσετε να συμμετάσχουν σε μία επόμενη διαδικασία της Βουλής των Εφήβων.

Ήταν ιδιαίτερη τιμή για εμένα, που ήμασταν μαζί αυτές τις δύο ημέρες και θέλω να σας ευχαριστήσω.

Στο σημείο αυτό και περί ώρα 16.50 λύεται η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α' ΑΘΗΝΑΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ-ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων στα θέματα «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός – Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια – Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια – Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα – Αλκοολισμός, Άστεγοι, Ανεργία – Εργασία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές (Τροχαία Ατυχήματα), Εφηβεία και Ευθανασία», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε. Α' και Β' Κύκλου, από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Α' και Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Βουλή των Εφήβων", Θ' Σύνοδος 2003-2004.

Προς την Βουλή των Εφήβων

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων (Α' Τμήμα) συνήλθε στις 11 και 12 Σεπτεμβρίου 2004, σε δύο συνεδριάσεις, που διήρκεσαν, συνολικά, περίπου 8 ώρες, υπό την προεδρία του Βουλευτή Α' Αθήνας, κ. Αθανασίου Τσουρά, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητά της.

Στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Α' Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Ανδρεάδου Μαρία-Δήμητρα (Ν. Κιλκίς), Ανδρουλάκη Μαρία-Ελένη (Ν. Ηρακλείου), Αντωνίου Δανάη (Λεμεσού Κύπρου), Αρμένης Γεώργιος (Ν. Αχαΐας), Βλάχου Παναγιώτα (Ν. Αιτωλ/νίας), Βρεττού Μαρία-Ελένη (Ν. Αττικής), Γαϊτανίδου Λαμπρινή-Άννα (Α' Θεσσαλονίκης), Γάκη Λαμπρινή (Ν. Ιωαννίνων), Γενναδίου Μαρία (Ν. Ρεθύμνου), Γεωργιάδου Δάφνη (Ν. Έβρου), Γιαννακοπούλου Δήμητρα (Ν. Αχαΐας), Γιαννακοπούλου Χριστιάννα (Ν. Μεσσηνίας), Γκάκου Αικατερίνη (Ν. Σερρών), Γκαμπλιά Αλεξάνδρα (Ν. Καρδίτσας), Γρηγορέα Μαρία (Ν. Λακωνίας), Γρούιου Ισμήνη (Ν. Φλώρινας), Δαφνάκη Παρασκευή (Α' Θεσσαλονίκης), Δημητρίου Γεωργία (Πάφου Κύπρου), Ελευθερίου Ευτυχία-Ιορδάνη (Β' Αθήνας), Ζάρρα Κωνσταντίνα (Β' Αθήνας), Ζαφειροπούλου Λουκρητία (Επικρατείας), Ζέρα Αρμάντ (Ν. Ηλείας), Ιωαννίδου Μαρία (Β' Αθήνας), Καζαντζάκη Ελένη (Ν. Ηρακλείου), Καρακωνσταντίνος Χρήστος (Ν. Λάρισας), Καραμπίνα Ηλιάνα (Α' Αθήνας), Κατσακούλη Μαγδαληνή (Επικρατείας), Κατσαμπέκης Στέλιος (Ν. Δωδεκανήσου), Κίναλη Παρθένα (Β' Θεσσαλονίκης), Κιτσικίδου Σοφία (Ν. Έβρου), Κλεάνθους Ελένη (Λευκωσίας Κύπρου), Κοκκινάρης Γεώργιος (Α' Πειραιά), Κόνιαρη Αναστασία (Β' Θεσσαλονίκης), Κοτσώνης Σπυρίδων (Ν. Ζακύνθου), Κούκου Βαΐα (Ν. Τρικάλων), Λαγουτάρη Ευαγ-

γελία (Ν. Λέσβου), Λαμπρίδου Χριστίνα (Επικρατείας), Λάτσου Ελένη (Α' Αθήνας), Λεωνιδάκη Ιωάννα (Ν. Κοζάνης), Λουμπάκη Κωνσταντίνα (Ν. Έβρου), Μαγκούφης Κωνσταντίνος (Ν. Τρικάλων), Μαρσώνη Μυρτώ (Ν. Αττικής), Μελαχροινούδη Κωνσταντίνα (Αιγύπτου), Μίχα Ειρήνη-Χριστίνα (Β' Αθήνας) και Μιχοπούλου Βασιλική (Επικρατείας).

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων το λόγο έλαβαν η Εισηγήτρια - Έφηβος Βουλευτής Ιωαννίδου Μαρία και οι Έφηβοι Βουλευτές: Λουκρητία Ζαφειροπούλου, Ευτυχία - Ιορδάνη Ελευθερίου, Ελένη Κλεάνθους, Σπυρίδων Κοτσώνης, Μαρία - Ελένη Ανδρουλάκη, Αρμάντ Ζέρα, Παναγιώτα Βλάχου, Γεώργιος Κοκκινάρης, Γεώργιος Αρμένης, Ειρήνη - Χριστίνα Μίχα, Κωνσταντίνα Μελαχροινούδη, Ηλιάνα Καραμπίνα, Χριστιάννα Γιαννακοπούλου, Μαρία Γρηγορέα, Αλεξάνδρα Γκαμπλιά, Δήμητρα Γιαννακοπούλου, Βαΐα Κούκου, Ελένη Καζαντζάκη, Κωνσταντίνος Μαγκούφης, Μαγδαληνή Κατσακούλη, Δανάη Αντωνίου, Παρθένα Κίναλη, Ιωάννα Λεωνιδάκη, Κωνσταντίνα Λουμπάκη, Μαρία Γενναδίου, Γεωργία Δημητρίου, Χριστίνα Λαμπρίδου, Μυρτώ Μαρσώνη, Κωνσταντίνα Ζάρρα, Άννα - Λαμπρινή Γαϊτανίδου, Χρήστος Καρακωνσταντίνος, Μαρία - Δήμητρα Ανδρεάδου, Παρασκευή Δαφνάκη, Μαρία - Ελένη Βρεττού, Βασιλική Μιχοπούλου και Στέλιος Κατσαμπέκης, οι οποίοι διατύπωσαν τις απόψεις τους επί των θεμάτων της Σύνοψης Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και προτάσεις επί των θεμάτων αυτών.

Η Εισηγήτρια της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Α' Τμήμα) - Έφηβος Βουλευτής Μαρία Ιωαννίδου (Β' Αθήνας) είπε τα εξής: «Βρίσκομαι σ' αυτό το βήμα με την ευθύνη να εκπροσωπήσω την πλειάδα των εφήβων, που ασχολήθηκαν με τον ευαίσθητο και αρκετά παραμελημένο στη χώρα μας τομέα των κοινωνικών υποθέσεων, στα πλαίσια των εργασιών τους για το θεσμό της Βουλής των Εφήβων.

Όλοι εμείς προβληματιζόμαστε ιδιαίτερα για τις δυσλειτούργιες που υπάρχουν στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας, καθώς γνωρίζουμε ότι η υγεία των πολιτών αποτελεί βασική προϋπόθεση για κάθε περαιτέρω πρόοδο, ατομική και συλλογική. Λέγοντας, μάλιστα, υγεία δεν εννοούμε μόνο τη σωματική αλλά και την ψυχική, η οποία στην Ελλάδα αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερη προκατάληψη.

Θα θέλαμε, λοιπόν, να επισημάνουμε την αναγκαιότητα ευαισθητοποίησης των πολιτών στο συγκεκριμένο τομέα, αλλά και δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου δικτύου υποστήριξης της ψυχικής, καθώς και της σωματικής υγείας σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

Ανησυχούμε, επίσης, για τον τομέα της πρόνοιας και της ασφάλισης, διότι γνωρίζουμε ότι το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας είναι ιδιαίτερα βεβαρημένο, ότι πολλοί συνάν-

θρωποί μας, κυρίως, αλλοδαποί δεν καλύπτονται από το νόμο και ότι οι παροχές, που διατίθενται για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως τα άτομα με αναπηρία και οι μονογονεϊκές οικογένειες, δεν είναι επαρκείς για τις αυξημένες ανάγκες τους. Μάλιστα, μια μερίδα ανθρώπων, που χρειάζεται περισσότερο, ίσως από κάθε άλλη ομάδα τη μέριμνα του κράτους πρόνοιας, είναι οι άστεγοι, που, στερούμενοι των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαβιούν κάτω από άθλιες συνθήκες στις ελληνικές μεγαλουπόλεις και μοιάζουν σαν ζωντανή απόδειξη της κρατικής, αλλά και της προσωπικής μας αναληθείας.

Δεν είναι, όμως, οι μόνοι που απωθούνται στο κοινωνικό περιθώριο. Ο κοινωνικός ρατσισμός είναι ένα μείζον πρόβλημα της εποχής μας, που αγγίζει πληθώρα ανθρώπων και, συνεπώς, προβληματίζει εμάς τους νέους. Θύματά του είναι, κυρίως, οι αλλοδαποί, οι τσιγγάνοι, οι αλλόθρησκοι, οι εξαρτημένοι και οι απεξαρτημένοι, οι αποφυλακισμένοι, οι ανάπηροι άνθρωποι, που θα μπορούσαν, αν έβρισκαν τη στήριξη και την αγάπη μας, να συμβάλουν σημαντικά, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ικανότητές τους, στην ευημερία και την πρόοδο του συνόλου της κοινωνίας ως υγιή και παραγωγικά μέλη της, αντί να αποτελούν αιτία κοινωνικών δυσλειτουργιών. Τα άτομα αυτά, που συχνά απομονώνονται, εξαιτίας των ιδιαιτεροτήτων τους, έχουν και την ικανότητα αλλά και την πρόθεση να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο, όπως αποδεικνύει και η δική μου σημερινή παρουσία.

Εξάλλου, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η ίδια σύγχρονη κοινωνία, με την ηθική απαξίωση, τους αγγογόνους ρυθμούς και την ανασφάλεια που τη χαρακτηρίζουν, είναι η αιτία που οδηγεί πολλούς από τους συνανθρώπους μας στην εξάρτηση από διάφορες ουσίες, όπως το αλκοόλ και τα ναρκωτικά, στις οποίες αναζητούν μια ψευδαίσθηση ευδαιμονίας. Οφείλουμε, λοιπόν, να προσπαθήσουμε να επανορθώσουμε το σφάλμα τούτο, στηρίζοντας την επανένταξή τους. Βρίσκω κατάλληλη τη στιγμή να μιλήσω για μια ακόμη μορφή εξάρτησης, που, ίσως, δεν μας τρομάζει αρκετά, το κάπνισμα, στο οποίο από μμητισμό ή απογοήτευση ωθούνται, δυστυχώς, πολλοί νέοι.

Το πρόβλημα απασχόλησε αρκετούς από τους Εφήβους Βουλευτές, οι οποίοι διατύπωσαν πληθώρα προτάσεων για την πρόληψη του εθισμού στον καπνό και τη θεραπεία των καπνιστών. Παρουσιάστηκαν, όμως, διχασμένοι, όσον αφορά στα δικαιώματα των καπνιστών και μη.

Όμως, πέρα από τους συνανθρώπους μας, που πεθαίνουν δηλητηριασμένοι από τις κάθε λογής εξαρτησιογόνες ουσίες, πολλοί είναι εκείνοι που αφήνουν την τελευταία τους πνοή στην ασφάλτο. Τα τροχαία ατυχήματα άγγιξαν πολλούς από εμάς τους Έφηβους Βουλευτές, οι οποίοι έχουμε ποικίλες προτάσεις για βελτιώσεις στην υλική υποδομή και στη νομοθεσία, καθώς και στην παιδεία, οι οποίες προτάσεις

πιστεύουμε ότι θα συντελέσουν στη βελτίωση των συνθηκών οδήγησης και στην ελαχιστοποίηση των παραβάσεών του κ.ο.κ., ώστε να καταστεί ασφαλέστερη η κυκλοφορία οχημάτων και πεζών στο ελληνικό οδικό δίκτυο.

Όμως, η ασφάλτος δεν είναι το μόνο μέρος, όπου εμφανίζονται μορφές κοινωνικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς. Η βία και η εγκληματικότητα παρουσιάζεται ως ιδιαίτερα οξύ πρόβλημα του καιρού μας, που φυσικά δεν έμεινε έξω από τον προβληματισμό μας.

Πολλές από τις αιτίες του, όπως η κοινωνική περιθωριοποίηση ορισμένων ανθρώπων, το ανασφαλές περιβάλλον των σύγχρονων κοινωνιών έχουν ήδη αναφερθεί. Άλλες πάλι μπορεί να είναι οι αυξημένες απαιτήσεις της ζωής, τα μη υγιή πρότυπα, που μας προβάλλονται ή, σύμφωνα με την άποψη ορισμένων από εμάς, ίσως, και το δημογραφικό πρόβλημα, που μας κάνει να αισθανόμαστε ότι απειλείται το έθνος μας και, κατά συνέπεια, να φερόμαστε επιθετικά προς τους αλλοεθνείς. Και αυτή η πτυχή του προβλήματος θίχτηκε από πολλούς εφήβους, που επεσήμαναν την ανάγκη στήριξης της πολύτεκνης οικογένειας.

Άλλοι από εμάς ασχολήθηκαν γενικότερα με το θεσμό της οικογένειας, επισημαίνοντας ότι οι οικογενειακές σχέσεις, όπως και όλες οι άλλες μορφές διαπροσωπικών σχέσεων διέρχονται κρίση. Η συγκεκριμένη μερίδα τόνισε την ανάγκη προώθησης της οικογενειακής συμβουλευτικής και γενικότερα της ψυχολογικής στήριξης των ατόμων.

Κρίση, όμως, διέρχεται και η αγορά εργασίας. Και, όπως ήταν αναμενόμενο, το μείζον πρόβλημα της ανεργίας απασχόλησε τους περισσότερους, ίσως, από τους νέους τους μετέχοντες στο θεσμό. Είναι γεγονός, ότι τα κεκορησμένα επαγγέλματα, είναι πολλά και οι δυνατότητες πρόβλεψης των συνθηκών της αγοράς εργασίας, από όλους τους ενδιαφερομένους είναι περιορισμένες, καθώς αυτές μεταβάλλονται ταχύτατα.

Δικαιολογημένα, λοιπόν, πολλοί από εμάς τόνισαν την ανάγκη ενίσχυσης των προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού, ιδίως στα πλαίσια του σχολείου, θεωρώντας τα και ένα μέτρο ικανό να συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπιση της ανεργίας, με δεδομένο, μάλιστα, ότι ένα σημαντικό ποσοστό ανέργων υπάρχει εξαιτίας της δυσαρμονίας προσφοράς και ζήτησης.

Πέρα από τα προαναφερθέντα προβλήματα, αρκετοί από εμάς ασχολήθηκαν με το διαφιλονικούμενο ζήτημα της ευθανασίας, σχετικά με το οποίο διατυπώθηκαν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις. Και δεν ήταν μόνο το συγκεκριμένο θέμα, όπου υπήρξε πολυφωνία σε σχέση με τις προτάσεις.

Τούτο ήταν αναμενόμενο, καθώς βρισκόμαστε όλοι μας στην περίοδο της εφηβείας, μία ιδιαίτερα κρίσιμη ηλικία, που χαρακτηρίζεται από τον προβληματισμό και τον οραματισμό. Γι' αυτό και θεωρούμε σκόπιμο να αναπτυχθούν και

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

άλλοι θεσμοί πέρα από τη «Βουλή των Εφήβων», που θα μας δίνουν την ευκαιρία να δραστηριοποιηθούμε στα κοινά.

Η συγκεκριμένη, όμως, περίοδος ζωής, εκλύει και πολλά προβλήματα, που εντοπίζονται στις σχέσεις του εφήβου με τον εαυτό του και τους άλλους. Αυτά αποτέλεσαν το αντικείμενο μελέτης πολλών από εμάς, οι οποίοι ζήτησαν την ιδιαίτερη στήριξη του εφήβου και της οικογένειάς του, ώστε η περίοδος αυτή να διανύεται, όσο το δυνατόν, πιο ανώδυνα και καρποφόρα.

Ωστόσο, παρά τις διαφανίες μας μοιραζόμαστε την κοινή προσδοκία να βρούμε τους φορείς κοινωνικοποίησης: οικογένεια, σχολείο, εκκλησία, πολιτεία, Μ.Μ.Ε., αρωγούς στις προσπάθειές μας να πραγματοποιήσουμε το όραμά μας για μια κοινωνία ανθρώπινη, ειρηνική και δημιουργική, όπου όλοι οι πολίτες, χωρίς διακρίσεις, θα εργάζονται για την πρόοδο του συνόλου, προσφέροντας ο καθένας ό,τι του επιτρέπει η ιδιαίτερη προσωπικότητά του. Προς όλους τους προαναφερθέντες φορείς έχουμε να κάνουμε ποικίλες ειδικές, αλλά και γενικότερες προτάσεις, τις οποίες παρακαλώ να ακούσουν με προσοχή, από τους ομιλητές της ομάδας μου, που ακολουθούν, και να προσπαθήσουν να τις υλοποιήσουν με τη σκέψη ότι γεννήθηκαν από το γνήσιο όραμα για ένα καλύτερο κόσμο και, επομένως, (οι προτάσεις αυτές) μπορούν να συντελέσουν σημαντικά στη δημιουργία του.

Από μεριάς μου, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την εμπιστοσύνη, που μου δείξατε, όταν μου αναθέσατε αυτή την Εισηγήση, καθώς και για το υλικό που μου προσφέρατε για να την ετοιμάσω. Εύχομαι η ειλικρινής μου προσπάθεια να στάθηκε ως έναν τουλάχιστο βαθμό, αντάξια των προσδοκιών σας».

Οι Έφηβοι Βουλευτές Λουκρητία Ζαφειροπούλου, Σπυριδών Κοτσώνης, Ευτυχία -Ιορδάνια Ελευθερίου, Γεώργιος Κοκκινάρης, Χριστίνα Λαμπρίδου, Παναγιώτα Βλάχου, Ελένη Καζαντζάκη, Κωνσταντίνος Μαγκούφης, Μαρία Γενναδίου, Παρθένα Κινάλη, Ιωάννα Λεωνιδάκη, Βαία Κούκου, Μυρτώ Μαροσύνη, Μαρία Ιωαννίδου και Παρασκευή Δαφνάκη διατύπωσαν προτάσεις, που δεν περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Όσες από τις νέες προτάσεις, μετά από ψηφοφορία, έγιναν δεκτές, καταγράφονται στην Έκθεση της Επιτροπής.

Στη συνέχεια, η Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

Ειδικότερα:

- Το θέμα «Δημογραφικό πρόβλημα» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

- Τα θέματα «Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός», «Υγεία - Νοσοκομεία» και «Κοινωνική Πρόνοια - Ασφάλιση» έγιναν δεκτά, ομόφωνα.

- Τα θέματα «Βία και Εγκληματικότητα», «Ναρκωτικά», «Οικογένεια - Διαπροσωπικές Σχέσεις», «Σωματική και Ψυχική Υγιεινή», «Κάπνισμα και Αλκοολισμός» και «Άστεγοι» έγιναν δεκτά, κατά πλειοψηφία.

- Το θέμα «Ανεργία - Εργασία» έγινε δεκτό, ομόφωνα.

- Τα θέματα «Επαγγελματικός Προσανατολισμός», «Μεταφορές (Τροχαία Ατυχήματα) και «Εφηβεία» έγιναν δεκτά, κατά πλειοψηφία.

- Το θέμα «Ευθανασία» απορρίφθηκε, κατά πλειοψηφία.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων, κατά την εξέταση των θεμάτων «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια - Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια - Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα - Αλκοολισμός, Άστεγοι, Ανεργία - Εργασία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές (Τροχαία Ατυχήματα), Εφηβεία και Ευθανασία», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Α', Β' και Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου και των Τ.Ε.Ε. Α' και Β' Κύκλου, από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Α' και Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Βουλή των Εφήβων", Θ' Σύνοδος 2003-2004, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις της Εισηγήτριας Μαρίας Ιωαννίδου (Β' Αθήνας), καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε τη Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα, και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία και εισηγείται την ψήφισή της από την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων», με την προσθήκη των παρακάτω νέων προτάσεων, που έγιναν, κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή, από τους Έφηβους Βουλευτές:

1. Μεταφορά κονδυλίων από άλλα Υπουργεία στο Υπουργείο Υγείας. (κατά πλειοψηφία)

2. Εφημερία όλων των νοσοκομείων καθημερινά. (κατά πλειοψηφία)

3. Η διαδικασία των εξετάσεων για τους δυσλεκτικούς μαθητές να γίνεται με μαγνητοσκόπηση, να μπαίνουν στην ίδια διαδικασία βαθμολόγησης, έτσι ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια. (κατά πλειοψηφία)

4. Εκπαίδευση ενηλίκων για απόκτηση νέων γνώσεων. (κατά πλειοψηφία)

5. Δημιουργία στα σχολεία ομάδων στήριξης από υπεύθυνους καθηγητές, για την επίλυση καθημερινών προβλημάτων των μαθητών. (κατά πλειοψηφία).

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

6. Ενημέρωση γονέων και παιδιών από τους δήμους για τα ναρκωτικά, μέσω σεμιναρίων στα πνευματικά κέντρα κάθε περιοχής. (κατά πλειοψηφία)
7. Τοποθέτηση ψυχολόγων από τους Δήμους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε κάθε σχολείο της περιοχής και δημιουργία ομάδων από παιδιά και καθηγητές για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών. (κατά πλειοψηφία)
8. Έλεγχος στα φάρμακα που δεν είναι επίσημα σκευάσματα και αυστηρή τιμωρία των γιατρών που τα χορηγούν σε ασθενείς. (ομόφωνα)
9. Η κυκλοφοριακή αγωγή να αρχίζει από την προσχολική ηλικία ως το 16ο έτος της ηλικίας. (κατά πλειοψηφία)
10. Τα προγράμματα και οι δημόσιες συζητήσεις στην τηλεόραση να συνοδεύονται από διερωτηθέντα στη νοηματική γλώσσα ή υποτιτλισμό. (ομόφωνα)
11. Να διατίθενται εφημερίδες με εναλλακτικές μορφές, όπως π.χ. ηχογραφημένες για τους τυφλούς ή σε προσβάσιμη μορφή στο διαδίκτυο. (ομόφωνα)
12. Να υπάρχουν διερωτηθέντα στα σχολεία για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. (ομόφωνα)
13. Τα σχολεία να εξοπλιστούν με κατάλληλο παιδαγωγικό και εποπτικό υλικό για τα ΑΜΕΑ. (ομόφωνα)
14. Διανομή οπτικοακουστικού και έντυπου υλικού σε γονείς και παιδιά, ώστε να γίνει συντονισμένη ενημερωτική εκστρατεία σχετικά με την άσκηση βίας κατά των παιδιών. (κατά πλειοψηφία)
15. Διοργάνωση εκδηλώσεων από μαθητικά συμβούλια πάνω στα θέματα συμπεριφοράς των γονέων προς τα παιδιά. (κατά πλειοψηφία)
16. Οι γιατροί των νοσοκομείων σε περίπτωση ύποπτων τραυματών σε παιδιά να ενημερώνουν τις κοινωνικές υπηρεσίες και τον Εισαγγελέα Ανηλίκων. (κατά πλειοψηφία)
17. Ανάπτυξη ειδικών κέντρων για τα ΑΜΕΑ για να μπορούν να αναπτύξουν καλλιτεχνικές δραστηριότητες. (ομόφωνα)
18. Δημιουργία Λεσχών, όπου θα απασχολούνται άτομα με βαριά διανοητική υστέρηση. (κατά πλειοψηφία)
19. Παροχή σύνταξης στις μητέρες των παιδιών με ειδικές ικανότητες. (κατά πλειοψηφία)
20. Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους μακροχρόνια ανέργους και στα προστατευόμενα μέλη της οικογενείας τους. (κατά πλειοψηφία)
21. Να δοθεί επίδομα ή να ευρεθεί άλλη απασχόληση σ' όσους έχουν εποχιακά επαγγέλματα. (κατά πλειοψηφία)

Αθήνα, 12 Σεπτεμβρίου 2004

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Α' Τμήμα)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α' ΑΘΗΝΑΣ

Από τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της «Βουλής των Εφήβων» παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Πρωθυπουργού, της Προέδρου και των μελών του Προεδρείου της Βουλής, Αρχηγών και εκπροσώπων κομμάτων, μελών της κυβέρνησης και Βουλευτών.

